

Upravnstvo: Ljubljana, Kraljeva
ulica 3. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri poštni hiši zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praga št. 78.180,
Vrba št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesечно Din 25.—

Za tuzemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Kraljeva ulica 3. Telefon:
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1
Telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo — Oglasi po
tarifu

Nemška nevarnost

Kratka doba Hitlerjevega režima je storila za enotnost Nemčije daleko več, nego so mogla doseči vsa silna prizadevanja Bismarcka. Železni kancelar je stvaril nemško cesarstvo s tem, da se je moral pogajati z množico suverenih kraljev, velikih vojvod, vojvod in knezov. Računal je, da bo cesarstvo postopoma zasenčilo posamezne suverenitete, in razvoj mu je dal v vsem prav. Vendar pa se je proces poenotenja vršil zelo počasi in da ni porazu v svetovni vojni sledila revolucija, ki je pomela množico nemških dinastij, bi dinastična politika še vedno vzdrževala znano nemško razcepljenost. Tudi prve vlade po revoluciji se niso čutile dovolj močne, da bi izvedle z novo upravno razdelitvijo enotnost Nemčije; komaj se jim je posrečilo, da so odpravile nekoliko neznatnih enklav.

Če pogledamo na zemljevid Nemčije, vidimo naravnost smešno razkosanost kot posledico starih fevdalnih časov, ko so suvereni svoje dežele še lahko prodali, kupili, zastavili ali priženili s prebivalci vred. Razkosanost je zlasti velika pri turinških in saških državah, dalje v Mecklenburgu in pri avtonomnih mestih Hamburgu in Bremenu, kjer vidimo, da so posamezna mesta imela svoja ozemlja daleč izven mestnega pomenja. Iz Prusije je izšla zdrava misel enotnosti in že na zemljevidu se razločno kaže, da so Prusi uspešno zatirali razcepljenost, stremeli po enotni državi in zatirajoč škodljivi partikularizem. Kakor pa jim je šlo delo od rok, vendar so se morali ustaviti pred Bavarsko, Badensko, Württemberško na jugu ter pred Mecklenburško in Oldenburško na severu.

Hitlerjeva revolucija se zdaj pripravlja, da napravi črto preko vseh fevdalnih ostalin in namerava razdeliti Nemčijo na štirinajst upravnih področij, ne glede na dosedanje pokrajinske meje. Temelj za novo razdelitev tvori romantična tradicija bivših nemških plemen in posamezne zgodovinske osvojitve. Stare nemške plemenske župe pridejo zopet do svoje veljave: Saška, Dolenja Saška, Renski in Minski Franki, Svabska, Hesenska in Bavarska. Nove jedinice na osvojenih tleh bodo: Pruska, Pomorje, Branihorska in Slezijska, Vestfalska in Porenja pa ostaneta kot zemljepisni enoti tudi v novem redu upravlj. jedinici. S tem bi bilo v glavnem podanih trinajst novih pokrajin.

Izredna zanimivost tudi za nemški svet pa je vsekakor to, da so hitlerjevci privzeli v to razdelitev tudi Avstrijo. Tirolska in Solnograška bi bili priključeni Bavarski, ostanek Avstrije pa bi tvoril štirinajsto pokrajino tretjega carstva. Med zaupniki tega načrta pa je že znano, da računajo narodni socialisti za najbližjo bodočnost še s petnajsto pokrajino, ki bi obsegala vso Nizozemsko, pol Belgije in del Francije med Dunkerqueom in Hazebrouckom, t. j. vse ozemlje, kjer bivajo Nizozemci in Flamci. S tem bi bila zaključena prva faza hitlerjevskih apetitov in bi bilo stvorjeno ogroženo stavbe. Toda ta faza pomeni še potrebno grupacijo na postopen razlivi nemške oblasti daleč preko nemških meja in globoko v območje sosednih držav. Obsejne upravne jedinice imajo namreč nalogo, da pritegnejo k sebi vse nemštvo izven meja sedanje Nemčije.

Porenje mora biti dopolnjeno z Alzacijo in Loreno, Luksemburg pa pade pri tem kot zrelo jabolko v naročje matere Nemčije. Nemška Švica je določena, da se spoji s Svabsko, Južna Tirolska spada že po načrtu samem k Bavarski; Slezijska, Saška in Bavarska imajo nalogo pritegniti češke Krkonoše, Rudogorje in Šumavo, Prusija, Pomorje in Branihorska, stare slovanske zemlje, pa naj služijo kot izhodišče nemškega prodiranja na Poljake.

Druga faza nemške ekspanzije stoji v znamenju nemškega »Kulturerna ozeimlja«, ali kakor oni pravijo »Kulturboden«. Vseučiliški profesorji so zanj izdelali ideološki program in zbrali dokazni material za upravičenost nemških zahtev. Pri prejšnji fazi jih je vsaj kakor koli toliko vodilo narodnostno načelo, ki mu je s stališča absolutnega nacionalizma včas težko ugovarjati, dasi je to stališče v kričečem nasprotju z dejanskim položajem, z zgodovinskimi razvojem in z mišljenjem ljudstva onih pokrajin, ki naj bi jih zalila nemška povenjenj. Za novo fazo pa je bilo treba izumiti novih argumentov in Nemci so kovali kratkoma pojem »deutscher Kulturboden«. V območje tega pa spajajo po Rosenbergu, ekspertu narodnega socializma za slovanski vzhod in jugovzhod, vsa Češkoslovaška brez Podcarpatjske Rusije, Poljska do Visle, vse ri, baltske republike do predkrajev Leningrada, Madžarska, Bukovina in Sednograška, vsa Slovenija in Hrvatska, južna Vojvodina in rumunski Banat. Čer bi se pokazala kakav vzrok, ki bi motila celotno stavbo, je takoj pri roki »nemška znanost, da na temelju »geopolitike« dokazuje in utemeljuje potrebno zatiranje.

Slovani in Rumuni, ki so po usodni

Praznik Južne Srbije

Prvi dan spominskih svečanosti v Skoplju — Navzoči so tudi patriarh, predsednik vlade in več ministrov, med njimi dr. Kramer — Zbralo se je nad 60.000 gostov

Skopje, 14. aprila d. Danes se je začela proslava 20 letnice, kar so stopili v tedanjo srbsko vojsko prvi rekruti iz Južne Srbije. Proslava je zavzela nepričakovano velik in veličasten obseg ob sodelovanju prebivalstva iz vse države, zlasti pa iz vardarske banovine in iz nekdanjega Sandžaka.

Že ves včerajšnji dan so prihajali v Skopje gosti. Ponoči so privzeli vlaki s starimi bojovniki, nekdanji prvimi rekruti z Juza, iz Giljana, Bujanovca in Praseva. Dopoldne ob 9 je posebno velik in dobi vlak z več ko 40 vagoni pripeljal bojovnike iz Bitolja, Rasne, Prilepa in Polosa. Ob 9.30 so prispeli bivši bojovniki iz Kocana, Stipa, Radovišta in z Čvčjeva polja. V teku dopoldneva so prispeli vlaki tudi iz ostalih smeri, iz Djevdellje, Kumanevega, Pristine, Raške itd.

Nad 60.000 gostov

Vse mesto je od večerj okrašeno z narodnimi zastavami in z zelenjem. Na glavni ulici sta postavljena dva slavoloka z napisoma: »Dobrodošli, hrabri bojovniki!« in »Živel kralj! Živela Jugoslavija!«

Doslej je v Skoplju zbranih nad 60.000 gostov, med njimi samo bivših bojovnikov iz Južne Srbije okrog 15.000. Bojovnike so porazdelili po šolah in po poljskih taboriščih.

Že od ranega jutra so na postaji zbrani glavni odbor in zastopniki oblasti, ki sprejemajo goste. Vojška godba pozdravlja prihod vsakega vlaka. Ko stopijo bivši bojovniki iz vagonov, se zbero pred postajo in se takoj odpravijo v svoja stanovanja.

Sprejem patriarha in ministrov

S posebnim vlakom ob 10. dopoldne je prispel v Skopje patriarh Varnava v spremstvu episkopa Jovana. Z istim vlakom se je pripeljal predsednik vlade g. Uzunović v spremstvu ministra dr. Kramerja, notranjega ministra dr. Živojina Lazica, ministra za vojsko in mornarico generala Dragomira Stojanovića ter ministra za trgovino in industrijo Juraja Demotrovića.

Z istim vlakom so prispeli tudi podpredsednik Narodne skupščine dr. Hasanbegović, tajnik Narodne skupščine Milutin Dragović in poslanci Devezanski, dr. Jevremović in Dragomir Stojanović.

Na peronu so se zbrali k sprejemu visoki gostov mitropolit Josif v spremstvu episkopa Ventamina in mnogih svečnikov, namestnik bana Janić Krasojević z vsemi načelniki oddelkov, komandant armije general Nedić, načelnik armijskega štaba general Rupnik ter divizijski general Jovan Naumović, vojni poveljnik Vardarcev in bivši veliki župan v Skoplju Navzoči so bili tudi predsednik skopljanske občine Mihajlović, narodni poslanec Vuković, Smiljanjić, Veljković in Trpković, senator Spira Hadžiristić, policijski upravnik Bošković, dekan filozofske fakultete Kostur, ravnatelj skopljanske srednje šole predsedniki društev in korporacij, vojvoda Pečanaec in velika množica drugih mešanov.

Ko se je vlak ustavil, so vsi navzoči začeli vzklikati in navdušeno pozdravljati patriarha, predsednika vlade in ministre. Po izstopu iz vlaka so se gostje pozdravili s prisotnimi odličniki, poveljniki armije general Nedić pa je podal raport ministru vojske in mornarice. Visoki gostje so ostali okoli pol ure v razgovoru s prisotnimi na peronu. Pri tej priliki jih je pozdravil predstavnik občine, govoril pa je tudi predsednik glavnega odbora za sprejem g. Ilija Sidić. Odgovoril je patriarh Varnava, nakar so patriarh Varnava, predsednik vlade, ministri in ostalo spremstvo krenili s postaje v mesto, burno pozdravljani od nepregledne množice, ki se je bila zbrala na ulicah in jih obsipala s cvetjem.

Domači in tuji novinarji

Z vlakom ob 10.30 se je spet pripeljala velika skupina bojovnikov in gostov s seve. V tem vlakom so prispeli tudi predsednik Narodne skupščine g. Ilija Trifunović, šef Prestroja Teofil Djurović z veliko skupno domačih in tujih novinarjev, med njimi poročevalci francoskih, angleških nemških ameriških, češkoslovaških, ru-

zabodi zgodovine lastniki teh pokrajin, lahko ostanejo na svojih tleh, ker jih Nemci rabijo za delovno rajo in za gnoj, iz katerega bo »Nemčija že znala izveliči korist za svojo kulturo«. Prav s tem milostnimi besedami tolaži Rosenberg one malodušneže med Nemci, ki se boje, da ne bi na tak način izbrana pasma postala manjšina v Veliki Nemčiji. V ostalem se bodo politične pravice delile po »Führerprinzipu« in kje je nemški duce, ki bi Slovanom dal kake pravice? Človek bi mislil, da so s tem nemške želje izčrpane, toda to je bridka zmotna. Narodni socializem je porušil meje in kjerkoli je kak Nemec, spada po svoji zlahtni krvi v občestvo Velike Nemčije. V zlati se še tako razteguje pojem »Kulturboden«, nemški kolonisti v Besarabiji, okoli Odese, na Krimu, na Kavkazu in ob Volgi ostanejo vedno zunaj. Toda tudi za to žalost ima lek zopet nemška znanost, slava geopolitika. Nemški narod rabi prostora za življenje »Lebensraum«. S to rešilno besedo pa so tudi že opravičene nemške aspi-

racije po Balkanu, po Ukrajini in po Poljski, kakor nam dokazujejo zemljevidi, ki jih je nedavno objavila pariška »Illustration«.

Smešni se zdijo ti nemški načrti in smešni tudi so. Toda to nas ne sme za slepiti, da ne bi spoznali njihove nevarnosti. Ni nevarnost v tem, da bi se mogli kdaj uresničiti. Nevarnost je v tem, da se z njimi sistematično zastuplja nemška mladina in tako vzgaja v duhu ki onemogoča pošteno sožitje z drugimi narodi. Taka vzgoja ne more roditi drugega kakor vihar in nesrečo. Nesrečo v prvi vrsti za nemški narod sam, a na žalost tudi za druge, kakor zblaznili avtomobilist ne ubije samo sebe, marveč lahko unesreči tudi pametne, nedolžne ljudi.

Sprejod, kakršnega Skopljane še ni videlo

Ob 4. popoldne se je začela formirati po gorjuh ulicah Skoplja okoli starega Dušanovega gradu povorka, ki se je nato začela pomikati proti kolodvoru. Tako velikanjskega sprejoda Skopljane še ni videlo. Na čelu so korakale godba kraljeve garde, glavni odbor, invalidi, težki invalidi v dveh tovrstnih avti, vardarski polk, godba 23. pehotnega polka, bresalniški polk, konjska eskadra bresalniška, godba 24. pehotnega polka, kosovski polk, godba 50. pehotnega polka, kosovski polk, godba prvega pehotnega polka, ibarski polk, četniki in bojovniki zastopstvo FIDACA, sokolska godba, bataljoni Sokolstva, skavti, godba učiteljska, učenci, profesorji in učitelji vseh srednjih šol, razne korporacije iz mesta in vse države, na koncu pa nepregledna množica drugih ljudi.

Južnosrbski bojovniki

Povorka je se najprej ustavila po 18. uri pred poslopjem banke uprave v Masarykovi ulici. Tam je predsednik glavnega odbora Ilija Sidić pozdravil g. Krasojevića, namestnika bana (banski položaj v Skoplju ni zaseden. Op. ur.) z nagovorom v katerem je med drugim dejal:

»S teh istih plodnih njiv, iz teh malih vasi in mestec smo z istimi željami, s katerimi smo se zbrali danes, prihitali mi in naši nepozabljeni padli bratje pred 20 leti da kot prvi srbski rekruti z Juza v vrstah kraljevske vojske napojimo plemenito šumalijo s svojo krvjo. Z isto ljubeznijo proslavlja Južna Srbija danes svoj veliki praznik. Spominjamo se onih dni, ko smo kot prvi sinovi odšli, da si oblečemo srbsko vojaško uniformo. Ta čas pred 20 leti je Južna Srbija prav tako drhtela od radosti. Vedela je, da je to zgodovinski trenutek, v katerem se povezuje stara slava z novimi triumi ponovno združene srbskih pokrajin. Danes se svečano spominjamo z veliko pieteto vseh žrtve, toda brez bolečnega obžalovanja, zakaj Južna Srbija je srečna, da so bile te žrtve plodovite in odločilne.«

Vsak južni Srbijanec ve, da so bile te žrtve plodovite in potrebne narodu, ki se je kravovo boril za svobodo in za združitev z brati, ki so bili od njega odtrgani, narodu, ki je dal svojo življenje za vero in za črnatost starih tradicij. Tak narod, preizkušen v neprekinitvenih vekovnih bojih za osvoboditev in združitev je mogel najbolje in najjasneje videti, koliko so te žrtve vredne. Zato je ta narod tudi danes, 20 let od takrat, pripravljen streti in združiti vsakogar, komur bi prišla želja, da bi hotel ugrabiti nam to drago in to našo kravo pridobljeno svobodo in srečo. To je zemlja, ki jo bolj kakor katero drugo želelo na svetu preveča želja, da ostane kakršna je zavarovana in mirna da bo mogla graditi svojo kulturo, svoje gospodarstvo in svoj splošni napredek.

Pozdravljam vas in prošim vas, da spočujete kraljevske vladi da smo mi bivši bojovniki Južne Srbije čvrsti in neomajni v svoji ljubezni in v svojih čuvstvih do kralja in domovine. Živel kralj Aleksander I. Živela kraljevska vlada in nerazdeljiva kraljevina Jugoslavija! Živel ban!

Junaki pred 20 leti

Namestnik bana gosp. Krasojević se je zahvalil v imenu vlade in svojem za pozdrava, čestitaj bojovnikom k tako svečani proslavi in nato med drugim izjavil:

Ta del našega naroda je pretrpel več kakor kateri drugi v mukah, suženstvu in vojni. Toda napredek po osvoboditvi je najjasnejša karakteristika te naše današnje orloslave. Istotako najopetnejše dokazuje da ste vi, sinovi Južne Srbije, tudi danes enako navdahnjeni z istimi nacionalnimi ideali, kakor ste bili pred 20 leti, ko ste odšli v vrste srbske vojske in prileteli vse boje svetovne vojne. In vi prvi srbski rekruti iz Južne Srbije prav tako kakor vsi naš na-

rod s ponosom slavite današnji jabilj, zakaj danes mineva 20 let, kar je osvobojena Južna Srbija poslala svoje prve sinove v boj za kralja in domovino. Na prvi poziv Nj. Vel. kralja ste najprej planili vi pod zastave slavne osvoboditeljske vojske, da skupno z njo obvarujete svojo napadeno domovino. In vi ste se junaki borili v vseh bojih z neprijateljsko vojsko ter ste za blazor kralja in domovine brez premisleka žrtvovali svojo kri. Mačkov kamen, utrdbe Beograda in Smedereva in mnoga druga krvava bojišča bodo stoletja in stoletja pričala o največjem junstvu in požrtvovalnosti vaših ter bodo vedno priče neomajne hrabrosti rekrutov iz Južne Srbije.

Danes ves naš narod gleda na vas z istim ponosom in navdušenjem, kakor je gledal pred 20 leti, ko ste stopili v vrste srbske armade. Danes spremlja radost našega naroda neomajno vero v vas, ker ste pri vsaki priložnosti pokazali, da ste pripravljeni s svojo krvjo braniti domovino pred katerokoli zlobo neprijatelja in da ste v miru enako sposobni razviti svoje moči za napredek domovine.

Govornik je zaključil z vzkliki Nj. Vel. kralju in Jugoslaviji, kar je sprožilo pravi orkan ovacij in manifestacij za kralja in državo.

Carsko Skopje na čelu Južne Srbije

Povorka je nato nadaljevala pot in se ustavila pred spomenikom osvobođenja. Tu je pozdravil predsednika skopljanske občine podpredsednik glavnega odbora Veli Čedomirjević. V glavnem je dejal, da je carsko Skopje postalo ne samo simbol naše Južne Srbije, temveč simbol tradicije vseh bratov iz vse države. Carsko Skopje je bilo središče domoljubne akcije v dobi bojov, zdaj je pa središče napredka po vojni. Iz tega Skoplja kot svojega prirodnega središča so prvi rekruti Južne Srbije odšli leta 1914, v boj z brati s severa, da se bore za osvobođenje in razširjenje tedaj male, toda na duhu velike Srbije.

Na nagovor je odgovoril skopljanski župan g. Mihajlović. Rekel je med drugim: Carsko mesto Skopje je ponosno, da vidi zbrano tolikšno število bivših bojovnikov na svojih tleh, in da jih more pozdraviti z dobrodoščico. Carsko Skopje je ukažalo leto 1912, da je videlo obnovljeno svojo staro slavo. Toda komaj se je en izpremenil v resničnost, je že izbruhnila svetovna vojna. V junakijskih bojih so bojovniki Južne Srbije neštokrat pokazali, da so vredni slave svojih bratov po krvi in orožju iz severne Srbije. Na dan proslave in manifestacij so prišli

bojovniki Južne Srbije, da opozore svet na junako dlo, ki se jug z njim nanaša in da povedo, kako so srečni, ker so čakali, da so prišli v povečano našo državo. Njihova usoda bo zmerom zvezana z brati iz ostalih krajev združene Jugoslavije.

Pozdrav prvih rekrutov

Ob 19.10 je povorka krenila dalje. Ob 20. se je zbrala vojska na trgu Kralja Aleksandra. Ob 20.20 je prispel, burno aklamiran, armijski general Nedić. Zastopnik rekrutov iz leta 1914, Jošo Filipović, je pozdravil generala z nagovorom, v katerem je dejal, da se bojovniki Južne Srbije vselej, da morejo v generalu pozdraviti zastopnika naše hrabre vojske, v kateri se je južnosrbskim bojovnikom po tolikih stoletjih suženstva posrečilo pokazati svojo hrabrost.

G. Filipović je nato prošil generala Nedića, naj bo tolmač čuvstev južnosrbskih bojovnikov pri vseh vojaških starešinah in komandantih, zlasti pa pri našem vrhovnem poveljniku Nj. Vel. kralju Aleksandru.

General Nedić se je z krepkim glasom zahvalil za nagovor in pozdrav v svojem imenu ter v imenu svojih častnikov, podčastnikov in ostalega vojaštva. Zaključil jim je: »Dobrodošli, junaki!« Nato je pozval vse prisotne, naj pozdravijo vrhovnega svojega poveljnika in bojnega tovariša kralja Aleksandra. Zopet so se ponovile viharne ovacije kralju in Jugoslaviji.

Godba je nato zaigrala državno himno, ki sta jo nato zapeli dve skopljanski pevski društvi.

Ob 20.45 je vojaška godba zaigrala svečano »povečanje«. Ob 21. uri je z utrdbe Dušanovega grada zagrmelo 21 strelcev. Na obzornih vodna so se vzgale začelnice imena Nj. Vel. kralja in slika belega orla. Z okopov Dušanovega grada pa šviga v zrak bengalski ogenj. V gledališču je svečana predstava, v vseh kinematografih igrajo takisto svečane predstave na čast obletnici prvega vstopa južnosrbskih rekrutov v narodno vojsko.

Ovacije ministrom

Skopje, 14. aprila. d. Predsednik kraljevske vlade Nikola Uzunović si je s člani kabineta danes popoldne pred svečano povorko ogledal ulice novega in starega mesta. Ministri so krenili po nabrežju kralja Aleksandra mimo poslopja narodnega gledališča in nato zavili v ulice starega Skoplja, kjer so prišli do popularnega ljudskega zabavišča Ildijda. Prebivalstvo ki so ga bile vse ulice nabito polne je spoznalo predsednika vlade in ministre ter jih povsod burno pozdravljalo.

Znižanje plač v Italiji

Ministrski svet je odredil s 16. aprilom 6 do 12-odstotno znižanje plač vsem državnim nameščencem ter določil tudi pocenitev življenjskih potrebščin

Rim, 14. aprila. g. S ponedeljkom bodo v Italiji vsem državnim nameščencem prejemki znova znižani, čeprav je Mussolini pred dvema letoma, ko so bile reducirane za 5 odstotkov, izrecno poudaril, da plače, ki so bile v zadnjih letih znižane za več kot eno tretjino, ne bodo več reducirane.

Znižanje je bilo sklenjeno na današnji seji italijanskega ministrskega sveta in velja od 16. aprila. Agencija Stefani navaja glede redukcij med drugim naslednje: Kupna moč italijanske valute se je v zadnjih letih povečala tako, da se je spremenilo razmerje 1:4, ki je veljalo v letu 1930 med tedanjem in predvojnjo liro, v 1:3. Ministrski svet je ugotovil, da je zaradi tega možno znižanje plač državnih nameščencev, in je določil, da se prejemki od 6.000—12.000 lir znižajo za 6, nad 12.000 lir na leto za 12, plače članov vlade pa za 20 odstotkov. Draginske doklade bodo znižane v višjem razmerju. Prihranki, ki se bodo dosegli z

znižanjem plač, bodo znašali več sto milijonov lir.

Zaradi znižanja plač je vlada ob enem sklenila, da se morajo s 16. aprilom znižati tudi najemnine za privatna stanovanja za 12, za trgovske lokale pa za 15 odstotkov. V državnih konzumnih društvih se bodo živila prodajala po 10 odstotkov ceneje. Te odredbe pa gotovo ne bodo tako rigorozno izvedene. Izdane so bile že večkrat, tako zlasti za kruh in druga najvažnejša živila, pa so se cene v kratkem spet povrnila na prejšnjo višino ali pa še celo povzdale.

Listi skušajo seveda omiliti porazni vtis, ki so ga napravile na vso italijansko javnost radikalne odredbe vlade. Med drugim pravijo, da so lastniki državnih papirjev pri zadnji konverziji 60 milijard notranjih državnih posojil izgubili 30 odstotkov svojih dotedanjih rent in da so tudi druge države, ki so ohranile zlati standard, kakor Francija, Švica, Belgija in Poljska, že izdale slične odredbe.

Preuranjene vesti o priznanju Rusije

Pariz, 14. aprila. p. Iz Zeneve demantirajo najodločnejše vesti, da so imeli predstavniki Male antante v Zenevi te dni pogovora z Nizozemsko. Zenevo in Švico priznanju sovjetske Rusije. V krogih Male antante nazlašajo, da od podpisu pakta o delitvi nanašalec med Male antanto in sovjetsko Rusijo ni bilo še nikakih pogajanj glede priznanja Rusije. Če pa skoraj pride do tega, kar je verjetno, ne bo pomenilo to nič več in nič manj, kakor da bodo zainteresirane države medsebojno imenovalle svoje diplomatske zastopnike.

Vnad makedonstvinščih

Niš, 14. aprila. AA Dne 10 t m sta prišli okoli 1930 dve oboževatelji osebi iz Bolgarije na naša tla med 136 in 137 obmejnimi, pri kraju Mirici v nišavskem okraju. Ker na poziv graničarjev ki so bili skriti v zasedi tulca ista obstaja temveč začela streljati je tudi naša straža začela streljati in eno osebo ubila. Dočim je druga z temi pooblaščenimi prišla v Pariz. Zanimivo je, da sta v avtomobilu, ki sta ga vodila v avtomobilu, z več strelji in dvema bombama, »Odrinke« ki se jih navadno poslužujejo makedonstvinščih.

Odlikovanje zuna lega ministra B. Jevtića

Beograd, 14. aprila. AA Nj Vel. kralj je odlikoval g. Bogoljuba Jevtića ministra za zunanje zadeve, z redom Belega orla I. stopnje.

Bolgarija in balkanski pakt

Sofija, 14. aprila. p. List »Kambana« (Zvon) zatiruje po informacijah iz političnih in diplomatskih krogov, da je po sestanku ministrskega predsednika Mušanova z jugoslovanskim zunanjim ministrom Jevtićem na beograjskem kolodvoru mnogo več upanja za pristop Bolgarije k balkanskemu paktu Jugoslavija da je pripravljena sprejeti nekatere pogoje Bolgarije, ako bodo na to pristale ostale države ki so podpisale balkanski pakt. V bolgarskih političnih krogih vlada velik optimizem in splošno prepričanje, da je pristop Bolgarije k balkanskemu paktu samo še vprašanje časa. Mnogo bodo k temu pripomogli tudi razgovori ki jih bo imel ministrski predsednik Mušanov v Parizu in Londonu, ki se sedaj muči.

Vrenje v češki politiki

Priloge za volitev prezidenta republike — Zahteve po reformi parlamentarizma — Narodni demokrati v precepu — Obrisi novih političnih blokov — Zbiranje nemške opozicije

Praga, 12. aprila. Češkoslovaška republika se pripravlja na volitev prezidenta, čigar funkcija doba poteče v mesecu majniku. Nobenega dvoma ni, da bo tudi tokrat — v tretje — izvoljen brez protikandidata T. G. Masaryk, ki uživa zaupanje pri večini in opoziciji, v vseh krogih prebivalstva pa brez primerno popularnost. Na predsedniške volitve se že pripravljata tudi vlada in parlament; med strankami vlada nekako premirje, narodno zastopstvo in vlada rešujeta skoro izključno le nujna gospodarska vprašanja, dočim so politični problemi začasno odstavljani z dnevnega reda. Kljub temu je javna tajnost, da se pripravljajo rešitve zelo pomembnih vprašanj, ki utesnejo po volitvah prezidenta priti do precej dramatičnega reševanja, zlasti ker se bližajo splošne parlamentarne volitve in volitve v deželne zbornice.

Diskusija češkega tiska velja trenutno v glavnem še vedno valutnemu sporu, akoravno je tudi v tem oziru opaziti neko pomirjenje. Vsaj konfiskacije narodnodemokratskega časopisa, ki je razvijalo zlasti v početku veliko ofenzivnost proti »razvrednotenju krogec«, so postale redkejšje in vse kaže, da se stranka v svojem novem opozicijskem položaju ne počuti posebno dobro. Toda nezadovoljnost z devalvacijo se ne omejuje samo na krog dosedanjih pristajev narodnih demokratov in ne smatra se za izključeno, da bo stranka s svojo parolo »za testament dr. Rešena« pri prihodnjih volitvah na moči pridobila.

Vendar valutno in sploh gospodarsko vprašanje ni edino, ki bo igralo pri bodoči grupaciji pomembno vlogo. Gre za več: za spremembo režima, za reformo parlamenta in volitev. Vedno bolj se kaže, da bodo postale tudi na Češkoslovaškem gotove reforme političnega življenja potrebne. Že do zdaj je pokazala izkušnja, da sedanja zakonodaja, sloneča na temeljih najširše demokracije, za današnje razmere, kakor so se razvile v zadnjih letih, več popolnoma ne zadostja. Izkazalo se je potreba izrednih ukrepov, ako se je hotela obvladati protinacionalna in protidržavna propaganda, izhajajoča iz ekstremističnih vrst razne baze. Med te ukrepe spada zlasti razpust nemških nacionalističnih strank, podpiranih idejno in gmotno iz inozemstva, katerih protidržavno delovanje so razkrili znani politični procesi. Pa ne samo v nemških okrajih, tudi drugod v državi, zlasti tam, kamor so se iztezali prsti madžarske revizionistične kampanje, se je pojavila nujnost močnejše roke. Že od tistih dob se v resnih političnih krogih razmišlja o reformi državnega reda, ki bo ojačila avtoriteto in že v naprej onemogočila zlorabo širokogerudne demokracije za protidržavno rovarjenje.

Danes na Češkoslovaškem ni samo opozicija, ki kliče po reformah: njih potreba se v načelu od vseh strani priznava: seveda pa so mnenja o obsegu in smeri reform močno deljena. V krogih vlade se razpravlja vprašanje posebnega zakona o političnih strankah, ki bi dal državi večjo inercenco in kontrolo. Stranke naj bi bile podvržene registraciji in po primernih organizacijskih določbah naj bi se zatežilo preveliko cepljenje političnih sil. Misli se tudi na gotove reforme parlamenta in volilnega reda. Razumljivo je, da kažeta namreč reformam največjo vzdržnost obe glavni vladni skupini, agrarna in socialistična, vendar jih tudi oni a limine ne odklanjata.

Veliko aktivnost v predlogih in zahtevah sprememb državnega reda razodevajo narodni demokrati, odkar so iz vlade prešli v opozicijo. Nedavno je njih popularni voditelj dr. Kramář v »Narodnih Listih« razpravljal o glavnih točkah reformnega programa. Glavni poudarek je polagal na odpravo vezanih kandidatnih list in na uvedbo manjših volilnih okrajev, češ da se s tem oiazi kontakt poslancev z volilci in poveča njihova odgovornost, kar je za obnovu zaupanja do poslancev in parlamenta predvsem potrebno. Druga zahteva je temeljna reforma senata, ki je danes po svoji sestavi in po svojih funkcijah samo druga izdaja poslanske zbornice. Dr. Kramář želi za senat predvsem zastopstvo gospodarskih in kulturnih zborov, ki bi bilo izvoljeno od dotičnih, bodisi že obstoječih, bodisi na novo organiziranih zbornic. Vendar ne odklanja politične kompetence senata in priznava potrebo gotovega števila senatorjev, ki ne bi izhajali iz stanovskih central. Tudi ti pa naj bi se ne volili na sedanjem sistemu, marveč naj bi jih izbirali člani deželnih zborov. Veliko važnost polaga dr. Kramář na to, da bi se omejili vpliv političnih strank na ekskutivno in upravo v stvarnem, prav po sebi v personalnem oziru. Državni uradniki in nameščenci naj bi se odtegnili neposrednemu vplivu strankarsko-političnih faktorjev.

Vsem predlogom in pobudam v smeri ustavnih in upravnih sprememb, v kolikor jih od sedaj javnost pozna, pa je skupno, da se ne dotikajo demokratske osnove in odklanjajo vsako diktatorsko in fašistovsko tendenco, izvzemši no število neznatno grupo fašističnih ekstremistov v obeh glavnih nacionalnih taborih, češkim in nemškem.

Po vsej priliki bo postalo vprašanje notranjih reform že kmalu po predsedniških volitvah aktualno in bo skoro gotovo prešlo s publicističnih na parlamentarna tla. Odločilnega pomena bo tedaj grupacija strank tako na vladnih kakor na opozicijskih klopeh. Ali se bodo narodni demokrati vrnili v vladno koalicijo, kar si menda tudi na volilnih mestih in v mnogih stranknih krogih žele: ali pa bo stranka nadaljevala svojo sedanjo smer »državotvorne opozicije«, je danes še nereseno vprašanje. Pri odločitvi bo gotovo igrala vlogo tudi volitvena strategija in taktika. Pomembno bo pa tudi kako se bo razvila medsebojna konstelacija strank, ki se že zdaj na raznih straneh uvažuje in pripravlja.

Posebnega pomena utesne biti »katoliški blok«, o katerem se mnogo govori, da si prave gotovosti ni da od nje pride v prvi vrsti gre tu za zbiranje in po možnosti za združitev češke ljudske (klerikalne) in Hlinkove slovaške ljudske stranke v vladnega stališča bi bila taka fuzija go-

tovo pridobitev, ki bi znatno ojačila koalicijo. Drugo vprašanje je, kake posledice bi imela pridruženje nemških in madžarskih klerikalcev, ki se tudi ne izključuje. Seveda je do tako dalekosežne koncentracije še daleč in danes prav za prav niti Hlinka ne kaže posebnega veselja za opustitev svoje posebne slovaške pozicije, zlasti ne, dokler ni likvidirana slovaška organizacija čeških klerikalcev.

Pojavila se je tudi že misel o ožji spjitvi čeških socialističnih strank — narodnih socialistov in socialnih demokratov; podoba pa je, da so tozadevna publicistična ugibanja bolj poskusni baloni, kakor pa avtentična informacija konkretne politične akcije.

Tudi v nemškem taboru se menda pripravljajo spremembe. Predvsem se tu pripravljajo nova neaktivistična stranka, ki jo ustanavlja bivši voditelj turnerjev Henlein. Mož je prvotno hotel nastopiti kot voditelj vsega nemštva, ni pa uspel, zlasti

Okrog razorožitve

Od uspeha francosko-angleških razgovorov je odvisna zaključitev konvencije o omejitvi oboroževanja

Pariz, 14. aprila. d. Sedanj razgovori med Francijo in Anglijo so velikega pomena, ker naj bi dovedli najprej do sporazuma med tema dvema velesilama, zatem pa z vsemi ostalimi državami glede omejitve oboroževanja v tem smislu, da bi države zmagovale obdržale svojo dosedanja oborožitve, dočim bi se Nemčiji priznal v gotovi meri status quo sedanje oborožitve, čeprav je v nasprotju s predpisi V. dela versailleske pogodbe. Nameravana razorožitvena konvencija naj bi vsebovala določbe o omejitvi in kontroli oborožitve ter sankcije proti državam, ki bi se pregrešile proti sprejetim obveznostim v pogledu izvrševanja konvencije.

Glede na to, da Francija ne postavlja vprašanja o sedanjem stanju nemške oborožitve, je jasno, da bo v svoji notji zahtevala, naj konvencija vsebuje točne predpise o kontroli nad oboroževanjem in o sankcijah v primeru neizvrševanja predpisov nove konvencije.

Ako bo Anglija pristala na francoske zahteve po kontroli in sankcijah za izvrševanje konvencije, bo takoj pričela pogajanja z ostalimi državami, ki so zastopane na razorožitveni konferenci. Če bodo razgovori dovedli do sporazuma, bi razorožitvena konferenca sprejela sklep o prekinitvi svojega dela na podlagi mednarodnih predpisov, in sicer čl. 8 pakta Društva narodov ter V. dela versailleske pogodbe zaradi sedanjega izrednega položaja v Evropi. Razorožitvena konferenca oziroma njen glavni odbor bi v tem primeru izdelala konvencijo o omejitvi oboroževanja, o kontroli in izvrševanju konvencije ter o sankcijah, če bi katerakoli država ne izvrševala predpisane konvencije.

Zaradi pristanka na status quo v sedanji oborožitvi Nemčije je francoska vlada na vsak način dobila gotova jamstva od Anglije, še preden je angleška vlada pričela sedanje razgovore o zaključitvi te popolnoma nove konvencije za omejitve oboroževanja. Pogajanja bodo bržkone trajala vsaj tako dolgo, da se splošna konferenca za razorožitve v Ženevi ne bo mogla sestati niti ob koncu meseca maja, kakor želi predsednik konference Henderson, ker bodo samo francosko-angleški razgovori trajali najmanj do srede maja. Od teh razgovorov je tudi odvisen uspeh razorožitvene konference ter nadaljnji razvoj tekmovanja v oboroževanju.

Poncet pozvan v Pariz

Pariz, 14. aprila. Francoska vlada bo svoj odgovor angleški vladi sporočila tudi italijanski in belgijski vladi ter vladam držav Male antante. Diplomatsko bo obveščena tudi Nemčija. Diplomatski krogi od-

Občni zbor PAB

Beograd, 14. aprila. p. Jutri bo občni zbor delničarjev Privilegirane agrarne banke. Delničarji so imeli danes daljšo konferenco, na kateri je predsednik upravnega odbora g. dr. Bogdan Marković obširno poročal o poslovanju banke v preteklem poslovnem letu. Dotaknil se je vseh aktualnih vprašanj, ki so v zvezi z delovanjem banke. Banka ima skupno 19.740 hipotekarnih dolžnikov. Doslej je prodala samo 21 posestev, sama pa je prevzela 151 posestev dolžnikov, ki niso mogli več zadostiti svojim obveznostim. Samo v treh primerih so bili menjani lastniki, dočim so na vseh ostalih posestvih ostali dosedanj lastniki in gre torej le za nekako prisilno upravo v zaščito interesov zaveda. Kratkoročnih posojil je banka podelila 104.000, ki jih je morala iztožiti v 4592 primerih. Prisilna ružen je bila izvršena samo v 14 primerih v nobenem primeru pa niso bile prodane nepremičnine. V prejšnjih letih je znašal promet banke okrog 120 milijonov samo na povračilu posojil in obrestih sedaj pa je promet padel na 24 milijonov. Posledica tega je, da je poslovanje banke omejeno baš v času, ko bi bilo v interesu kmečkega sloja najbolj potrebno dividendo.

Odlikovanja

Beograd, 14. aprila. p. Nj. Vel. kralj je na predlog pristojnih ministrov odlikoval: za nacionalno in socialno delo v Istri načelnika ministrstva za socialno politiko Josipa Krmpotića z redom sv. Save III. stopnje; Josipa Metličića, predsednika Stola sedmorice, oddelka B v Zagrebu, z Redom Jugoslovenske krone II. stopnje; Antona Mladica, sodnika okrožnega sodišča v Ljubljani, z redom sv. Save II. stopnje; Leopolda Primožiča, vodjo zemljiške knjige pri okrožnem sodišču v Ljubljani, z redom sv. Save V. stopnje.

ne pri aktivističnih agrarcih in seveda tudi ne pri socialnih demokratih, ki so danes po številu najmočnejša nemška stranka. Z zdaj zbira Henlein okoli sebe nemške opozicionalce, ki so po razpustu hitlerjevke narodno-socialistične stranke in prejšnjih nemških nacionalcev brez strehe. Dvomljivo pa je, da bi imel novi voditelj srečo, kajti vlada z velikim nezaupanjem zasleduje organizacijo do zdaj protidržavno usmerjenih nemških opozicionalcev, in si ne skriva, da gre tu v bistvu za obnovitev komaj izločene fronte kljukastega križa. Z neprijaznimi očmi pa gledajo Henleino vo akcijo zlasti nemški aktivisti, ki se bojijo za svoje postojanje. Zanimivo je, da Henlein očitno hoče slediti Hitlerjevemu stopinjam, ker proglašja princip voditeljstva in stanovske državne ureditve. Na vprašanje, kako spravlja ta načela v sklad s svojim zagotovilom, da snuje stranko na osnovi češkoslovaške države in demokracije, Henlein do zdaj še ni dal odgovora. Iz vsega se vidi, da je tudi Češkoslovaška močno tangirana po gibanjih, ki so zaleja skoro vso Evropo in da se odločitvi po vsej priliki ne bo mogla povsem izogniti. Toda politična zrelost in treznost češkoslovaškega naroda ne dopustita dvoma, da bo država iz vseh nesoglasij in sporov, ki se utesnejo pojaviti, našla pravi izhod ter da bo državna in narodna ideja končno zmagovita in ojačena.

krito priznavajo, da je bil francoski poslanik v Berlinu Francois Poncet pozvan v Pariz, da sodeluje pri sestavi note. Francija ne bo zahtevala le diplomatskih, finančnih in gospodarskih, marveč tudi vojaška jamstva. Polslužbeni »Petit Parisien« pripominja, da niti vlada niti parlament ne bosta nikoli dopustila, da bi se sedanje stanje oborožitve v Nemčiji izpremenilo v škodo francoske nacionalne obrambe.

Nezadovoljiv odgovor

London, 14. aprila. Nemški odgovor, čigar besedilo sicer še ni bilo objavljeno, po zatrjevanju poučenih krogov ne bo zadovoljilo angleške vlade. Nemška vlada je v svoji notji stvarno povedala leto, kar je službeno sporočil angleškemu poslaniku v Berlinu že podkancelar Papen. Poudarila je, da s svojimi povšinami proračuni za vojno ministrstvo ni kršila vojaških klavzul versailleske mirovne pogodbe. Večji izdatki so bili potrebni le za reorganizacijo njene državne obrambe. Nadomestiti bi treba tudi staro vojno opremo in orožje ter zastarele vojne ladje in končno poskrbeti za boljšo organizacijo proti morebitnim letalskim napadom.

»New Chronicle« pravi, da predstavljajo nemški službeni proračunski podatki le polovico vsega, kar izdaja nemška vlada za oborožitve nemške vojske.

Priporočila malih držav

Bern, 14. aprila. w. Delegacije Danske, Nizozemske, Norveške, Švedske, Španije in Švice so poslane razorožitveni konferenci izjavo, ki pravi med drugim:

Brezdovmno so pogajanja, ki so se v zadnjih mesecih vršila neposredno med gotovimi državami, dovedla do omiljenja napetosti. Angleška spomenica predstavlja v tem pogledu važno manifestacijo volje za posredovanje, vendar pa v sedanji obliki ne bi zadostala za premostitev vseh težkoč. Navedene delegacije so smatrale zato za primerno, da še sedaj opozore konferenco na točko, čijih izvedbo smatrajo za mogočo: 1. Zadovoljili naj bi se z dogovorom, ki bi bil omejen na gotova področja v oboroževanju; celotna rešitev naj se odgodi na kasneje. Vsaka odločitev v pogledu vojaškega letalstva naj se odgodi. V to svrhu bi bili potrebni ukrepi, ki bi preprečili poostreitev sedanjega stanja. — 2. V tako omejenem okviru bi se morali določiti vsaj gotovi bistveni razorožitveni ukrepi. 3. Tak razorožitveni dogovor bi moral vsebovati tudi načelo enakopravnosti. 4. Tudi tako omejen dogovor se ne bi mogel, kakor se zdi, izvesti brez ojačitve varnosti, ki bi morala iti preko predloga v angleški spomenici, zlasti glede konkretnih in, točnih jamstev za izvedbo dogovora. V tem pogledu bi povratek Nemčije v Društvo narodov gotovo pomenil važen doprinos za kolektivno varnost. Navedene delegacije smatrajo kot svojo dolžnost, da pozovejo vse vlade, naj store vse za zaključitev prvega dogovora o razorožitvi.

Sanacija hrvatskih zadrug

Zagreb, 14. aprila. n. Kakor znano, je začela zveza hrvatskih kmetijskih zadrug v Zagrebu v velike težave in so si v zadnjem času na vso moč prizadevali, da bi jo sanirali. Vodstvo zveze je sestavilo obširen načrt, ki ga je ban dr. Perović poslal v odobritev ministrskemu svetu. Ministrski svet je vrnil predlog savski banovini z naročilom naj se izdela v skladu s finančnimi zmoglostmi prizadetih združnikov, banovine in države. Ban dr. Perović je v načelu sprejel predlog zveze hrvatskih kmetijskih zadrug, po katerem naj bi združniki krili 10kratno jamstvo, to je okrog 6 milijonov Din, in prevzeli agrarne obveznice v znesku 4 milijonov Din za poslasta v Cabuni, ki so bila odvzeta zvezi po agrarni reformi. Država in banovina bosta prispevali za sanacijo združne organizacije 13 milijonov Din. Ostale poldržavne ustanove pa naj bi prevzele agrarne obveznice po nominalni vrednosti 8 milijonov Din.

Napredovanja

Beograd, 14. aprila. AA. Napredovali so: v upravi za zaščito industrijske lastnine v Beogradu za nadzornika v 3. skupini 2. stopnje Radmilo Cukavac, nadzornik v 4. skupini 1. stopnje v isti upravi, v trgovinskem ministrstvu za nadzornika v 3. skupini 2. stopnje dr. Avgust Pavletić, nadzornik v 4. skupini 1. stopnje v istem ministrstvu, v oddelku za trgovino, obrt in industrijo pri banki upravi savske banovine za načelnika v 3. skupini 2. stopnje dr. Ognjeslav Aranicki, načelnik v 4. skupini 1. stopnje.

Izpremembe v konzularni službi

Beograd, 14. aprila. p. S kraljevim ukazom je ukinjen konzulat v Brailu, na novo pa se odpravi konzulat v Bratislavi.

Za spomladansko zdravljenje

čiščenje krvi in pri slabi prebavi uporabljajte znani PLANINKA-ČAJ-BAHOVEC. Pristen je le, če nosi: 1. zaščitni žig, 2. ime proizvajalca: APOTEKA MR. BAHOVEC, LJUBLJANA, 3. paket mora biti vezan in plombiran. TOREJ ZA SPOMLADANSKO ZDRAVLJENJE samo pravi: „PLANINKA-ČAJ-BAHOVEC“ iz LJUBLJANE. Reg. pod Sp. br. 76 od 5. II. 1932.

Zborovanji JNS v Gotovljah in Žalcu

Celje, 14. aprila. V narodni šoli v Gotovljah se je vršil v sredo zvečer izredno lepo obiskan ustanovni občni zbor organizacije JNS za novo občino Gotovlje, ki obsega Gotovlje in Vrbe. Zbor je otvoril šolski upravitelj g. Robert Senica ter iskreno pozdravil g. narodnega poslance Ivana Prekoršeka, predstavnika sreske organizacije JNS dr. Ernesta Kalana in sreskega kmetijskega referenta Maksima Šribarja. Predsedstvo je prevzel župan g. Andrej Antloga. Nato je poročal g. poslanec Prekoršek o raznih gospodarskih in političnih zadevah, o delu Narodne skupščine ter o novih zakonih in uredbah. G. dr. Kalan je razpravljal o organizacijskih vprašanjih, g. Šribar pa je predaval o državi. Vsa izvajanja so zborovalci sprejeli z živahnim odobravanjem.

Na predlog g. Vinka Jordana je bil izvoljen odbor s predsednikom g. Josipom Grobelnikom, posestnikom v Gotovljah, podpredsednikom g. Brankom Debičem, posestnikom in trgovcem v Vrbi, tajnikom g. Vinkom Jordanom in blagajnikom g. Robertom Senico. Izvoljeni so bili tudi delegati za sresko skupščino.

G. Grobelnik se je zahvalil za izvolitev in izjavil, da bo delal vedno v smislu strankinega programa za dobrobit občine in države. Na predlog g. Jordana je sledila razprava o sestavi kandidatne liste za občinske volitve v Gotovljah in so bili storjeni zadevni sklepi. Bila je sprejeta tudi obširna resolucija, v kateri izrekajo zborovalci g. poslancu Prekoršku zaupanje in zahvalo za njegov trud, zlasti ob ureditvi vprašanja komasacije občin. Zahvala je bila izrečena tudi g. ministru dr. Kramarju, dr. Kalanu, sreskemu načelniku dr. Vidmarju in sreskemu kmetijskemu referentu Šribarju, na predlog g. Debiča pa so bili poslani pozdravi g. predsedniku vlade in šefu stranke Nikoli Uzunoviću ter ministru dr. Kramarju, Puolju in Laziču.

V četrtek zvečer je imela občinska organizacija JNS za Žalec zelo lepo obiskan redni občni zbor v žalski narodni šoli. Predsednik g. župan Rudolf Lorber je prisrčno pozdravil g. poslance Prekorška, predsednika sreske organizacije JNS dr. Kalana in referenta Maksima Šribarja. Nato je podal g. Vilko Senica tajniško, ravatelj Savinjske posojilnice g. Josip Šušteršič za blagajniško poročilo. Pri volitvi je bil ponovno izvoljen za predsednika občinske organizacije g. Rudolf Lorber, za podpredsednika g. Rajko Vrečar, za tajnika g. Vilko Senica, za blagajnika pa g. Josip Šušteršič.

Nar. posl. Prekoršek je poročal o delu Narodne skupščine, o najnovejših zakonih in uredbah o regulaciji Savinje in o ukrepih vlade za namestitve nezaposlene inteligence, g. dr. Kalan je razpravljal o organizacijskih in političnih vprašanjih, g. Šribar pa je poročal o delu sreskega kmetijskega odbora. Vsa izvajanja so bila sprejeta z dolgotrajnim odobravanjem. Vsem trem govornikom je bila izrečena prisrčna zahvala za njihovo vtrajno in uspešno delo. Pri slučajnostih so bile obravnavane še nekatere aktualne zadeve.

Ustreljen tihotapec

škofja Loka, 15. aprila. V teku zadnjih mesecev je bilo ustreljenih na naši državni meji več tihotapev, ki so tvegali za boren zaslužek z neverjetno lahkornostjo svoje življenje. Kljub temu pa tihotapstva še ni konec in zopet moramo poročati o žalostnem dogodku, ki se je pripetil v noči na petek pri Leskovici, tik državne meje.

Stráža, redni granicar in kadrovec, je zaslišala sredi noči po hosti šum, ki ni hotel poljenjati. Ker na klice sstojte hoja le ni hotela poljenjati, sta rabila vojaka orožje in je oddala v smeri šuštenja več zaporednih strelcov, ki so domala vsi zadeli. Spčetka je bila stráža mnenja, da ima pred seboj celo skupino tihotapev; šele pozneje se je izkazalo da je bil le en sam tihotapec, ki je nameraval s kravo preko meje.

Na tihotapca je bilo oddanih pet strelcov, od katerih so ga trije smrtonovno ranili, eden pa je še šloko trebul. Nesrečnež se je zvlekel še kakih sto korakov dalje, potem pa je oblezel in so ga tamkaj tudi našli, nekaj metrov vstran od meje. Ugotovili so, da je ustreljenec neki Martin Frelih iz občine Sorice, doma pa baje iz Leskovice.

V mnenju, da ima pred seboj človeka je oddal granicar na žival več strelcov. Kroglja je zadela kravo v glavo. Kravo so seveda pobili, meso pa prodali na licu mesta, potem ko je komisija ugotovila, da gre za običajno tihotapsko zadevo.

Včerašnje nogometne tekme

Zagreb, 14. aprila. Današnja nogometna tekma med Hajdukom in Concordio je končala neodločeno z 2 : 2 (2 : 1). Vrtar Concordie je sijajno obranil enajstmetrovko. Jutri bo revanšna tekma.

Grac, 14. aprila. Graški Sturm je danes zmagal nad Čakovčkim SK s 5 : 2 (2 : 1). Praga, 14. aprila. Češki team je danes porazil dunajski Sportklub z 9 : 2 (5 : 1). Češki igrači so bili v sijajni formi.

Dunaj, 14. aprila. Današnja prvenstvena tekma Libertas : FAC je prinesla nepričakovano zmago Libertas s 3 : 1 (1 : 1). Libertas se je s tem pomaknila na osmo mesto tabele.

London, 14. aprila. V Wimbledon stadionu se je danes vršila nogometna tekma med Anglijo in Škotsko. Zmagala je Anglija 3 : 0. Tekmi je prisostvovalo nad 100.000 gledalcev, od teh ena tretjina iz Škotske, ki je prišla v London v 24 posebnih vlakih.

Izbirne tekme Sokolov

Na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola so se pričele včeraj pop. izbirne tekme naših Sokolov, ki pojdejo koncem meseca maja na mednarodno tekmo v Budimpešti. Zanimanje za tekme je bilo izredno veliko ter jim je prisostvovalo številno sokolsko članstvo in ostalo občinstvo. Krasno urejeno telovadišče in krepke ter mišičaste postave naših tekmovalcev so napravile najugodnejši utis. Pred tekmo je zdravnik dr. Venceslav Arko preiskal vse tekmovalce, nakar so se pričele pod vodstvom saveznega načelnika Miroslava Ambrožiča izbirne tekme. Kot sodniki so bili člani saveznega tehničnega odbora in stari mednarodni tekmovalci.

K tekmi se je priglasilo 22 tekmovalcev iz žup Celje, Beograd, Krani, Ljubljana, Novi Sad, Maribor in Zagreb. Popolne so se vršile tekme v obveznih in prostovoljnih prostih vajah, na bradli in krogih. Večina tekmovalcev se je za tekmo dobro pripravila, kar so pokazali doseženi uspehi. Pri prostih vajah, obveznih in prostovoljnih, smo videli nekaj res krasnih izvedb. Tako so se pri prostovoljnih prostih vajah izborni odrezali Primožič, Grilec, Forte, Zupančič, Neill, Ivančević in drugi. Zlasti Primožičeva prosta vaja, ki se je izkazal mojster v sestavi prostih vaj, je zadivila vse navzoče ter je žel navdušeno pohvalo. Pri obveznih vajah na bradli smo videli nekaj prav dobrih izvedb, ter so se tudi na tem orodju izkazali Primožič, Ivančević, Prištov, Zupančič, Grilec in Forte. Naravnost sijajno izvedbo pri prostovoljni vaji na bradli pa sta pokazala Primožič in Prištov. Na krogih so skoro vsi tekmovalci pokazali, da obvladajo to orodje in so bili kljub izredno strogi klasifikaciji doseženi zelo lepi rezultati. Najbolje se je odrezal na krogih Forte s svojo izredno težko prostovoljno vajo ter tudi dosegel največ točk. Tekma je bila zaključena že v trdem mraku ob najboljšem razpoloženju vseh tekmovalcev. Dosedanji rezultati so pokazali, da razpolaga naše Sokolstvo z izbornim telovadnim materialom, ki bo ob sistematičnem vezbanju gotovo dosegel še lepše uspehe in častno zastopal barve naše države in Sokolstva na vročih budimpeštanskih tleh.

Izbirne tekme so bodo danes nadaljevale, in sicer na drugo, konju, v preskokih čez konja, v teku, metu krogle, skoku ob palici. Pričetek tekme je ob pol 8., nakar opozarjamo sokolsko članstvo in ostalo občinstvo.

Tragična smrt vzornega sokolskega telovadca

Maribor, 14. aprila. Davi ob 8. je umrl v mariborski bolnišnici na kirurški oddelku 20letni ključavničarski pomočnik Ivo Gerželi. Vest o njegovi smrti se je naglo razširila po mestu in je med nacionalnimi organizacijami globoko odjeknila. Pokojni Ivo je bil podnačelnik pobreskega Sokola in zelo discipliniran član viteških sekcij Narodne odbrane. Pred dnevi je pri telovadbi, ko je treniral v zborni vrsti, padel tako nesrečno, da si je pretrsel medžgane in zlomil vrat. Hudo ponesrečenega so takoj prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer pa je bilo vse skrbno prizadevanje zdravnikov zaman.

Pobreski Sokol in viteške čete bodo težko prebolele njegovo izgubo, preboleli pa je ne bodo mogli njegovi starši in zvesti prijatelji, ki jih je imel Ivo velik krog. Pokopali ga bodo v ponedeljek popoldne ob 17. uri na mestnem pokopališču na Pobrežju.

Uprava sokolske župe Maribor poziva vse mestne in okoliške članice, da se udeležijo pogreba. Sokolsko članstvo se bo zbralo v Narodnem domu odkoder bo krenilo na pokopališče točno ob 16. uri. Vsi člani in članice, ki imajo slavnostne kroje, naj pridejo v krogih, ostali člani pa v civilu z znakom. Podružnica NSZ poziva vse svoje članstvo, naj se zbere pred pogrebom pred pokopališčem na Pobrežju. Oficielno se bodo pogreba udeležile tudi viteške čete Narodne odbrane, ki se zbero ob 16. na Kralje Petra trgu.

Pokojniku časten spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Iz državne službe

Beograd, 14. aprila. p. S kraljevim ukazom sta napredovala v višjo skupino Josip Čopić, profesor trgovske akademije v Mariboru, in Fran Sič, profesor trgovske akademije v Ljubljani; za knjigovodjo 8. skupine pri finančni direkciji v Ljubljani je postavljen dosednji pomožni knjigovodja Fran Bogataj.

Match Aljehin-Bogoljubov

Villingen, 14. aprila. Š. Bogoljubov in Aljehin sta snoči odigrala peto partijo v turnirju za svetovno prvenstvo. Aljehin je imel črne figure Bogoljubov se je precizno branil, a je moral žrtvovati kmeta. Partija je bila snoči prekinjena in bo najbrž končala remis.

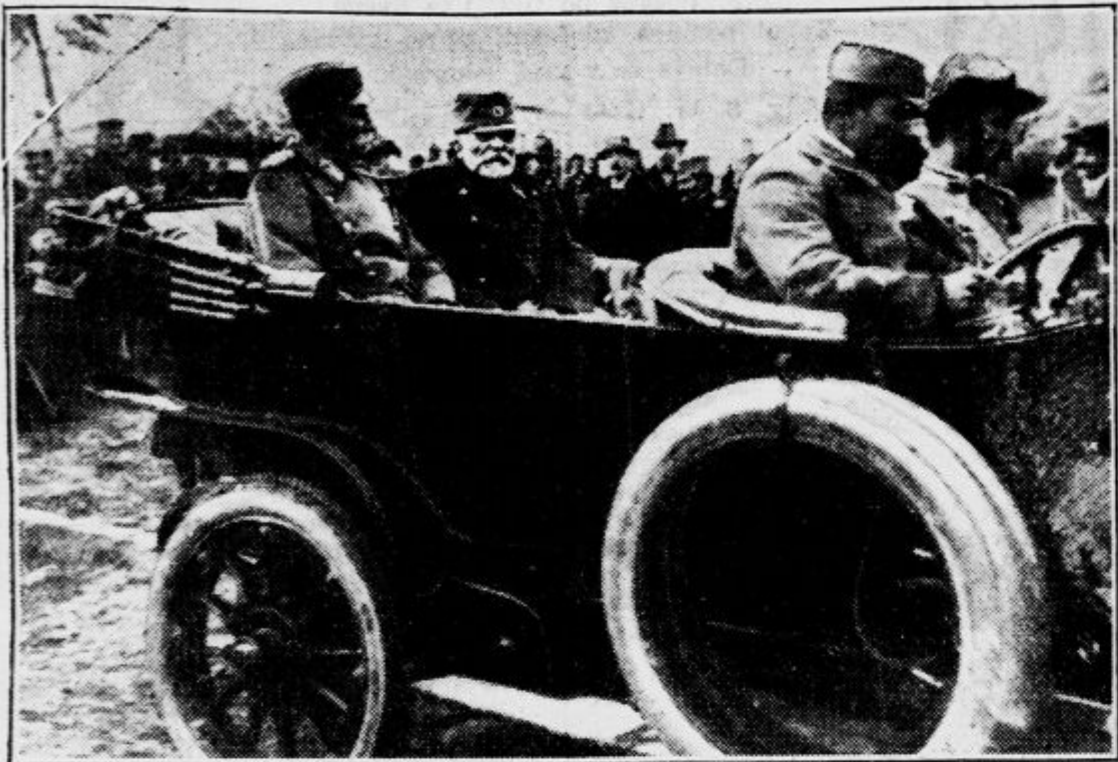
Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za našo območje: danes jasno, podnevi oblačno, toplo, možnost neviht.

Naši kraji in ljudje

Krvne daritve južnosrbske mladine

Veliki napredki na področju Dušanovega carstva

Slavnosten prihod kralja Petra v osvobodeno Skopje. Na kraljevi dečni vojvoda Radomir Putnik

Vneto in mirno, kakor so po osvoboditvi balkanski vojni urejevali svoje opustošene domačije, dokler niso bili pozvani k izpolnitvi domobranskih dolžnosti, tako so se preostali južnosrbski borci tudi po svetovni vojni udejstvovali v svojih domačih krajih. Domača zemlja je bila še hujše ranjena in opustošena kakor takrat v zori svobode. Težavnega dela vsestranske obnove so se po vojaški službi, ki se je po kratkem roku raztegnila na dolga leta, muk in smrti, lotili z vso vnemo, pri vseh težavah in skrbih pa med njimi niso prenehale vezeti one najčistejšje bratske skupnosti, ki jih je družila na bojnih poljanah. To bratsko skupnost nam najnizorneje predstavljajo prireditveni odbori sedanjih spominskih proslav. Značilno je že to, da so v glavnem odboru kot predsednik in podpredsednik železničar, bančni uradnik in mizar. Ko je bil ustanovljen glavni prireditveni odbor v Skoplju, so odborniki najprej priredili velika zborovanja v Bitolju in Prilepu, pozneje pa v Velesu, Stipu, Kočanah, v Carevem selu, Kravem in po vrsti v vseh drugih krajih, iz katerih se je pred 20 leti zbral cvet južnosrbskega prebivalstva. Povsod so se, kakor že omejevalno, med največjim navdušenjem ustanovili krajevni odbori. Po 20 letih je spet zbrano jedro južnosrbskega ljudstva, da v zgled vsem Jugoslovenom manifestira najčistejšo domovinsko ljubezen.

Vzvišeni spomini.

Z bratsko ljubeznijo vred družijo južnosrbske borce tudi nešteti spomini na krvave daritve za svobodo in srečo domovine. Ti spomini bi napolnili obširne knjige, ohranjeni pa so večinoma le v dušah nekdanjih borcev, ki se odlikujejo tudi z brezprimerno skromnostjo in zaradi tega tudi šele sedaj stopajo na plan s svojimi zgodovinskimi manifestacijami. Le nekatere odlične naše častnike, ki so bili nekdanji poveljniki južnosrbskih borcev, so napisali nekaj spominov. Tako n. pr. je divizijski general g. Jovan Naumović, ki je kot major povečeval drugemu bataljonu vardarskega polka že marsikaj napisal v spomin na te herojske čase. Posebno značilen so njegovi opisi bitke pri Smederevu, kjer so junaki Vardarci porazili osemsto premoč madžarskega vojaštva. Višja poveljstva niso upala na zmago zaradi ogromne premoči in mnogim starih vojaškim dostojanstvenikom se je krčilo srce ob mislih na žrtvovanje dične mladine iz južnih krajev.

Pesem o Vojvodini.

Med regetanjem strojin in treskom šrapnelov so pred napadom Vardarci prepevali pesem o Vojvodini, ki se je glasila takole:

Gde je naša Vojvodina?
Da l' u Bačkoj il Banatu
il u Sremu, staroj slavi?
Nit' u Sremu, nit' Banatu.
Več u srcu Sumadije.

Evo glave, ne dam Vojvodine!
Bogzna, kdo je zložil to pesem. Peli so jo mladeniči iz Povardarja, ki gotovo še nikdar niso videli te »mle Vojvodine«. Tudi pravih pojmov niso imeli, kod se širi, vedeli in občutili pa so vsi, da je to naša jugoslovenska zemlja, ki čaka na odrešenje. S pesmijo o mili Vojvodini so umirali in uničevali sovražno premoč.

Ko je hrabrim borcem pri Smederevu padel v roke tudi bogat plen, so si volasi častniki pri poveljstvih zmajevali z glavami: Čudež, čudež! Takih čudežev pa se je potem vrstilo še nebroj in vedo marsikaj povedati.

O čudoviti požrtvovalnosti

južnosrbskih mladičev tudi zdravnik, ki so med bojnih metenižev trdili ranjene junake General g. Naumović navaja v svo-

jih spominih dr. Krizistomosa, grškega zdravnika, ki je leta 1915 služboval v bolnišnici v Požarevcu. Pozneje v Solunu je vprašal generala Naumovića: Kje so vaši Vardarci? Nikdar jih ne bom pozabil. To so junaki! Amputiral sem jim roke, roke brez narkoze, ker drugače v največji naglici ni bilo mogoče, in ko sem jih vpraševal, če boli, so mi odgovarjali: Reži, doktore, jaz sem Vardarac!

Na solunski fronti so se južnosrbski bojniki tudi odlikovali z največjo hrabrostjo, posebno veselje pa so imeli, ko so prišli prvič v stike z jugoslovenskimi dobrovoljci, ki so jim opisovali Srem, Banat, Vojvodino, Herceg-Bosno in ostale jugoslovenske pokrajine. Pri tem zblizanju je srčna vedrina Južnosrbijancev prevzela marsikaj lepega iz jugoslovenskega občestva in so se tudi mnoge pesmi prenesle v kraje ob Vardaru.

Prestolonaslednik Aleksander pričakuje na postaji v Skoplju prihod kralja Petra, vrhovnega poveljnika srbske vojske.

Čudovit napredek južne Srbije je tudi posledica krvavih daritev njenih borcev. Miru in redu v tej jugoslovenski pokrajini lahko danes zavidajo najbolj urejene dežele. »Kačakie in »komite« so za vedno izgubili svoje žrtve. Južna Srbija je preživela pravo revolucijo na vsem socialnem in gospodarskem področju. Danes zavzema častno mesto med jugoslovenskimi pokrajinami s svojimi napredki. V relativno kratkem času je bila izvedena organizacija vseh upravnih oblasti, potem pa je bila prebivalstvu poverjena važna naloga čuvanja mej. Narod je dobil orožje, organiziral se je sam in konec je bilo običajnih razbojniških napadov iz prekomernih krajev.

»Srbsko carstvo je razpadlo pri nas na Kosovem in je zaradi tega naša dolžnost, da prvi postavimo temelje jugoslovenskemu carstvu s svojim življenjem. Tako so mislili in govorili Južnosrbijanci, ko je Avstrija napovedala vojno, in to svojo napoved so izpolnili v največji meri, nudeč s svojo požrtvovalnostjo vsem jugoslovenskim rodovom najboljši zgled.

Čuvarki meje

so južnosrbski borci še danes, njihovo življenje je še danes boj in še danes prinašajo žrtve. Nikdar ne v vojni in ne v miru, pa niso zahtevali nagrad in je njihova

Prihod srbskih čet v Skopje po kumanovski zmagi.

veličina baš v skromnosti, ki je enaka njihovemu junaštvu. Na južnosrbske borce gleda danes s ponosom vsa Jugoslavija, gleda pa te borce tudi vsa evropska javnost. Ob tej spominski slavnosti lahko vidi ves svet, da še vedno živijo oni stari junaki, ki so temelji te države in ki bi se, če bi bilo treba, tudi danes žrtvovali kakor nekdanj na Gučevu ali na Mačkovem kamnu, ali pa bi kakor pri Smederevu naskočili tudi največje sovražno premoč ter junaško prenašali naihujše napore kakor nekdanj na solunski fronti. Pojava v Skoplju zbranih borcev je vsem našim sovražnikom najresnejši opomin.

Petdesetletnica Posojilnice v Ptuj

Ptuj, 14. aprila. Posojilnica v Ptuj proslavi 50letnico ustanovitve v nedeljo 15. t. m. Kakor zdaj je živele naše prebivalstvo v hudih gospodarskih razmerah tudi pred 50. leti. Dajatev je bilo obilo, dohodkov pa malo. Trpel je pri nas zlasti kmet, ki tudi takrat ni dobival za svoje pridelke toliko, kolikor je potreboval za življenje in razne dajatve.

V ptujskem okraju se je hudo godilo zlasti posestnikom v vinorodnih Halozah. Kadar je bila vinska letina slabša ali kadar se vino ni dalo prodati po primernih cenah, je bil prisiljen za vsako ceno dobiti pomoč ali v denarju ali v živežu. To stisko so izrabljali imovitejši ljudje; posojali so denar po visokih obrestih 20, 40, 100 odstotkov ali še več in zahtevali, da jim zadolženi posestnik nagradi njihovo »dobroto« z manjšo ali večjo količino pridelka.

Rodoljubi, ki so videli to propadanje kmečkih posestev, so tudi v Ptuj in ptujskem okraju hoteli pomoči bednemu prebivalstvu. Ko so leta 1880. dobili Slovenci večino v okrajnem zastopu, so že prihodnje leto sklenili ustanoviti okrajno posojilnico. Nemški člani okrajnega zastopa pa so se temu ušli in res dosegli, da oblastva niso dovolila ustanovitve.

Ker ni šlo z okrajno hranilnico, so ptujski rodoljubi dr. Jakob Ploj, dr. Alojzij Gregorič, profesor Zilek Jožef, župnik pri Sv. Barbari in Halozah Božidar Raič, zlasti pa še agilni odvetniški pripravnik dr. Franc Jurtele sklenili, da ustanove po zgledu celjske in mariborske posojilnice tudi v Ptuj tak zavod. Zgodilo se je to ob koncu leta 1883. In v februarju leta 1884. je Posojilnica začela poslovati. Kako potrebna je bila združba in kolikim je nudila pomoč v njihovi stiski, se vidi najlažje iz števila članov. Od 360 članov, ki so prvo leto 1884. dobili posojila, je število članov l. 1894. naraslo na 4024. Vseh članov je v združni register vpisanih 14.875.

Posojil je bilo danih že prvo leto za 54 tisoč 985 goldinarjev. V prihodnjih letih so se posojila naglo dvigala in dosegla v letih 1884. do 1899. vsoto 2.939.026 goldinarjev. V dobi kronske veljave od leta 1899. do 1921. je bilo posojil za 21.839.894 kron in od 1922. do 1933. se je dalo 34 milijonov 608.445 Din. S tem je Posojilnica rešila na stotine kmetov iz grozečega gospodarskega propada. Posojilnica pa je vršila poleg gospodarske osamosvojitve tudi še nacionalno osamosvojitve. S tem, da je slovenskega človeka oprostila gospodarske odvisnosti od Nemcev, mu je zagotovila pravo gibanje v narodno-političnem udejstvovanju. S stavbo lastne hiše na najprometnejšem kraju l. 1893-94. in z nakupom druge hiše je nudila prostore slovenskim trgovcem in obrtnikom, ki jih je tudi drugače podpirala. Da se vzgoji dovolj naših ljudi v strokovnih in duševnih poklicih, je Posojilnica izdatno podpirala mlade ljudi na kmetijskih, obrtnih in trgovskih šolah, kakor je tudi podpirala dijake po dijaški kuhinji in s posebnimi podporami na visokih šolah. Zlasti dr. Jurtele je bil velik prijatelj učence mladine; njemu se morajo mnogi in mnogi zahvaliti za izdatne podpore pri šolanju.

Posojilnica v Ptuj more ob svoji petdesetletnici z zadovoljstvom zreti na plodnost in uspešno delo. ki ga je v tej dobi izvršila v prid prebivalstvu ptujkega okraja.

Za zdravljenje hemoroidov

RECTO-SEROL

Odravi takoj erbečno in bolečino. Hemoroidi se naglo zmanjšajo. Zdravniško preizkušeno. Dobiva se v vseh lekarnah. — Zastopstvo: »MIBRA« inž. kem. A. Miljevič, Zagreb, Marulićev trg 14. Oglaš. registriran pod št. br. 18574/1933.

Lep narodnoprosvetni praznik v Prekmurju

Lendava, 14. aprila. Kakor je »Jutro« že beležilo, smo imeli v nedeljo v Lendavi lepo prireditev. Izvršil se je zaključek kmetijske in gospodinj-ske nadaljevalne šole. Dopoldne je bila v so obiskovalna tečaj, pokazala razne predmete, ki so jih napravila v šoli. V zvezi s narodni šoli razstava, kjer so dekleta, ki to kmetko pridelujejo se je vršil v narodni šoli tudi ustanovni občni zbor Sadržske podružnice. Včlanil se je ves drugi letnik kmetijske nadaljevalne šole in še nekoliko sadjarjev iz okolice. Za predsednika je bil izvoljen g. Simonka Aleksander. Centrala pa je obljubila da bo kmalu priredila enodnevnji sadjarski tečaj.

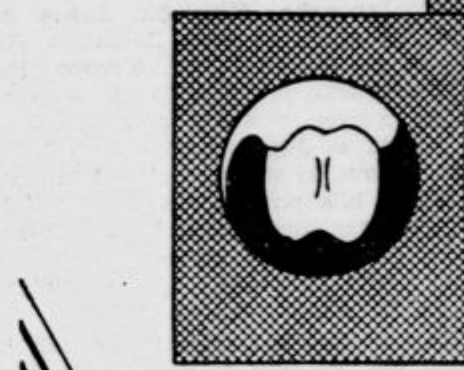
Popoldne se je vršil slovesen zaključek tečaja v veliki dvorani »Krone« Dvorana je bila nabito polna, kakor je to pri nas malokdaj običaj. Zelo se je opazilo, da je bilo veliko kmetov iz Gorice in Trimljev, ki jih je med drugim gnala tudi ravnost, da vidijo svoje hčere ali snove prvič na iglarskem odru. Pohvalna je bila udeležba Lendavčanov samih, ki so tako pokazali simpatije do kmečke mladine. Navzoča sta bila tudi poslanec Hajdinjak in pisatelj Miško Kranjec iz Poljane.

Prireditev je otvoril vodja šole g. Goršek Simon, šolski upravitelj, ki je v daljšem referatu podčrtal važnost nadaljevalnega šolstva sploh, posebno pa še v Lendavi, kjer vrše te šole tudi važno nacionalno vzgojno delo. Podrobneje je orisal potek šolskega leta ter izrazil med drugim občudovanje, da nadaljevalno šolstvo

ZOBNI KAMEN

je treba odpraviti, preden je prepozno -

SVETUJE STROKOVNJAK

SARGOV

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

Prepozno je, kadar pokaže zobni kamen svoj najhujši učinek: kadar začnejo zdravi zobje izpadati. Kdor pa malo pomisli, doseže velik uspeh, če si redno čisti zobe s Sargovim Kalodontom, se ubrani zobnega kamna. Zakaj Sargov Kalodont je edina krema pri nas, ki ima v sebi znanstveno priznani sulforicinov oleat po dr. Bräunlichu, ki odpravi nevarni zobni kamen in ki prepreči, da se ne naredi drug. Kdor porabi vsak dan nekaj minut za nego zob — ima vse svoje dni zdrave zobe!

Primas Poljske kardinal dr. Hlond v Ljubljani

Prispel je včeraj opoldne k svečani salezijanski proslavi svetnika don Bosca

Ljubljana, 14. aprila. Z opoldanskim brzim vlakom je prispel iz Rima Nj. Eminenca slovanski kardinal dr. Avgust Hlond, nadškof gnezno-poznanjski in primas republike Poljske.

Na kolodvoru se je nabrala velika množica ljubljanskega občinstva, med katero so visokega gosta pričakovali zastopniki cerkvenih, civilnih in vojaških oblastev, tako: si volasi vladika, še vedno krepki nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, ki je bil v petek prispel iz Gornjega grada v Ljubljano, škof ljubljanski dr. Gregorij Rožman, rektor univerze kralja Aleksandra I. dr. Matija Slavič, za bansko upavo banovinski svetnik dr. Vončina, in za mestno občino ljubljansko župan dr. Dinko Puc in podžupan prof. Evgen Jarc, za vojsko artiljerijski polkovnik Radovan Jovanović za upravo kr. policije pa upravnik Keršovan in poveljnik straže Gril. Navzočih je bilo tudi nekaj narodnih noš, ki so naraščajoči množici dajale dovolj slikovit obraz, zlasti številno pa je sprejemu visokega cerkvenega dostojanstvenika prisostvovala duhovščina, med njo gg. stolni dekan Ignacij Nadrah, stolni vikar dr. Fran Kimovec, prelat dr. Grivec, zastopnik salezijancev dr. Walland z večjim spremstvom, zastopnik frančiškanov dr. Guido Rant, v imenu cistercijancev dr. Siederer, superior Smit in v imenu lazaristov g. Sedej.

Točno ob 12.35 je na postajo privozil brzi vlak. Brž ko je množica ugledala za oknom vagona cerkvenega kneza, je vdrila za vlakom — nato je pa zavladala skoro popolna tišina, da je bil sprejeto povsem nemoten. Cerkevni, civilni in vojaški dostojanstveniki so obstopili poljskega primasa in ga po vrsti pozdravili kot draga gosta in cerkvenega kneza poljskega naroda, ki se je tako rad odzval povabilu naših salezijancev, da prisostvoje svečani proslavi svetnika Janeza Bosca.

Visoki gost je odzdravil ljubeznjivo in s tistim lepim, dostojanstvenim mirom, ki odlikuje vse cerkvene kneze, a zlasti sinove velikega bratskega poljskega naroda. Po pozdravu so zastopniki z visokim gostom odšli skozi veliko kolodvorsko vežo pred kolodvorsko poslopje, kjer je slovenskega kardinala sprejela spet dokajšnja množica meščanov in tudi kmečkega ljudstva.

Odličniki so posedli v avtomobile in se odpeljali skozi spalir ljudstva. Poljski primas odšel je v spremstvu ljubljanskega škofa odpeljal tako naravno, da je bil sprejeto povsem nemoten. Cerkevni, civilni in vojaški dostojanstveniki so obstopili poljskega primasa in ga po vrsti pozdravili kot draga gosta in cerkvenega kneza poljskega naroda, ki se je tako rad odzval povabilu naših salezijancev, da prisostvoje svečani proslavi svetnika Janeza Bosca.

Visoki gost je odzdravil ljubeznjivo in s tistim lepim, dostojanstvenim mirom, ki odlikuje vse cerkvene kneze, a zlasti sinove velikega bratskega poljskega naroda. Po pozdravu so zastopniki z visokim gostom odšli skozi veliko kolodvorsko vežo pred kolodvorsko poslopje, kjer je slovenskega kardinala sprejela spet dokajšnja množica meščanov in tudi kmečkega ljudstva. Odličniki so posedli v avtomobile in se odpeljali skozi spalir ljudstva. Poljski primas odšel je v spremstvu ljubljanskega škofa odpeljal tako naravno, da je bil sprejeto povsem nemoten. Cerkevni, civilni in vojaški dostojanstveniki so obstopili poljskega primasa in ga po vrsti pozdravili kot draga gosta in cerkvenega kneza poljskega naroda, ki se je tako rad odzval povabilu naših salezijancev, da prisostvoje svečani proslavi svetnika Janeza Bosca.

Pri številnih nadlogah ženskega spola, povzroči »Franz Josefova« grenčica najboljše olajšanje. Spričevala klinike za bolne ženske potrjujejo, da se poslužujejo zelo milo odvajajoče »Franz Josefove« vode, zlasti pri otročnicah z najboljšim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

šiča, stolni kapitelj in zlasti še predstavnik redov in druge deputacije.

Ob 14.45 je gospod kardinal obiskal stolnico in blagoslovil semenišče. Ob 16.30 se je odpeljal v škofove zavode v St. Vidu. Po povratku se je ob 17.15 odpeljal v sa-

lezijanski mladinski dom na Kodeljevem, ob 18. je pa prispel na Rakovnik, kjer je bil deležen spet izredno lepega in prisrčnega sprejema. Zvečer ob 20. se je udeležil slavnostne akademije v Unionu, o kateri bomo spregovorili posebej.

Nj. Eminenca kardinal dr. Avgust Hlond je po rodu iz šlezijske delavske družine, študiral pa je pri salezijancih v Italiji. Kot inspektor nemške salezijanske province na Dunaju se je posebno sprijateljil s takratnim nuncijem, sedanjim papežem Pijem XI., ki je takoj po izvolitvi vedel centil vrline poljskega prijatelja in ga je postavil za primasa Poljske ter l. 1928. odlikoval s podelitvijo kardinalskega klobuka. Slovanskemu kardinalu želimo v naših krajih, ki jih dobro pozna in srčno ljubi, prijetno bivanje!

težko delo položil vso ljubezen, ves trud in svoje zmoglosti in z uspehom je lahko zadovoljen.

Prepričani smo, da je ta kmetijska prireditev naših nadaljevalnih šol zadovoljila učence same in tudi njihove starše ter pokazala pravo pot do našega kmeta, ki mu je treba dati izobrazbo ter ga pridobiti za napredno gospodarjenje. Tukajšnja nadaljevalna šola je v polni meri dosegla svoj namen in je samo želeli, da započeto delo nadaljuje.

Strašna nesreča v kamnolomu

Markuševac, 14. aprila.

V tamošnjem kamnolomu se je pripetila nesreča, ki pa je razkrila tudi žalostno dejstvo, da se v kamnolomu zaposlujejo tudi otroci, ki v treh tednih težkega dela zaslužijo po 50 Din. Med drugimi sta bila zaposlena tudi 13-letna dečka Stefan Hrzič in čvan Peter. Po naključju sta dečka prišla blizu pripravljene mine, ki je prežgoda eksplodirala ter razmetala daleč na okrog velike kupe peska in kamenja. Pod kamenjem sta bila oba dečka in bo Hrzič najbrž umrl, dočim njegov tovariš ni nevarno poškodovan. O nesreči so bile takoj obveščene oblasti, ki so proti podjetnikom uvedle preiskavo zaradi izkoriščanja nedorošle mladine.

Velike priprave za mednarodno fotografsko razstavo v Ljubljani

Ljubljana, 14. aprila. Fotoklub Ljubljana se je moral oborožiti z velikim pogumom in energijo, ko se je odločil, da uresniči svoj davni in najljubši načrt: prireditve mednarodne fotografske razstave v naši bel prestolnici. Drugod po svetu si upajo takšne načrte izvrševati samo v največjih mestih, v kulturnih centrih, ki razpolagajo s posebno močnimi in priznanimi fotomaterskimi organizacijami. Morda je le okrog 50 krajev na svetu, kjer se prirejajo s presledki po eno ali več let mednarodne razstave umetniške fotografije, toda v kritičnem položaju zadnjih let se je njih število tako zmanjšalo, da jih ostane letos komaj še kakšnih deset. In to so kraji, ki imajo v fotografskem svetu svoj davno utrjeni sloves, svojo tradicijo, o kateri v Ljubljani ne moremo govoriti. Moramo si jo šele ustvariti.

Ni nič čudnega, da si prireditelji sami v teh razmerah niso obetali posebnega uspeha. Marsikdaj so jih obhajali dvomi, da-li bo mogoče začeti delo izvesti do konca. Poskusili so vse. Okrog 3000 vabil in prijavnice je romalo v širni svet do izbranih fotografskih kapacitet in organizacij, mobilizirali so kakšnih 140 fotografskih revij in nešteto dnevnih listov, da so trajno obveščali svoje čitatelje o pripravah za ljubljansko razstavo, kupi korespondence so odhajali od vseh mogočih osebnosti in ustanov. Ljubljanski klub esperantistov z g. Kozlevčarjem na čelu se je z veliko požrtvovalnostjo pridružil tej akciji, ki so ji bile njegove obsežne mednarodne zveze v veliko pomoč. Delo, ki ga je bilo treba tu opraviti, ogromno propagando za našo deželo, ki se je mimogrede nujno izvršila pri tem delu, bo mogoče pravilno prenesti le tisti, ki je kdaj sodeloval pri čem podobnem. Dvomljivo pa je, da-li bi se moglo vse to izvršiti, če bi prireditelji ne našli nekaj razumevanja in podpore za svoje načrte in njihovo korist v nekaterih (žal, maloštevilnih) javnih činiteljih, pred vsem v ljubljanski mestni občini, ki so se ji sedaj pridružili tudi vladni krogi.

Glavno delo je sedaj prično opravljeno. Še teden dni in se zbere razstava na žirja, da odloči o delih, ki bodo vsela v krasnem, trinadstropnem razstavnem prostoru Hedetove hiše v Franciskanski ulici. Nobena ljubljanska razstava se ni imela takšnega prostora na razpolago in ker je aranžma v večjih rokah inž. arh. Maksa Štrancarja, tudi ni dvoma, da se bo prva ljubljanska fotografska internacionalna predstavila javnosti v prav posebnih oblikah. Medtem poteka prijavni rok (20. t. m.) in od vseh strani sveta prihajajo zadnje prijave in pošiljke slik. Še nikoli ni bilo niti v Ljubljani, niti v Jugoslaviji ali na Balkanu prireditve, ki bi imela bolj internacionalen pomen in odziv nego ta prireditve.

Haložani žive v veliki bedi

Makole, 13. aprila. Ko pijemo vino iz Haloza, ga imenujemo na splošno haložano. Vsem ni znano, s kakšnimi hudimi pogoji se ta izvrstna vinska kapljica prideluje. Haloze se raztezajo od Makol do Zavrča in imajo 8 občin z 20.000 prebivalci na 150 kvadratnih kilometrih. Zemlja je bolj kamnita z lapornato podlago in je zelo prikladna za vinograde, manj pa za pridelovanje žitaric. Uspevajo se koruza, krompir, fižol in razne zelenjave. Če je pa suša, je teh pridelkov malo. Haloze so po svoji hribovitosti legi zelo slikovite. Na severni strani so mešani gozdovi, na južni strani vinogradi, vmes pa njive, ki niso oranice, nego se obdelujejo samo z motiko ter se imenujejo »krče«.

Haloze so pasivne. Za svoje ljudi ne dajejo dovolj prehrane. Haložani živi od svojega vinskega pridelka. V jeseni prodajo vsi mošt in si nabavi potrebni živež in obleko. Če pa ni dobre vinske letine in primarne cene, tedaj nastopi siromaščina. Ta je v zadnjih letih stalna spremljevalka Haložanov, kar so bile slabe vinske cene, ki niso poravnale niti pridelovalnih stroškov. Kar je Haložan v poletju potreboval za svoje potrebe, je vzel na up pri domačem trgovcu. Ta pa je v jeseni vzel vino po zelo nizki ceni in ta račun, in siromak Haložan je bil ob ves svoj zaslužek. Kar mu je dala skopa zemlja, to je pozimi zaužival nezabegljen in v majhnih delih, da se je pretolkel skozi zimo, za obleko in druge potrebščine ni bilo denarja, pri trgovcu pa ne kredita.

Predlanska letina je bila slaba glede na ceno in ker vinogradniki niso imeli za galico, v lanskem letu mnogi niso zadostno škropili vinogradov. Nastopila je peronospora, ki je vzela zadnje upanje, saj so tudi dobro oskrbovani vinogradi dali komaj do ene tretjine predlanske letine.

Šest mesecev v internaciji

Predvsem sem mnogo čital italijansko leposlovje. Vsak teden sem dobil po en roman, ki sem ga prečital v nekaj dneh. Potem sem ga začel čitati iznova. Nekatere sem prečital po trikrat. S tem sem se vežbal in spopolnjeval svoje znanje italijanščine.

Vsak teden en dan je bil določen za pisanje pisem. Pa sem pisal pisma svojcem v Ljubljano. Samo ta dan sem prejel papir in črnilo, kar vse mi je bilo po pisanju pisem spet odvzeto.

Koledarja nisem imel nobenega, zato sem si črtal z iglo datuma na steno. Na isti način sem vodil evidenco o svojih pismih, zasljevanjih in drugih pomembnih dogodkih.

Vsak dan dopoldne ali popoldne sem se mogel sprehajati po dve uri po dvorišču, seveda sam in pod strogim nadzorstvom. Na teh izprehodih sem krmilil z drobtinami kruha golobe, s katerimi sem se tako sprijateljil, da so mi sedali na roke in rame. Razgovarjal sem se z njimi po cele ure. Ker so mi bili odvzeti po predpisih tudi uro in ker v vsem Kopru ne smejo biti cerkvene ure, mi je kazalo čas sonce, ki je metalo dopoldne senco na zid jetniške kapelice, popoldne pa skozi okno na zid moje celice.

Pri vsem tem sem pa vsak dan pričakoval, da se bodo odprla vrata in da me bodo odvedli v Rim. koar mi je to napovedal moj preiskovalni sodnik.

Sredi januarja se je zgodil čudež. Nekega dne so me prepeljali v sobo za zasljevanje.

Rekordnih odzivov kakšnih prejšnjih čitačih, londonskih, praških ali dunajskih mednarodnih fotografskih razstav sicer še od vsega početka ni bilo pričakovati, saj smo že omenili, da časi za to danes niso več primerni in da nima Ljubljana v področju svetlobne umetnosti še nobene mednarodne tradicije. Moremo pa izdati, da je zastopanih med prijavljenimi že danes preko 20 dežel in med njimi so takšne, v katere prireditelji sami radi kratkega roka in velike oddaljenosti niso poglajali nobenega upanja. Baš te dežele pa so se odrezale prav dobro: Amerika, Kanada, Japonska, Kitajska, Južna Afrika, celo Avstralija in Nova Zelandija. Razume se, da ne zaostaja tudi Evropa. Posebno Češkoslovaška je dokazala, da je povsod in vedno zraven s svojo pomočjo, kjer gre za to, da se Jugoslovanci s čimerkoli izkažejo. Pisma, ki so prihajala od tam v Ljubljano, so bila po svoji navdušenosti in pripravljenosti ganljiva. Slabše so se odrezali Poljaki. Ti nas danes še ne poznajo posebno in je samo vprašanje, kje leži večja krivda za to, na nas ali na njih...

Kar se tiče prijavljenec samih in njihovih del, pa tudi ni vzroka, da bi se mi pritoževali. Človek, ki vidi ta dela, si odpre obnem silen pogled v življenje in ideologijo ljudi na vseh koncih sveta. Življenje in mišljenje je drugod večinoma vendarle tako podobno našemu, da ne razumeš več vseh umetnih političnih in drugih barier, ki so postavljene med ljudstva. Kakor pri nas, so tam zanj preprosti ljudje, uradniki, študenti, delavci, profesionalci, možje vseh vrst in poklicev, ki se zatekajo v temnih nadlogah in materialnih težavah naših dni z nekim zagrinjenostjo ostankom neumrljivega idealizma v čistih sferah duševne delavnosti, čeprav fotografske. Da, človek razume tudi to, da bi moralo biti današnje življenje dosti slabše in brezupnejše, če bi tisoč in milijoni ne imeli prilike, da si ga oziroga z umetnostjo svetlobe. Morda gre večinoma za skromne puške in pištole na bojnem polju fotografske umetnosti. Vmes pa grmijo slavni »kanoniki«, možje, ki so njihova dela doslej tudi tisoč naših amaterjev občudovali s tih zavistjo samo v reprodukcijah svetovnih revij: Lemmens, Keighley, Don Wallace, Slade, Johnston, Alenius, Pennecke, Schaeppman, Thorek, Orton, Cavillhan, Krupka in velika vrsta drugih.

Skratka, človeka obide sveto spoštovanje pred ogromno organizacijo in moralno silo, ki jo predstavlja mednarodni svet fotografske umetnosti. Samo na nas, na naših javnosti, na naših amaterjih in zlasti še na naših javnih činiteljih pa leži, da se napram tej silni dobro odrežemo in da si jo ohranimo naklonjeno tudi za bodočnost. Od tega moremo imeti samo mi vsestransko korist.

Deževno vreme v lanskem letu ni koristilo koruzi, krompirju in fižolu, a sedaj ni bilo. Haložani kljub njegovi skromnosti ta pridelek ni mogel zadostovati. Zima je nastopila že meseca novembra in je trajala do konca februarja, torej polne štiri mesece.

Kar so imeli Haložani, so postopno zaužili do božiča, od tega časa naprej pa je nastopilo silno pomanjkanje. V razgribanih oblekah in slabi obutvi je prenašal Haložan zadnja leta bedo vdano brez krika in vika, pričakujoč in zanašajoč se na boljše čase. Letošnje žalostno stanje pa je doseglo vrhunec. So družine, ki še meseca ni imelo kruha, denarja pa tudi ni. Znan je primer, da je več družin komaj spravilo skupaj 2 Din za 1 kg rjave živinske soli, ki so si jo med seboj razdelili, ker denarja za belo sol niso zmogli. Domači mlini so zmleli zadnjo koruzo in krompir je dal zadnji grizljaj v mesecu februarju. Od tega časa pa nimajo več ničesar. Tudi semenskega krompirja in koruze ni bilo.

Edini zaslužek je dala prva kop vinogradov. Izvestni vinogradniki so plačevali še primerne cene s kruhom in pijačo, nekateri pa so izrabili hud položaj ter so plačevali sramotne cene. Znan nam je primer, da je vinogradnik mešan plačal komaj 4 Din za dnevno hudo delo brez hrane in pijače. Kljub temu je dobil dovolj delavcev, saj so Haložani silili za zaslužkom, ker že štiri mesece niso videli pare. Vinčarjem se godi malo bolje, ako imajo usmiljenega in dobrega gospodarja. Ta jim pomaga v sili. Hujše pa je za male vinogradnike, ki nimajo od nikoder pričakovati pomoči, a morajo še davščine plačevati. Zato se dogaja, da mali vinogradniki zapuščajo svoja domovja in gredo za vinčarje, hlapce in dekle. Lastna gruda jih ne more preživljati.

Zdaj je prva kop pri kraju in spet ne bo

zaslužka do srede maja, ko se začne delo v vinogradih. Ves mesec april in še pozneje bo trajala najhujša beda. Brez živeža, obleke in brez zaslužka se bodo siromašni Haložani vdali trpljenju in bodo gladovali brez vika in krika in takšni bolni, slabi in opešani bodo shirali pod težo trpljenja, če ne pride ob pravem času pomoč.

Lahko trdimo, da take bede menda ni nikjer v dravski banovini, kakor je letos v Halozah. Tu je dolžnost poklicanih, da prisrčno in na pomoč. Dodelijo naj se jim bo lahko dal zaslužek. Dodelijo naj se jim pa tudi živež, potrebno seme in obleka za otroke, da bodo mogli v šolo. Na ta način se bo olajšala najhujša beda. Haložan rad dela in je skromen v svojem življenju. Rajši si prisluži kruh z delom, kakor da bi beračil in kričal. Zato se tudi o bedi v Halozah tako malo sliši.

Poskrbeti bo tudi za galico, da se bodo vinogradi letos škropili. Škropiti je drevje, ki obeta dobro sadno letino. Če ne bo škropljenje izvršeno, je vsak up na dobro trgatve in lepo seje izključen. Ker že lansko leto niso bili vsi vinogradi dobro poškropljeni in če škropljenje še letos izostane, bo vinogradov konec in zapuščen rebra bodo pričala o nekdanjih trah.

Iz kozjanskega okraja

Kozje, 12. aprila.

Le redkokdaj začne časopisna notica iz kozjanskega okraja v javnost. Zapošavljen nekdo, je okraj pozabljen tudi danes, da bi bil zaslužil večjo pozornost kakor marsikateri drugi.

Razpredelba »pravni občin je končana; ali je najboljša, bo pokazala bodočnost. Svoječasna priključitev kozjanskega sodnega okraja šmarnskemu sodu je bila vsekar zgrešena in je vesternece nevedrno, ker je ta okraj s svojo precejšnjo razsežnostjo gospodarske enote zase, ki niti ne gravitira proti Šmarji. Nujno mu je potrebna politično-upravna osamosvojitava, ki je tudi odločilna za podvig in obet tega izrazito kmetkega okraja. Obubožanje kmeta, prezadolžitev občin, propast malega obrtnika in ostalih slojev — vse to ni nikjer drugje tako občutno in mora vsakdo temu pritrčiti, ki naš okraj pozna. Le s smotno enotno gospodarsko politiko, s dejanji in gnanji podpora oblastev in ne samo s statističnimi, deskriptivnimi podatki o revščini in tolažilom, da »bo že bolje«, je možno izboljšanje.

Pogrešno je, da nima ta kmetijski okraj, katerega ardejske je od oreza oddaljeno nad 30 km, niti »uradnega, ampak le od banske uprave in posameznih občin subvencionirane živinogredarstva, dasi je živinoreja glavni vir dohodkov okraja. Zaradi oddaljenosti od sedeža države in zaradi preobčutnosti oreza pogreša naš kmet pouka o umnem kmetijstvu in sadjarstvu, ki bi v naših

CRIKVENICA

morajo kopalnice na jadrani, 4 in pol ure vožnje od Zagreba (vila Plase). Redne avtomobilske vožnje s postaje Plase. Največja pečena plaža — Rame atrakcije. Celodnevno kopanje Din 3.—, 30 hotelov in penzionov. Popolna oskrba iz od Din 60.— naprej. Zadržite svoje piske od KOPALIŠČNEGA POVERJENSTVA in posrednih hotelov.

Hot. THERAPIA	200 postelj, družinski prostori, dancin, tenis.
Nabr. MIRA & ARE	v stini 1934 novo renovirani, tepa hot. v letni točkovni voda.
Dom. Dr. SEIDL	50 sob s tekočo vodo, kopalnice, dišična kuhinja.
Hot. ESPLANADE	nasproti plaži in parku, komfort. tekoča voda.
Hot. SLAVIJA	25 modernih sob s tekočo vodo.
Hot. EDEN	nova zgradba ob plaži, krasen položaj.
Hot. CRNKOVIC	prvorazredna bila nasproti kopalnici in parku. Odlična kuhinja.
Pens. VILA RUŽICA	35 sob, nasproti plaži.
Pens. ADRIA	prekrasna in mirna lega. Pod letim vodstvom kot Miramar, THERAPIJA.
Pens. WIEN	nova zgradba čez pot h kopalnici. tekoča voda.
Hot. CRIKVENICA	blizu luke. Moderno urejene sobe.
Hot. LIBURNIA	nasproti kopalnici v bližini parka. moderno opremljene sobe.
Hot. IVANČIĆ	blizu luke in kopalnice, tekoča voda.
Pens. JULIJANA	15 lepo urejenih sob, isto kopalnice pred vilo.
Pens. ZELENJAK	tik ob morju in pečene plaže.
Pens. TRIGLAV	nova zgradba nasproti parku, v bližini pristanišča.
Pens. DANICA	krasna mirna lega, isto kopalnice pred vilo.
Pens. MORAVA	zravnica in mirna meščanska hila. cene solidne.
Rest. GORJANŠKI	moderno urejena nova zgradba, tekoča voda.
Rest. EVROPA	mirna meščanska hila čez pot v pari.
Rest. HRVAT	v bližini pristanišča.
Qost. CENTRAL	odlična meščanska hila v bližini pristanišča.

Nadalje gostine LJUBLJANA, VINODOL IN SLOVENAC

»špijonskih potovanjih! — Sofer Lojze Bešter je prišel dne 16. januarja na Sušak. Prebil je štiri mesece v zaporu.

Novi preiskovalni sodnik se je vrget z veliko vnetostjo na delo. Začel je preiskavo povsem iznova, zasljeval vse priče pod prisego in se celih 24 dni mudil v obsejnih ozemlju od Rakeke do Reke, kjer je iščel in zasledoval v moji zadevi do najmanjših podrobnosti. Tisti fotograf z Reke je pod prisego izjavil, da je res moje filme napačno razvijal namesto pri zeleni pri rdeči luči in jih s tem pokvaril. Tista ženica tam od železniškega prelaza pri Matuljih sedaj ni ničesar več vedela o mojih manipulacijah z aparatom, preden sem izročil filme italijanskemu podčastniku. Vsi karabinjerji, s katerimi sem obšel na svojih potih po Italiji, so dali zelo ugodne izjave o meni.

Tako se je vsa zadeva začela nagibati na dobro. Ostalo je nerešeno samo še eno veliko vprašanje: kakšni posnetki so se nahajali na pokvarjenem filmu? To važno vprašanje je rešil vestni preiskovalni sodnik na ta način, da je poslal pokvarjeni film v Rim v znanstveni laboratorij. Tam se jim je posrečilo film v toliko popraviti, da so se poznali na njem močni obrisi stavb, ki sem jih bil fotografiral. Tudi je delal preiskovalni sodnik sam poizkuse s takšnimi filmi, ki se smejo razvijati amo pri zeleni luči.

Pomlad

Južno sonce me je na mojih dnevnih izprehodih po dvorišču jetnišnice od dne do dne bolj grelo. Dnevi so postajali daljši. Skozi omreženo okno svoje celice sem gle-

OD PEKLENSKIH MUK DO ZDRAVJA POTOM T O G A L TABLET

Togonal tablete so sredstvo, v mnogih slučajih preizkušeno proti: revmatizmu, ishiasu, protinu, hripi, živčnim bolečinam, glavobolu in boleznim prehlada.

Togonal deluje dobro in je neškodljiv za želodec in ostale organe v predpisanih dozah. Togonal pomaga. Poskusite tudi Vi Togonal tablete! Poskus bo tudi Vas uveril.

Togonal pomaga izločevati sečno kislino. Dobiva se v vseh lekarnah.

Odobr. S. br. 17661 od 3. decembra 1933.

ugodnih klimatičnih prilikah lahko postala važna in dobičkonosna panoga kmetijstva.

Mnogo se je že storilo za izboljšanje etarih in zgraditev novih cest ter prometnih zvez, toda razdalja ostane vedno ista. Za izboljšanje obupnega položaja kmeta in ostalih stanov je nujno potrebna ustanovitev vsaj politične izpostave s kmetijskim in živinogredarstvom referentom. Pri vsem tem pa je potrebno udeleževanje vsakega okraja. Vse premalo je delavnosti, zlasti odgovornosti oseb in voditeljev okraja. To se opaža povsod, tudi v nazadostnem razmahu Jugoslovenske nacionalne stranke, na gospodarskem in kulturnem poprišču in v prosveti, zlasti

med kmetko mladino, ki bi rada na plan in poltrbuje le vodenja.

Mnogo jih je, ki so zmorni bodisi politično, gospodarske ali kulturne organizacije in dela, pa se neutemeljeno izgovarjajo s prezaoplenostjo v svojih poklih in so člani stranke in društva le toliko časa, dokler jim je to potrebno. Tudi na teh leži mnogo krivde, Marsikaj, ki ni naše in ni niti jugoslovensko čudež, ni bilo in po srezi nikoli ne bo, je treba temeljito prerazčistiti in brezobzirno prečistiti. Tem posameznim, tu in tam tudi prapranepetem je treba pouka, da so oni tu za ljudstvo in ne narobe. Morda se razumemo.

»Pot v Šmarje«

Pišajo nam: Na Belo nedeljo je hotelo uprizariti Društvo za zgradbo nove cerkve v Grosuplju v dramo »Razvalina življenja«. V ta namen so zaprosili tukajšnje gasilsko četo za oder. Društvena uprava gasilske čete je izjavila, da ji da Sokol v ta namen rade volje svojo dvorano brezplačno na razpolago. To ponudbo pa je duhovni urad odbil. In preteklo nedeljo se je potem gospod duhovni pastir v svoji pridigi, ko je vabil ljudstvo k prireditvi, ki je bila prenešana v Šmarje, izrazil naslednje: »Udeležite se polnoštevno vsi, komur pa je nemogoče, naj priinese mladozr za cerkev meni, posebno pa naj se odrežejo oni, ki so nam zaprli vrata v Grosuplju in pokazali pot v Šmarje!«

Čudno se nam vidi vse to, ko je vendar društvena uprava gasilsk čete dovolila akucanje na svojem oderu, dočim je bilo Sokolsko društvo, ki ima večjo dvorano in oder, pripravljeno oboje odstopiti brezplačno v uporabo, in vendar je duhovni urad to ponudbo odklonil. Naše mnenje je, da duhovnemu uradu ni šlo toliko za gmojni uspeh igre, nego za dočela drugačne namene. Ako bi mi šlo res samo za gmojni uspeh, bi vsakekor moral sprejeti ponudbo.

Pribejmo še enkrat, da smo vam široko odprli vrata, vendar ete sami zaprli oči in šli ob odprti vrati mimo Grosuplja v Šmarje. Vsi vemo, kakšno je sedanje stanje cerkve, zato smo vam podali roko za skupno delo, kar pa ste odklonili in sejete namesto ljubezni in miru, mržnje in razdor med farani. Faranom pa povemo javno, da nismo nikoli sovražniki cerkve, ker pripadamo isti cerkvi. Smo Sokoli in kot taki ljubimo rešnico, ki je pred nikomur ne zavijamo po svoje. Vas, gospod, pa prosimo, pokrite, da čujemo v cerkvi res božjo besedo ljubezni, miru in sprave. Dolžnost vaša je, ako vam je graditev nove cerkve res tako pri srcu, da nas združite k skupnemu delu, ne pa, da nas razdvajate. Le v slogi je moč.

Elektrifikacija dobrunjske občine

Dobrunje, 13. aprila.

V kratkem bodo izvršena zadnja dela pri elektrifikaciji vasi Bizovica, Dobrunj, Sotraga in Zadorva. V začetku maja bo že začela električna luč po hišah. Elektrifikacija občine Dobrunj bi morale izvršiti že l. 1923. vevške papirnice, a se zaradi nezanimanja tedanje klirikalne vešine v občinskem odboru delo ni izvršilo. Tako vse vasi le obširne mestne občine razen Štepanje vasi, Hrušice in Fužin do danes niso mogle uživati blagodat elektrike. Zato gre tem večje priznanje napredni vešini tukajšnjega občinskega zastopa in predsednikom g. Miklavčiča na čelu, da je v teh najhujših časih s toliko umestnostjo in s tako malenkostnimi prispevki interesov (50 Din posojila na vsako žarnico) zdaj realizirala dolgoletno željo občanov. Tudi občinska pošta, ki so bila prej tako zanemarjena, se zdaj temeljito urejujejo.

Posebno pohvalo pa zasluži dejstvo, da so pri elektrifikacijskih in cestnih delih zaposleni samo domači brezposelni delavci in je

s tem brezposelnost v tukajšnji občini znatno omiljena.

Jasno je, da raznim godrnjačem, ki od dolgoletnega občinskega gospodarjenja nimajo ničesar pokazati, vse ta aktivnost odzivanje občinske uprave ni všeč, zaradi česar izkušajo s širjenjem neresničnih vesti in s demagoštvom izpodkopati nacionalni večni občinskega zastopa ugled, ki ga za svoje osebnostno delo uživa med obdani. Ves njih trud pa bo zaman, kajak dela, kakor so elektrifikacija vasi, ureditev cest in mostov in občinska ubožnica, pričajo o njihovi delavnosti in poštenosti.

Kmetijski vestnik O kmetijski zbornici

K res stvarnemu zadevnemu članu v »Jutru« pred tedni bi še nekaj pripomnil. Čudno je, da imata svoji stanovski zbornici delavci in obrtniki, torej 5 do 10 odstotkov ljudi v državi, medtem ko 70 do 80 odstotkov ljudi, ki žive na svoji zemlji, tega vodnika in zaščitnika nimajo.

V zadnjem času se bil boj v čevljanški občini. Kako sijajno zna braniti svoje pravice 100.000 samostojnih obrtnikov, a skoro sedemkrat večje število samostojnih gospodarjev za podobne primere ne zmora mega glasu, ker nima lastnega stanovskega parlamenta.

Velika pogrška je misel, da kmet še ni zrel za tako ustanovo. Primerjajmo samo podeželskega obrtnika brez obrtne nadaljevalne ali sličnih šol in njegovega »soev« kmeta, kar se izobrazba tiče. V osnovnošolskih klopeh sta skupaj trčala blaže. V času, ko vajence sedi v delavnici, kmetijski fant vsaj tu in tam obišče kak sejem ali ima opravka v mestu. To se pravi, da lahko svet bolje pozna kakor vajence, ki ne pride iz delavnice. Pa vendar obrtniku nihče ne očita, da ni zrel za svojo zbornico. Kaj na naše kmetijske šole, nadaljevalni tečaji in slično? Ako nimate na absolutno nikakovega vpliva, bi jih zlasti industrijske države že davno »tkinile. Da so naši kmetijski stovski manj sposobni kakor tušinski, je prazna bajka, saj dobimo naše kmetovalce po števni svetu celo na važnejših mestih.

Ni res, da bi v občinah ne bilo mogoče dobiti po 10 do 20 trdnih in se napredek sprejemljivih gospodarjev za delo v organizaciji in od teh izbrati delegate za zbornico. Sicer pa imamo povsod tudi absolutne kmetijske šole.

Niso redki primeri na deželi, da kmetijski občani presojaajo položaj sameje kakor izobraženec. Mnogo zakonitih talentov ali imajo cvenka za študije. Zato je napačno soditi samo po zmanjšanosti, notranjosti in očiščeni. Časi kmetijske samoobrambe s kono in motiko so za nami. Pred seboj imamo le umetki bol. Teža se danes tudi naš kmetijski valed zaveda.

Varujmo našega kmeta, ki je osnova našega države! Delo svojih rok, potne arage tolesa, svoje življenje vlagajo kmet v rodno grudo. Kmet ne pozna nereda in ni nikdar prevarnik. S preveliko vneto dela na svoji rodni grudi in se nima časa brigati niti za lastno organizacijo, za lastno dobro. Dajta mu zato zaščito in zadošči omike, da bo laže korakal s tokom časa ter ostal zdrav, osnova močne Jugoslavije.

P. K.

nje, da bi mi ne bilo treba več Ti pisati tja, temveč, da bi Te imela že skoraj tukaj. Te iskreno pozdravljam ter Ti pošiljam tudi srčne pozdrave od vseh sorodnikov, znancev in uslužbencev. Bog Te blagoslovi, dragi Franjo!

In bila je uslišana materina prošnja. Jedva sem prečital pismo, že se je pojavil pri vratih tisti višji paznik, ki mi je bil prej prinesel pismo, ter me je s smehom vprašal, če sem pismo že prečital. Ko sem mu pritrtil, mi je dejal, da ima še eno lepo novico za mene: »Pripravite se, jutri zjutraj odpotujete domov!«

Doma

Drugo jutro sem prejel vse svoje stvari in se odpeljal. Prost, rešen osumljenja špijonaže. Moja nedolžnost se je izkazala na vsej črti.

Iz Kopra sem se odpeljal v Trst in od tam preko Postojne. Ze na Rakeku sem imel občutek, da je nekaj odpadlo od mene, da me je obšla zlata svoboda. Zamisljen v naše kraje sem kmalu nato po šestih mesecih pozdravil Ljubljano v vsej njeni brstici pomladni lepoti. Na istem mestu pred kavarno Evropo, kjer sva se bila pred letom ločila, sem se sestal s svojim prokuristom. Na hodniku pred mojim stanovanjem, kjer me je pred dolgimi šestimi meseci blagoslovila pri odhodu moja mati, mi je tisti večer padla krog vratu...

Vsi naslednji dnevi so mi prinesli premožne dokazov o tem, da imam tako jaz kakor moje podjetje mnogo prijateljev. Naj jim bo izrečena po tej poti moja srčna hvala!

Konec.

Inž. Fran Dedeli.

SAMO SE DANES ob 3., 5., 7. in 9. uri zvečer vefilmski šport, ljubezni in prijateljstva

MARATONSKITEKAČI

Brigita Helm, Viktor de Kowa

Napete scene z olimpijade, sportne scene, veselje, smeh, petje, godba

ELITNI KINO MATICA Telefon 2124

Nacionalno-politični tečaj ZKD

Za pravilno socialno vzgojo našega ljudstva — Otvoritev tečaja in spored predavanj

Jutri se sestanejo v Ljubljani udeleženci nacionalno-političnega tečaja, ki ga prireja v dneh 16., 17., 18. in 19. t. m. Zveza kulturnih društev za svoje člane iz vse Dravske banovine.

Nacionalno-politični tečaj! Morda ni bil nikdar tako potreben kakor je v sedanjih dobi, ko so bolj kakor kdaj prej v ospredju javnega zanimanja gospodarska in kulturna, politična, zgodovinska in kulturna vprašanja. Zanimanje za nje je prodrla že v sleherni gorski vas v tem času je ogromnega socialno-vzgojnega pomena, da dobre voditelji in člani podeželskih kulturnih društev temeljiteje pojmejo o nacionalni politiki in obenem več zdravega optimizma, ki je pogoj za vsako uspešno delo v javnem življenju.

Odveč bi bilo, obširno utemeljevati važnost takega tečaja: pozdravljamo ga kot pomemben nadaljnji korak k poglavitni obsežni in uspešni kulturnega dela, ki ga izvršuje ZKD zlasti na slovenskem podeželju. Udeleženci ljubljanskega tečaja bodo v bodoče še vztrajnejši bramborci prve nacionalne politike, v kateri je edina rešitev našega ljudstva, ker ga vodi v lepšo in srečnejšo bodočnost. Samo možje, ki so se temeljiteje seznanili z največjimi vprašanji naroda in države in z usodnimi problemi današnjega sveta, bodo mogli uspešno odbojati destruktivne vplive, ki se žal včasih pojavljajo tudi med našim ljudstvom. Z novim veseljem se bodo lotili nesebičnega kulturnega dela, ki v teh težkih časih vpliva ljudem zaupanje v duševno silo našega naroda — silo, ki mora, če je združena z zdravimi, sokolsko utrjenimi mislimi, premagati vse nevednosti sedanjega časa in si sama izkristiti pot v lepšo bodočnost.

Ljubezen do naroda in zaupanje v narodno državo — to sta dve veliki vrline, ki najlaže kljubujeta trdotam časa. Ljubezen do domovine pa je najmočnejša tečaj, če je združena z znanjem, naslonjena na trdne pojme, ki jih ne more nihče omajati.

Udeležencem tečaja ZKD se bo v teh dneh nudila prilika, da se navzamejo nove moralne moči in oborožijo z večjim znanjem. Pozdravljamo jih v naši beli Ljubljani in srčno želimo, da bi odnesli iz nje kar najboljše vtise!

Nacionalni-politični tečaj ZKD ima naslednji program.

Splošna skupina: Ob pol enajstih otvoritev. Namesto zadržanega g. ministra dr. Kramerja bo otvoril tečaj po pozdravnem govoru predsednika ZKD direktorja Jaga g. nar. poslanec in bivši minister Ivan Mohorič. Nato bo govoril g. pomočnik bana dr. O. Pirkmajer o državljski vzgoji.

Popoldne od 3. — 4. ure predavajo: Dr. P. Pestotnik: »Demokracija in nje udeleževanje v javnem življenju«. Direktor Stanko Virant: »Vloga tiska v javnem in posebno v kmečkem življenju«. Fran Majcen: »O problemih sodobne države«.

Zvečer obiščejo udeleženci koncert Akademike pevskega zbora iz Zemuna.

Socialno-politična in higienska skupina. Predavajo: dr. Petrič: »Socialna higijena na podeželju«. Dr. Mis: »Odrpke besede zdravnika mladim možem in fantom (spolna higijena in družinska sreča)«. Dr. Alujevič: »Socialno zavarovanje na podeželju«. Dr. Bajč: »Uvod v socialno politiko«. Dr. Mis: »Kaj mora vsak kmetijski fant storiti za povzdigo moči našega naroda«. Nato skupni obisk gledališča (Libusae) in obisk tobačne tovarne.

Narodno-gospodarska skupina. Predavajo: Dr. Mihelak: »Osnovni pojmi o gospodarstvu«. Dr. Lapajne Stanko: »Novi gospodarski zakoni«. Pehani: »Naše denarne

prilike in njih vpliv na gospodarstvo (posebej o inflaciji), minister Mohorič: »Posledice gospodarske krize za naše javno-pravne in samoupravne finance«. Dr. Dular: »O avtarkiji«. — Nato obisk opere in drame.

Kmetijska in politična skupina. Predavajo: Sodnik Goslar: »Zaščita kmetov«. Dipl. agr. Jamnik: »Naša agrarna proizvodnja za svetovni trg«. Pohar: »Sokolstvo v narodni vasi«. Ravnihar: »Osnovni problemi politike«. Dr. Rape: »Naloge političnega dela na podeželju«. Nato skupni poslovični večer.

Iz pisarne ZKD nam še poročajo: Hranimo in stanovanje preskrbi udeležencem tečaja Zveza kulturnih društev zastoj. Pisarna ZKD posluje v nedeljo popoldne v svojih prostorih v II. nadstropju Kazine, od 15. ure dalje. Udeleženci, ki prispejo v Ljubljano že v nedeljo, naj se takoj oglašajo v pisarni zaradi informacij glede stanovanja in hrane. Ostali naj se oglašajo v ponedeljek.

JUTRI PREMIERA!!

Roman ene noči

LIANE HAID, GUSTAV DIESEL

ELITNI KINO MATICA

Oče naše stenografije

Danes mineva 80 let kar se je v Bukovju, v občini Frankolovem nad Celjem, rodil Anton Bezenšek, oče slovenske in bolgarske stenografije. O njegovem življenju in delovanju smo že ponovno pisali, izprejgovorili pa bomo še ob priliki, ko bo jubilej počaščen z veliko javno prireditvijo. Kakor znano, se je osnoval poseben odbor za proslavo 80letnice profesorja Antona Be-

zenska, ki bo še ta mesec izdal spominsko knjigo (monografijo in bibliografijo) obsegajočo 144 strani velike osmerke s 23 slikami. Spominska plošča na Bezenškovi rojstni hiši bo na odprtju v dneh 23. in 24. junija in to šele tačas zato, da se bodo južnoslovanski stenografi spotoma, ko pojdejo na kongres v Prago (3 do 5. junija), tudi naše slavnosti udeležili.

Bolgari pa so počastitev Antona Bezenške povezali točno z obletnico Danes bo v Sofiji otvorjen III. kongres bolgarskih stenografov, združen s proslavo 80letnice rojstva očeta bolgarske stenografije, s 55letnico uvedbe te stenografije v Bolgariji in s 30letnico bolgarskega društva »B-zopise«, ki je tudi ta III. kongres sklicalo. Razen tega slavijo Bezenškovo 80letnico rojstva vsa ostala bolgarska stenografska društva v Bolgariji katerih je nad 40, in bodo izšlo tudi slavnostne številke bolgarskih

stenografskih glasil in časopisov. Sofijska in plovdivska mestna občina sta krstili po eno ulico po Bezenšku. Pač lepo počaščenje našega zaslužnega rojaka, vnetega pionirja bratskega zbliznja med južnimi Slovani!

Florijan Gajšek — 70letnik

Kdo bi prisodil našemu »Florinu«, četudi je senior banskega sveta, upoštevanja vredno število let — sedemdeset! In vendar jih ima. Te dni praznuje svoj lepi jubilej. Rodil se je kot drugorojeni Pečev v prijazni vasi Vrbnem pri St. Jurju ob juž. železnici. Ker je starejši brat prevzel dom, je moral v svet. Izučil se je čevljarstva, pekarske in mesarske obrti in trgovine. Pred

40 leti se je naselil v Luki pri Zusmu, bil nekaj časa najemnik. Z žilavo pridnostjo in varčnostjo se je kmalu osamosvoil in postal ugleden obrtnik, trgovec in gospodar obsežnega posestva. Že pred vojno je slavil kot eden najboljših vinogradnikov smarskega okoliša.

Za življsko družico si je izbral Leopoldino Doboviškovo iz St. Jurja, ki mu stoji še danes trdno ob strani. Sin in tri hčere. Že vse omožene z odličnimi in uglednimi možmi, so mu nasledstvo. Z obdobjem vredno pridnostjo se je uspešno udeleževal zlasti na gospodarskem poprišču kot član banskega sveta in sreskega cestnega odbora, kot predsednik sreskega kmetijskega odbora za ves smarski okraj, ki mu je za to delo poleg občine Loke, kateri načeljuje že 25 let nepretrgoma, dolžan zahvalo. — K njegovi 70letnici, k 40letnemu delu v Luki in 25letnemu županovanju mu iskreno čestitamo, se veselimo njegove čilosti in delavnosti in mu želimo še mnogo, mnogo zadovoljnih let!

Res brez posluha?

Tudi otroci brez prirojenega posluha lahko postanejo pevci — Prof. Rančigaj o svojem delu

Zadnjič sem priobčil nazore glasbenega vzgojitelja gosp. prof. Rančigaja o harmonikah in orglicah. Drugi del svojega razgovora je posvetil g. Rančigaj vprašanju, ki mu je posvečena vsa njegova skrb: vzgoji posluha pri neposlušnih. To so — jeno — kako izvajati — moji najboljši učenci, nad katerimi so že vsi napravili križ, češ da so absolutno brez posluha in da jih je nemogoče pripraviti do pravičnega podajanja posameznih tonov, še manj pa do pravične reprodukcije pesmi ali skladbe vobče. Zanimanje za ta del mojega pedagoškega dela je presenetljivo veliko. Vsekakor zaradi doseženih uspehov.

Od začetka sem naložil tako pri starejših kakor pri otrocih na precejšnjo nezaupljivost. Kdo pa ni pri nas bolj razpiti in hkrati ne-urejenjši od tistega, ki ne zmore pri petju ali pri glasbi »pravičnega« podajanja? Sprva mi je bilo, kakor da sem bil med gluhe, potem kakor v bližini in vse skupaj se je nekaj časa vršilo v vsakem pogledu nora. Vsek najmanjši uspeh je pa učenec dal še več poguma kakor meni, in šlo je dalje do uspehov, ki jih razen mene brzokone nihče ni pričakoval. Danes se za te uspehe zanimam zlasti naše učitelstvo. Zelo težko mi je, ker mu zaradi nedostajanja časa ne morem v polni meri ustreči.

Sveveda, treba je upravi svetniške potrpežljivosti. Ta je prav za prav jedro metode. Kot glasbenik, pedagog sem v šoli opazil, da nekaj dijakov nima pri petju in pri pravnikarje dela. Pomislil sem, ali bi se ne dalo kaj storiti tudi za te uboge fante, ki bi od srec radi peli, a ne morejo zaradi nedostajanja posluha, se ne ubajo niti približati zaradi zasmeha, na nemar — čutiljo v sebi vendar! zmožnost. Bilo je res čudno, ker se splošna nikakor nismo mogli sporazumeti.

Po treh mesecih obupnega dela sem dosegel prve zadovoljive uspehe. Misli si, koliko je bilo muke, ker sem izbral za ta po-

uk le, res je, skoraj najslabše. Drzen poskus, da mi je danes že pravi užitek. To so bili neposlušarji, nad katerimi so zdomilji starši in šolniki. V treh mesecih sem pa te svoje učence vendarle pripravil do tega, da pojo zdaj enoglasno in zaidajo le še poredkem v negotovost. Povem ti tudi to, da je pri slehernem mogote vzbuditi s pravilnim vžljanjem posluha, e nima učence kake organske napake.

Zdaj, ko je najhujše za menoj, delamo tako veselo, da je delo vsem v korist. Tudi tiho občutje norosti, ki sem ga sprva občutil pri poučevanju, mineva. Treba je bilo marsikaj premagati, je končal prof. Rančigaj dobre volje in še pristavil, da ga otroci, ki so sprva bili za glasbo povsem nedoljemljivi, obiskujejo z redko ljuboznijo, ki kaže prietno otroško hvalečnost. Vsi so nenavadno točni in pridni ter z vsakim najmanjšim uspehom kar vidno rasejo tudi duševno. Prav nič jih ne motita ne harmonika ne orglice in poslušarji kakor harmonikarji in orgličarji se živo zanimajo za vse druge instrumente, poskušajo na tem in onem, pa je že marsikdo pokazal, da je nadarjen violinist. »Tako mi delo z otroki dan za dnem bolj prerašča čas. Eden poslušarjev, ki je bil poorej za petje povsem gluhi, je zdaj že v šolekem nevsakom zboru, mora na se vaditi še dalje, da se izpopolni in vzbudi posluš utrdi.«

Naj bo to dokaz vsem učiteljem, da neposlušarje ne gre kar tako zametavati, jih tebi nič meni nič obsoditi. Kdo pa more presoditi otrokovo dušo, niena nagnjenja kar tja v en dan? Profesor Rančigaj, ki je na tem polju glasbene vzgoje pri nas nedvomno pionir, graja slehernega pedagoza, ki se na potrdi do otroka.

V primeru, da profesorji Rančigaj vzgoj na stran niso svoje šole uspe, bo zmanjšal veliko vrzel v rasti našega glasbeno izobraževnega naraščanja. Rudolf Kresal.

DOBRNA

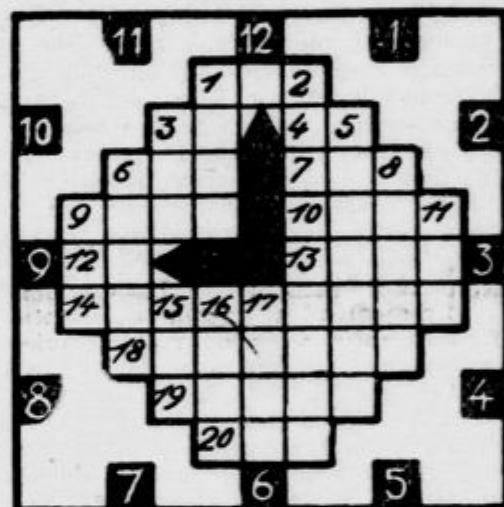
BOLEZNI, POČITKA POTREBNE! ZA SRČNE ŽIVČNE IN ZENSKE

do 30. junija in od 1. septembra do 30. oktobra 20 dnevno zdravljenje za pavšalen vno Din 1200.— (oziroma Din 1380.—) avto, soba, hrana, kopeli, zdravnik taksi in davki! Prospekti na zahtevo

Križaljka „Ura“

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. preprosto orožje; 3. pritrilnica; 4. glasbena značka pod naslovom: 6. pokrivalo; 7. Slovan; 9. del pluga; 10. plin; 12. površinska mera; 13. čistilno sredstvo; 14. alpsko gorovje; 18. dekle; 19. past; 20. kovinski oksid.

Navpično: 1. lovka zanka; 2. kos kmečke zimske obleke; 3. manj ko celota; 5. del majhne enote; 6. elektriška kapaciteta; enota; 8. Moniuszkova opera; 9. dvoživce; 11. človek ki je po Sv. pismu otel izbrane vesoljnemu potopu; 15. hrana za pokladanje; 16. barbar; 17. občutek.

Rešitev križaljke „Črka M“

Vodoravno: 1. Epik, 5. melo, 9. polom, 11. Orlov, 12. opora, 13. želva, 14. vaja, 16. lina, 18. Katarina, 22. val, 24. komara, 25. tri, 27. Emil, 28. soma, 29. flit, 30. Rika, 32. Ra, 33. Rada, 34. ar, 35. ak, 36. ep, 37. da, 38. Etna, 40. O. M., 47. on, 48. ki, 49. as, 50. T. T.

Navpično: 1. Epos, 2. pop, 3. ilov, 4. korak, 5. mrena, 6. ella, 7. lov, 8. oval, 10. majak, 11. ožina, 15. Atoš, 16. lina, 17. Pamir, 19. amor, 20. rama, 21. irida, 22. Vera Selega, 23. lik, 25. tla, 26. itakolumit, 31. Lapparent, 29. Friderika, 36. ena, 39. ter, 41. amo, 42. Ivo.

OMIŠ PRI SPLITU

HOTEL BELLEVUE. Nova stavba, tekoča voda. Pension Din 60—80; za daljše bivanje zahtevajte specijalno ponudbo!

opere gospodinja v štirih desetletjih...

Kakor se to nekam čudno sliši, je vendar to število samo neznamen del tega, kar mora gospodinja za svojo družino oprati. Koliko ur se je morala prej sklanjati nad pralnim čebrom, če je hotela perilo zmencati in otepsiti!

Danes ta dan ni tega nobeni gospodinjji več potreba. Saj imamo Radion. In Schichtov Radion opravi delo sam.

Tako lahko je zdaj to:

- A) zvečer se perilo namoči,
- B) drugo jutro se Schichtov Radion v mrzli vodi raztopi, v raztopini pa se potem kuha perilo vsaj 15 minut,
- C) nato se perilo izpere najpoprej v topli, potem v mrzli vodi, dokler ni voda čista... in perilo je oprano!

Brez mencanja, brez otepanja prizanesljivo in hitro kakor sneg belo perilo s Schichtovim Radionom.

Ne muči se!
Vzemi SCHICHTOV
RADION

KULTURNI PREGLED

„Bratje Karamazovi“

Po drugi reprizi

Uprizoritev »Bratje Karamazovi« v dramatisirani in režiji Cirila Debeveca pomeni v umetniškem pogledu brezdvomno višek dosedanjega gledališkega ustvarjanja pri nas. Po silah človeškega dognanja, po izbruhih značajev, ki se razgaljajo ob izbruhih značajev, polblaznih duševnih navednih konfliktov, po neznanem naporu, s katerim ruski človek F. M. Dostojevski išče po brezdnih zločinu in opoda in po višinah najčistejše radosti poti do svojega neznanega boga, po vsem tem »Bratje Karamazovi« že sami od sebe kričijo po svoji odskri podobli. Dramatizacija, ki si je nadelala težko nalogo, da ogromen obseg romana, ki šteje po pisateljevi razdelitvi nič manj kakor dvajseti knjig z epilogom, skrči in zgosti v dejanje enega samega odskega večera, je morala seveda opustiti vsa filozofska razpravljanja o bogu in o smislu človeškega obstanka, ki niso v neposredni dejanski zvezi z osrednjo zgodbo, obiti vse zanimive stranske pasaje romana in občutno skrajšati še zvezo o Kritievem zločinu samo, ki je dramatično jedro vsega dela. Pri tem pa je dramatisatorju zrasel izpod rok odskro živo, umetniško dragoceno idejno zanimivo delo in uprizoritev, ki sta nam jo dala lirskeki ansambl in režiser, bi zaslužila, da bi ji »Bratje Karamazovi« v repertoarju našega Narodnega gledališča zavzeli enako mesto kakršno gre doslej »Hamletu«. Umet-

niški in vnanji uspeh, ki so ga pokazale prve predstave, nam že daje upati, da bo tako.

Odveč bi bilo, da bi se danes mudili ob analizi dela, ki je šesto med največje epske stvaritve svetovnega slovstva. Pripomni mo na samo, da se videnja velikega ruskega misleca in tvorca zveljaka na odru današnjemu človeku včasih kakor najmočnejši momenti kake moderne psihološke drame: tako je F. M. Dostojevski že zdavnaj hodil pred odkritji našega časa in poznavanje vseh nabolj skritih, najbolj nedoumih tajn človeške duše, kakor se očituje v zvezkih »Karamazovi«, je modernemu znanstveniku in pisatelju lahko najelementarnejši in obenem največji vir za razumevanje človeškega bitja in njegovega duha. Naš čas seveda človeka že zdavnaj več ne vrednoti po merilih, ki so veljala za karamazovski čas. Misel neke večnostne vroline človeške tragičnosti, ki je skrita na dnu romana in ki vso vso smisel vso vrednost vso veljavo človeškega obstanka absolutno samo na vprašanje o obstanku boga — ta misel se mora danes umikati načelu o vrednoti človeka, ki je dana nilemu samemu, kakoršen človek gradi svojega občutja in svojega sveta. Vse velike napore, ki ga Karamazov do te mere že opravi, v tem konceptu našega časa, da človek v sebi skriva človeka, ki je ne more biti brez boga, in v strahu pred splošnim, ki naj bi bil dovoljen, če ni boga,

se nam zdi dandanes bolesten in zgrešen. Toda karamazovski ljudje, ki ne živijo ne ob zemlji ne ob delu ne ob nikakr živni navezanosti na družbo in njeno konkretno, stvarno pozemsko tragiko, ne morejo doživljati nobene druge problematike kakor tiste, ki se opira človeku na črti odnosa do večnosti in onstranstva. In če ti ljudje že doživljajo kakšno konflikto in težavo, segajo korenine njih sporov daleč onkraj pozemskih meja. Ob vsem tem se človeku zdi razumljiv odpor nove Rusije proti »Karamazovim« in prav nič smešno se ne čuje, da je svojevrstna kritika označila njih tragiko — za »tragiko brezdelecev«.

Večna podoba živlega človeka kakršna se kaže v Dimitriju Karamazovu, o katerem govori državni pravnik pred sodiščem tiste znamenite besede o plemenitosti in nizkosti, ki se hkrati križata v karamazovskem (in v vsakem človeku) besede o srebrenju nad seboj brezdnim najvišjih idejlov in brezdnim pod seboj brezdnim najnižnjem in naiholi enusnega padeca — ta večna podoba človeka, ki jo je ustvaril Dostojevski pa bo brez dvoma do konca živela v razumevanju sveta in stvari na njem.

Režiser Debevec je tragedijo Karamazovih, ki se odigrava prav na ločeni stvarni pozemski ravni in večnostne vizije, tako da ti iz knjižne ne zaživita ne nikratino na milje temveč samo duha in, si ter njih luč in glo primeljen v vsakem konkretnem, otrebno spoznavanju, ki ga pravi vsem človeku izraziti in opredeliti.

Režiser Debevec je tragedijo Karamazovih, ki se odigrava prav na ločeni stvarni pozemski ravni in večnostne vizije, tako da ti iz knjižne ne zaživita ne nikratino na milje temveč samo duha in, si ter njih luč in glo primeljen v vsakem konkretnem, otrebno spoznavanju, ki ga pravi vsem človeku izraziti in opredeliti. Režiser Debevec je tragedijo Karamazovih, ki se odigrava prav na ločeni stvarni pozemski ravni in večnostne vizije, tako da ti iz knjižne ne zaživita ne nikratino na milje temveč samo duha in, si ter njih luč in glo primeljen v vsakem konkretnem, otrebno spoznavanju, ki ga pravi vsem človeku izraziti in opredeliti. Režiser Debevec je tragedijo Karamazovih, ki se odigrava prav na ločeni stvarni pozemski ravni in večnostne vizije, tako da ti iz knjižne ne zaživita ne nikratino na milje temveč samo duha in, si ter njih luč in glo primeljen v vsakem konkretnem, otrebno spoznavanju, ki ga pravi vsem človeku izraziti in opredeliti.

čanja z Dimitrijem v »Himni bogu« je eden najintimnejših in najsilnejših trenutkov igre. In zadnji v tem krogu, Smečdjakov, Karamazov-laka, je edini med brati, ki mu je usojeno, da od besede in misli prestopi Rubikon do dejanja in v zločin. Kralj ga je podal v preračunano mirnem, grozotno plastičnem liku.

Cesar je starega, bolj tragičnega kakor smešnega burkača Karamazova, ki ga razvijajo konjak, neuglasljiva ljubezenska strast in strahopetni dvom o tem, ali je ali ni boga, kreiral v klasično dovršeni podobi. V skladu z vso igro sta bili obe ženi, ki se ob njima mota tragika karamazovskega zločina. V Boltarjevi — Katji in v Danilovi — Grušenki je prišlo do živčnega, polnega izraza nasprotje med vdano, darovano ljubeznijo, ki se samo žrtvuje, in divjo neugnanu strastjo, ki išče naslade na prav vzporeden način, kakor hodijo Karamazovi za svojo idejo in za svojim bogom po brezdnih nad seboj in brezdnih pod seboj. Posebej prizor Grušenke v Mokrem je bil ves poln grozljive, neznanke moči. Lp pa je z govorom državnega pravdnika ustvaril mojstrovino, ki je bila sama v sebi še za spoznanje bolj dognana kakor celotna predstava sama. Enako dovršen, tehtno premišljen in učinkovit je bil govor zagovornika, ki ga je podal Gregorin Skrbno so bile zasedene tudi vse epizodne vloge (Potokar, Pianekci, Murgelj).

Na prav prijeten način je poskrbela za vez od scene do scene Marija Veronika, lektor.

Naročite — čitajte „LJUTJANSKI ZVON“

BYK - FOTO - PAPIRJI

10 Byk doplnilo Din 8.—
100 50.—
1x10 bromosrebrni papir 18x24 28.—
1x10 papir za brom. olje 18x24 30.—

Edini zastopnik: Drogerija KANC, Ljubljana-Maribor

Domače vesti

Plodonosna depolitizacija

»Odkar je avstromarkizem izgubil v Avstriji politični vpliv, se v delavskih vrstah opazuje mnogo prijaznejše zadržanje napram katolicizmu. Vidno je opaziti, da socialisti ne morejo več terorizirati delavskih mas in vršiti svoje sovražne agitacije med delavstvom za odpad od katoliške Cerkve. Seveda pa ni iskati edinole v tem vzroku za prijaznejše zadržanje delavstva napram verskemu življenju. Treba je poudariti, da je energična depolitizacija Cerkve in duhovščine katoliški Cerkvi v Avstriji mnogo koristila.«

Tole, kar smo zgoraj tiskali, smo povzeli iz večerajšnje številke Ljubljanskega katoliškega dnevnika. Saj je prav, da se tudi pri nas izve, kako lepo napreduje v Avstriji katoliška akcija po justifikaciji socialstov in po energični depolitizaciji Cerkve in duhovščine. To smo podčrtali. Zakaj, čeprav je vendarle, kakaj pri nas ne bi bilo za Cerkve enakih koristi, ko ni bilo doslej treba justifikirati nobenega sovražnika katoliške Cerkve in ko duhovni gospodom vendar že petnajst let toplo priporočajo, naj depolitizirajo sebe in Cerkve. Pa ne! Kaj hočemo, — v Avstriji je že od nekdaj šlo vse kakor po loju!

• Počastitev spomina skladatelja Lisinskega. Akademski klub v Križevcih bo 21. t. m. nastopil na večji prireditvi. Druga prireditev pa bo prihodnji mesec v počastitev spomina skladatelja Vatroslava Lisinskega, ki je umrl pred 80 leti. Akademski klub je že izdelal program za to proslavo. Najprej bo predavanje o pokojnem skladatelju in njegovih delih, potem pa bo nastopil pevski zbor Akademskega kluba, ki bo štel 40 pevcev ter bo izvajal same skladbe Lisinskega.

• Obisk znanega bolgarskega esperantista. Povabilu esperantistov v Brodu se je odzval znani bolgarski esperantist prof. Pomarov, ki bo 18. t. m. predaval o Bolgariji, deželni vrtnici. Ugledni bolgarski esperantist bo potem obiskal še nekatere druge kraje.

NAJVEČJO IZBIRO POVRŠNIKOV IN OBLEK ZA GOSPODE IN OTROKE ima

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 12.

• Napredovanje v železniški službi. Pri generalni direkciji državnih železnic so napredovali: za višja svetnika 4. položajne skupine 2. stopnje Mikljič Matija in Beruš Bogoslav, višja tajnika 5. skupine; za višjega kontrolorja 6. položajne skupine Klemenec Viljem, kontrolor 7. skupine; za kontrolorja 7. položajne skupine Jamšek Janez, Kraupp Oskar in Hvala Bogomir, administrativni uradniki 8. skupine vsi službujejo v Ljubljani.

• Diplomirana sta bila v sredo popoldne na Juristični fakulteti g. Korosec Hubert iz Kranja in g. dr. Milan Šval iz Stične.

• Kongres Jugoslovanske ženske zveze bo v zdravilišču v Banji Kovčiji blizu Sabea o binkoštih (20.—22. maja). Stari odbor bo dostopil, volilo pa se bo po novih pravilih samo izvršni odbor. Ohranjal se bo poleg referentov nov poslovnik, formalne se bodo komitise v zvezi in odobrili načrt za dela za bodočo štiriletno funkcijsko dobo. Predloge glede referatov na skupščini ali želje glede dnevnega reda sprejema samo do 25. t. m. tajništvo JZS (Štebi-Pleško, Aleksandrova c.). Pozneje prispelne vloge se ne bodo uvaževale. Članarino za leto 1933. je plačati še po starih pravilih, po katerih glavna društvo od vsake članice po 1 Din glavni blaginji v Beogradu. Naslov blaginjske: O. Gavrilović, Poincarejeva 12. Uprava je prošila za znižano vožnjo: uspeh se bo objavil pravočasno v listih Jugoslovanske ženske zveze.

Živno bolnim in otožnim nudi mila naravna »Franz Josefova« voda dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živčne bolezni je uporaba »Franz Josefove« grenčice pri težkih obolenjih možganov in hrbtne možga najtopleje priporočati. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

• Vsem udeležencem nacionalno-političnega tečaja ZKD. Udeleženci naj prispejo v Ljubljano najkasneje v ponedeljek do 10. ure, ker je ob pol 11. uri otvoritev tečaja z govorom g. predsednika direktorja Jaga in g. ministra Mohoriča. Tečajniki, ki so se prijavili, pa lahko pridejo v Ljubljano že v nedeljo, ker so prenočišča pripravljena. Zglasijo naj se v prostorih ZKD. Kazino II. na Kongresnem trgu, kjer bo posloval odbor tudi v nedeljo popoldne. Prenočišča bodo v Vajenskem domu, ki je v Lipičevi ulici št. 21. oziroma v Invalidskem domu (za Šentpetersko cerkvijo), kjer naj se glasijo za prenočišča event. zamudniki. Glede vožnje je urejeno takole: vsi tečajniki naj kupijo na obojni postaji celo karto, ki je pa na ljubljanski postaji ne oddajo, ker bo karta služila tudi za povratek. Kdor bo karto oddal, ne bo imel polovične vožnje. Spored in ostalo bo do tečajniki zvedeli v tečaju.

• Petnajstletnica pomembnega zgodovinskega dogodka na severni meji. Prejeli smo: Ko je general Maister osvobodil Maribor in njegovo zaledje ter zastražil s svojimi četami zavojevane državne meje, je ostala carinska meja na železniški progi v Špiljah odprta. To so pridno izkoristili razni verižniki. Takratno finančno ravnanjstvo v Ljubljani je bilo brez moči, ker ni imelo strokovno izvežanih carinskih uradnikov, a nemško carinsko uradništvo je moralo zapustiti službo. Kako naj bi se v takšnih razmerah odprl carinski urad v Špiljah? To pereče vprašanje je častno rešil g. Ante Grom, po 40 letih službe upokojeni carinski revident, ki se je iz Primorja prostovoljno javil na službovanje. Dobil je poziv, naj bo pripravljen za nastop službe. Dne 2. aprila 1919 je bil pozvan in določen za vodjo carinarnice v Špilju. S tem dnem je bilo carinsko poslovanje redno odprto in v uvoz nezacarinjenega blaga po verižnikih onemogočen. Tako je bila državna meja tudi v tem pogledu zavarovana, za kar gre priznanje g. carinskemu revidentu Ante Gromu, ki se je lotil težkega in odgovornega dela z mladeništvom vno in čilostjo. Ob petnajstletnici se ga hvaležno spominjamo in mu iskreno čestitamo. Njegova neumorna delavnost in domoljubna čujnost pa naj bosta zgled našim mladim državnim delavcem. — Dr. I. L.

• Občni zbor podružnice SPD v Radovljici bo 28. t. m. ob 19. v radovljiški kavarni. Na dnevnem redu bodo poročila funkcijonarjev, volitev delegatov za skupščino in slučajnosti.

• Propagandne zaklopne znamke za XIV. ljubljanski spomladanski veseljem so izšle. Na razpolago so v slovenskih, srbohrvatskih (latinska in cirilica), nemških ali francoskim napisom, v lični in okusni izvedbi. Uprava Ljubljanskega veseljenja dostavlja p. n. tverkam na željo znamke brezplačno in prosi, da z njimi opremijo vse svoje pošiljke. Poštna uprava je uporabo teh znamk dovolila.

• Nova grobova. V Imnebrucku je preminil g. dr. Rudolf Thoma, dvorni svetnik v p. k. — V Praprotnem je umrla 14-letna Marija Hodeč, marljiva učenka višje narodne šole v Hrastniku in navd. Sena Sokoličica. Na njeni zadnji poti v Drago so jo spremlili poleg učenk z dekliške šole še Sokoliči in Sokoličice. Ob odprtem grču ji je govoril katehet g. Zaker. — Pokojnikoma blag spomin, žalujotim naše sožalje!

• Dva srečna loterijska igralca. Pred nekaj dnevi je v somborski kolekturi Seleski mladenič kupil srečko drž. razredne loterije. Po dolgotrajnem izbiranju se je odločil za številko 20.805. Ko ga je kolektor vprašal po naslovu, mu je mladenič, ki je srečko takoj plačal, odgovoril, naj zapiše H. G. Wells, za stanovanje pa je navedel neko somborsko ulico. Kolektor se je še pošalil, češ, da ima soimenjak slavnega pisatelja gotovo tudi zveze z duhovi in da bo tako zadel visoko premijo. Nekaj dni pozneje pa je dobila kolektura sporočilo, da je srečka št. 20.805 zadel premijo 200.000 Din. Eden od uradnikov je takoj hitel na navedeni naslov, da bi sporočil veselo vest, ni pa mogel najti H. G. Wellsa. Tudi opisi mladeniča niso imeli nobenega uspeha in se sedaj vse mesto zelo zanima za skrivnostnega in srečnega igralca loterije. Z drugo, istih dni prodano srečko pa je neki bivši trgovec, ki živi v najslabši gmohtni razmerah, zadel 80.000 dinarjev.

• Strašen atentat v Petrinji. Žrtve masevalnega atentata je postal v Petrinji ugledni občan Mato Kolaković. Ob 2. ponotje je odjeknila močna detonacija, ki je prebudila vse stanovalece blizu banovinske bolnice. Nastala je panika, mnogi so hiteli na kraj eksplozije ter našli stanovanje Kolakovića popolnoma demolirano. Okna so ležala na drugi strani ulice, eksplozija pa je porušila tudi del zidu. Kolakovića je hudo ranjenega vrglo iz postelje. Ugotovljeno je, da je neznan oseba oarog enega kilograma eksploziva, najbrž dinamita, v vreči spravila na okno Kolakovićeve sobe ter ga potem od zunaj zažgal. Hudo ranjenega Kolakovića so takoj odpremili v bolnišnico, v njegovem stanovanju pa so policijski organi izvršili temeljito preiskavo. Kolaković je postal žrtev svojih upnikov, katere je v zadnjem času začel terjati, ker mu niso hoteli vrniti denarja, ki jim ga je posodil, ko se je pred leti vrnil iz Amerike. Zanimivo je, da je bil na Kolakovića že pred dvema letoma izvršen podoben atentat. Tedaj je nekdo v njegovo sobo vrgel vrečko dinamita, ki pa k sreči ni eksplodirala.

• Umetnostna razstava »Slovenska pokrajina«. V okviru jesenske kulturne in gospodarske prireditve Ljubljanskega veseljenja od 1. do 10. septembra bo tudi razstava upodabljajoče umetnosti pod geslom »Slovenska pokrajina«. Umetnostne razstave na veseljenju so se v teku let uveljavile in so zelo priljubljene pri občinstvu. Razstave se lahko udeležijo le povabljeni umetniki. Če ne bi prejeli vabila, na ga reklamirajo pri veseljenjski upravi. Žirije ne bo. Vse razstavljene slike bodo pripuščene ljudskemu glasovanju. Za 5 slik, ki prejmejo največ glasov, bo izplačana denarna nagrada. Število del posameznika — razstavljalca se bo uravnalo sorazmerno s prijavljenimi umetninami in s ozrom na prostor, ki bo za razstavo na razpolago. Prijave naj se pošljejo najpozneje do 15. julija upravi ljubljanskega veseljenja.

Privoščite si čašo zdravja!

Pred vsako jedjo, zlasti pa pred koslom in večerjo

kozarec

ROGAŠKE SLATINE,

ki izboljša tek, gasi žejo in utrja zdravje! Dobra je, okusna in poceni. 3065

ma. Število umetnin, njih označba in format mora biti točno naveden. Stroške za dovoz umetnin nosi razstavljalec sam. odvoz po železnici pa je brezplačen.

• Poroka. Danes se poroči g. Lota Petričkova iz Ljubljane z g. inž. Marcijem iz Novega Sada. Mlademu paru obilo sreče!

Najugodnejše kupite ali naročite damske plašče in kostume v damski konfekciji

A. PAULIN, Ljubljana
KONGRESNI TRG 5

• Zanimiva knjiga za planince. Pehotali podpolkovnik Milan A. Popović, komandant 4. planinskega bataljona v Ljubljani, in francoski generalstabi major Emil Bétouart sta spisala knjigo: »Kaj bi morali vedeti vodniki v planinah«. Knjiga je izšla v Zagrebu, v francosčini pa tudi v Parizu. Navodila te knjige bodo dobro služila vodnikom večjih planinskih izletov, dasiravno so pisana za vojaške vodnike, odnosno za planinske vojaške oddelke. Vsebujejo pa vse, kar morajo vedeti planinci sploh. Nekaj dobro obdelanih poglavij pa je posvečenih tudi samopomoči pri raznih elementarnih nevarnostih in sploh pri kretanju v neznanem in težavnem gorskem terenu. S tem so združeni tudi higienijski nasveti za vse priliko. Nadalje je posebno poglavje posvečeno planinskim prenočiščem in so dobri nasveti, namenjeni vojaškim oddelkom, ravno tako važni tudi za večje skupine turistov. Posebno važna so navodila o orientiranju v neznanih gorskih terenih. Knjiga je pisana strokovnjaki in zelo pregledno ter bo, kakor že rečeno, dobro služila vsem obiskovalcem gora. Dobi se tudi pri vsaki pošiljki g. podpolkovniku Milanu Popoviću v Ljubljani.

FOTOAMATERJI!

Za vsak pri nas kupljen film eno povečano sliko vel. 13x18 cm gratis. Na zalogi samo sveže in kvalitetno blago.

Foto Tourist, Lojze Šmuc
Aleksandrova cesta 8
Palača Prve Hrvatske Štedionice

• Žena in njen prosti čas. Skrbna gospodinja si le s težavo utrja kako uro, da se oddahne od naporenega dela in vsakdanji skrbi. In še takrat ne miruje. Če že ne pleče ali veže, pa čita praktične članke. Takte članke prinaša revija »Žena in dom«. Prijetno pripoveduje ženam o vseh mogočih zadevah. Z izbranimi noveli in skrbmi za duševno razvedrilo. Tudi praktične reči obravnava na zabaven način. Vsaka žena dobi mnogo pametnih nasvetov, ki jih v teh hudih časih vsi potrebujemo. Velikonočno številko so dobile naročnice še pred prazniki. V tej številki so tele črtice: VI. G. Korolenko: »Stari zvonar«, Selma Lagerlöf: »Judež«, Cvetko Drago: »Krist, ki si od mrtvih vstal«, Manica Komarova: »Posledice tožbe«, M. Mohorčičeva: »Čez 4000 metrov«, Nina Smirnova: »Marfa« (v prevodu Ludovika Mrzela), Vera Gogala: »Irena in Fedi«, »Skrivnostni sanj«, »Žena v Indiji se prebujala«, »Kazni za nezvestobor«, »Za naše male«, »Modni pele mele«, »Novi poklici«, »Vzgoja«, »Za zdravje«, »Gospodinjstvo in kuha« in še druge praktične reči. Žena in dom stane letno 48 Din, priloga za kroje in ročna dela 20 Din in pet gospodinjstvih knjig 37 Din. Naroča se pri upravi v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10.

Sedaj na pomlad v
Rogaško Slatino
zdravilišče želodca, črev, žolčnega kamna itd. Tu najdejo bolni svoje zdravje, zdravi pa prijeten odih. 20-dnevna popolna penzija velja v času od 1. maja do 15. junija Din 1000.— in Din 1200.—. Prospekti in cenik: Zdravilišče in pisarne Putnika. 3068

• Obledela obleke barva v različnih barvah in plisiranih tovarna Joa. Reich.
• Spoštovani čitatelji! Dovoljujemo si opozoriti Vas na 16. stran današnje številke »Jutra« in Vam priporočamo da si jo shranite. Človek nikoli ne ve, kdaj mu bo kaj potrebno. Shranite to stvar, ker Vam bo prej ali slej dobro služila in Vi boste imeli samo koristi od teza.

• Zdj ko se pomlad ponuja... V nedeljo, kadar solnce prijazno sije, rad vzame vsak popotno palico v roke in gre vselega srca v cvetočo pomlad. Nekaj za pod zobe spravi v nahrbtnik, v žep vtakne dobro knjigo in tako je poskrbljeno za dušo in telo. Po večurni hoji človek rad leže na trato in pogleda svoje časopise. Ob takih prilikah vas prijetno razvedri revija »Prijetelja«. Ta list je iskren tovariš vsaki družini. V njem najdete resno leposlovno štivo, razne koserije, zabavne potopise, vesele prigode, gledališka poročila, prirodoslovne razprave, tehnični pregled, uprskarsko gradivo in seveda mnogo anekdot za smeh in kratak čas. Vsak mesec je priložena lepa knjiga. S četrto številko »Prijetelja« so dobili naročniki: roman znamenitega češkega pripovednika Vladimira Vančure: »Bog v Budini«, ki ga je prevedel dr. Fran Bradac. Ta roman je bil lani leto na Češkem v nekaj mesecih v treh izdajah. Nagrajen je bil s državno nagrado in celo Melantricha v Pragi. To je knjiga visoke literarne vrednosti. Najet takih knjig in revij »Prijetelja« lahko naročite za nizko ceno 132 Din pri založbi »Kvalite«, Ljubljana, Dalmatinova ulica 10.

V JEZIKU SE ZRCALI KULTURA VSAKEGA NARODA! Majhen doprinos k naši slovenski kulturi tvori prva nemško slovenska

FOTOGRAFSKA TERMINOLOGIJA
Zahtevajte jo v upravi mesečnika »Fotograf«, Ljubljana, Prešernova ul. 5. Cena Din 10.

• Prihranjen čas mnogo zaleže. Če si prihranimo vsak teden količnik nepotrebnega dela, si pridobimo v enem letu, da skoro ne opazimo, nekaj časa za oddih, ki se vsaki gospodinjji prileže. Lahko pričnemo kar pri hišnem delu, zlasti pri veliki žetvi: kdor se spravi dandanes še z mencačem in krtačo k čeburi, čas samo zapravlja. Zakaj danes ta dan si gospodinja pranje res lahko olajša: ni ji treba več imeti takšnega strahu pred veliko žetjo! Samo malo bi bilo treba premisliti, koliko časa si pridobi v enem letu, če pere z Radionom.

• Polnina peresa v veliki izbiri priporočila M. TICAR, Ljubljana.

Iz Ljubljane

u— Don Boskove svečanosti v Ljubljani. Kakor poročamo na drugem mestu, je prišel včeraj v Ljubljano poljski primas kardinal g. dr. August Hlond; že predvečernjim je prišel iz Gornjega grada nadškof g. dr. Jeglič. Oba se bosta danes udeležila velikih svečanosti na Rakovniku v proslavo ustanovitve salezijanskega reda Don Boska, ki je bil, kakor znano, na Veliko noč proglašen za svetnika. Svečanosti se bodo začele jutraj ob 8. z mašo, ki jo bo dojeval kardinal Hlond. Ob 10. bo pontifikalna maša, ki jo bo ob asistenci g. kardinala dojeval nadškof dr. Jeglič. Svečanosti bodo popoldne zaključene s procesijo.

u— Proslava 200-letnice rojstva Antona Janše, slavnega svetovnega slovenskega čebelarja, priredi Čebelarstvo društvo v Ljubljani 20. maja v dvorani Delavske zbornice. Matheon je sicer naš slovenski rod, pa vendar beleži njegova kronika nešteto zaslužnih mož svetovnega slovesa, med katere štejemo tudi Janko, očeta našega čebelarstva. Z izrednim opazovalnim čutom se je poslobl Janša v življenje čebel, v to čudovito kraljestvo umetnosti in dognal neopibne resnice, ki so še danes podlaga čebelarstvu vsega sveta. Prav je zato, da bo Čebelarstvo društvo proslavilo to izredno obletnico našega rojaka, da s tem pokaže svetu spoštovanje, ki ga goji do Antona Janše. Na slavnostno zborovanje bo društvo povabilo zastopnike oblastev in društev, vabi pa že sedaj na proslavo vse čebelarje in druge cenjene občinstvo, ki se zanima za razvoj čebelarstva.

u— Jugoslovnsko akademsko pevsko društvo iz Zemuna pride v Ljubljano jutri ob 13.38, ob 20. pa priredi v dramskem gledališču koncert, na katerem bo mešani zbor, ki šteje 60 članov in članic, izvajal skladbe jugoslovnskih kompozitov. Vsa narodna, kulturna, predvsem pa akademsko moška in ženska društva naj se v čim večjem številu udeležijo koncerta v dramskem gledališču, kakor tudi sprejema na glavnem kolodvoru.

u— Jutri v ponedeljek 16. t. m. bo v dramskem gledališču koncert jugoslovnskega akademskega pevškega zbora iz Zemuna. Vse prijatelje zborov petja, predvsem pa člani naših zborov in mladino, opozarjamo na ta omladinski koncert. Akademski pevski zbor iz Zemuna nastopi tokrat prvič v naši sred. Vstopnice po enilanih dramskih cenah se dobe jutri ves dan v knjigarni Glasbene Matice in od pol 8. dalje pri večerni blaginji v dramskem gledališču. Opozarjamo, da je koncert v dramskem gledališču.

Družabni večer

S. K. ILIRIJE

v nedeljo 15. aprila t. l. ob 20.30 v dvorani hotela MIKLIC.

u— Koncertni pianist Nikolaj Orlov si je izbral za svoj prvi pianistični koncert v Ljubljani naslednji spored: 1) Scarlatti: 3 sonatine, 2) Brahms: Variacije na Paganinijevo temo, 3) Chopin: Impromptu v as-duru, Nocturno, Trije preludiji in Scherzo v b-molu, nato izvaja v kl. delu Medtnerjevo »Bajko« v f-molu, Prokofjevo »Toccato« op. 12, Debussyjevo skladbo »Reflets dans l'eau« ter Skrijabinovo etudo v dis-molu. Velik impozanten program. Predvsem opozarjamo na Chopinove skladbe, katerih najodličnejši interpret je Nikolaj Orlov. Vstopnice od 10—40 Din so v prodaji pri knjigarni Glasbene Matice.

u— Šentjakovski živilski trg bo 2. maja odprt za vsa živila in druge življenjske potrebščine.

u— Hans Moser nastopi še danes ob 11. v filmu smeha in zabave »Sladka je mladost«. Kot dopolnilo nova »Micky miška«. Namizje cene 2.50, 4.50 in 6.50 Din, zato ne zamudite te prireditve ZKD v prostorih »Elitnega kina Matice«.

u— Preporočilo! V ponedeljek ob četrtna na 6. bo članski sestanek s predavanjem. Pridite vse zanesljivo in točno! u— Šentjakobsko pevsko društvo išče pevovo djo. Ponudbe naj se pošljejo čimprej na naslov društva na Dolenski cesti 20. — Društvo se najlepše zahvaljuje naslednjim tverkam za darovane vsote: Bakarčičevi lekarni, Prelgovci veltrogovini, Jelačnovi trgovini in gostilni (Rudnik), Balohovi trgovini, Medenovi trgovini in Kušijevi trgovini.

u— Odsek osonja gradbene in progovzdrževalne službe UJNZ zbzuje danes v dvorani OUZD, Miklošičeva cesta. Na dnevnem redu so stanovska in organizacijska vprašanja. u— V Sokolskem domu na Viču uprizori drevi ob 20. dramski odsek burko »Samoglavček«. Vljudno vabilo.

PRESELITEV!

Cenjenemu občinstvu vljudno sporočam, da sem preselil svojo trgovino s fotografskimi potrebščinami iz Miklošičeve ceste št. 6 (vis-a-vis hotela Union) na

Aleksandrovo cesto 8, Palača Prve Hrvatske Štedionice
ter se vsem svojim odjemalcem kar najljubše priporočam za obisk in nakup.

FOTO TOURIST - LOJZE ŠMUC

LJUBJANA, Aleksandrova cesta št. 8, Palača Prve Hrvatske Štedionice

Ona ne samo da čisti, marveč tudi zdravi—

namreč Doramed radioaktivna sobna krema. Njeni blagi žarki radija, ki se enakomerno porazdelijo v mišni, koži, dajejo jo štiri ure po obilni. Vasa usta se čistijo, usta in čreva, ki v sobnem mezu krožijo, se popepijo in dobiva hitreje zdravih rednih snovi. Na ta način očisteno soba zdravi in dobe enočno belino. Poskusite še danes!

u— Občni zbor Kluba trgovskih akademikov bo jutri v ponedeljek ob 20. v veliki dvorani nove državne trgovske akademije. Udeležijo naj se ga vsi absolventi in prijatelji kluba.

u— Občni zbor moške Ciril-Metodove podružnice v Šiški bo 17. t. m. ob 20. v Malgajevi gostilni, Knezova ulica. Člani in prijatelji CMD vabileni!

u— Preporočilo! V ponedeljek ob 5/4 sestanek s predavanjem. Udeležite se ga zanesljivo in točno!

u— Pokojniški zavod za nameščence v Ljubljani sprejema stranke le ob delavnikih od 11. do 13.

KAMNOSEŠKO IN KIPARSKO PODJETJE

Kunovar Franjo

pokopališče

Sv. Križ — Ljubljana

telefon 27-87

ZALOGA IN IZDELAVA

MODER. SPOMENIKOV

Nizke cene!

u— Zahvala. Društvo »Tabore« se najtopleje zahvaljuje gđc. Aniti Mezetovi, gg. profesorju Karlu Ruplu, Svetozarju Banovcu in dr. Danilu Švari za sodelovanje na društvenem koncertu 7. t. m. Prav tako se zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je koncert uspel.

u— Društvo »Tabore«. Redni občni zbor bo v nedeljo 22. t. m. ob 9. dopoldne v beli dvorani Uniona. Pridite vsi!

SMUČARJI!

Uporabljajte proti mrazu in vetru kakor tudi za solnčenje

dr. Kmetovo mazilo

IN OLJE. — Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah po 10 Din.

u— Prvi tržiški grah v stroju se je pojavil včeraj na trgu. Cena je bila 6 Din kg, lušten grah pa merica po 4 Din. Na trg so prišli tudi prvi šparglji, ki so še prav dragi, namreč 35 Din kg.

u— Včerajšnji trg s semenskim krompirjem je bil med najživahnjšimi v letošnjem sezoni. Cenijo, da je bilo na trgu do 40.000 kg krompirja. Cene so se od zadnje srede dvignile. Včeraj so bile splošno od 0.95 do 1 Din kg na debelo, za prvostopenjski krompir tudi po 1.05 Din. Mnogo krompirja je bilo med drugim nakupljeno za kraje, ki so trpeli zaradi lanskih povodnj.

DR. LEO ŠAVNIK

Specialist za ženske bolezni in porodništvo

Tavčarjeva ulica št. 6-I., telefon 2614

v torek 17. t. m. zopet

redno ordinira. 3887

u— Huda nesreča pri igri s karbidom. V petek se je v gozdiki pri vodovodu igral 13 letni gimnazijec Stanek Camernik, železničarjev sin, s steklenico za pivo, ki je vanjo nadeval karbida, prilil vode, zamislil in nato čakal na eksplozijo. Ker eksplozija ni nastopila, je bil pogled steklenice. V tistem trenutku pa se je steklenica razpočila. Deček je dobil nevarne rane po obrazu in hudo rano v koleno. Prišel je še lahko domov v Stožce. Domači so mu kri ustavili in ga prepeljali v bolnišnico. Kljub nevarnim ranam vida menda ne bo izgubil. S Camernikom sta bila tudi dva otroka železničarja Šubija, ki pa sta le oddale gledala izro.

u— Nesreča na Karlovski cesti. V Ljubljani, zlasti v predmestjih, imajo otroci vedno razvado, da se obesaajo za naj voze. Žrtev te razvade je postala včeraj jutraj 6 letna hčerka postrežnice s Karlovske ceste Sonja Bitenčeva. Medtem ko je vsela zažaj na vozu, ji je binglajoča nožica prišla med kolo. Potegnilo jo je s soro in jo vrglo stran na cestišče. Obležala je s krvavimi ranami po životu in z zlomljeno nogo. Iz Batjelove pisarne so takoj telefonirali po reševalni avto, ki je hudo poškodovano dekletce odpeljal v bolnišnico.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM

V ŠISKI, telefon 33-87

ANY ONDRA kot črnolaska v veselem filmu

Pripovedke gđne

HOFFMANN

Sodelujejo: Mathias Wiemann, Ida Wüst, Paul Otto.

Predstave: v nedeljo ob 3. 5. 7. in 9. uri, v ponedeljek ob 1/2 3. 1/2 9. uri

Dopolnilo nov zvočni tednik!

PRIDE! Titani neba PRIDE!

Povsod isto mišljenje: pomaga zares!

Prhljaj izgine!
Lasje prenehajo izpadati!
Lasje spet rastejo!

Trilysin

BIOLOGIČNO NIČNIK ZA LASJE

Radio kotiček

Jutri bo predaval g. Ferdo Delak o novi plesni umetnosti. Predavanje se prične ob 18.30 in bo zlasti zanimivo za ljubitelje plesa. Začetek nove plesne umetnosti pomeni prelom s tradicijo baleta. Nova plesna umetnost, ki je zavrgla površnost baleta pa tudi razne poskuse dati plesu literarno vsebino ali celo izraziti v njem filozofske ideje, je ubrala nova pota. Ustvarila sta jo Rudolf von Laban in Mary Wigman. Njeno vsebino spoznamo najlažje, če si jo ogledamo v zvezi s slikarstvom in plastiko, odnosno z vso kulturo novega časa.

Balet brez glasbe si ne moremo misliti. V baletu ni noben lastni ritem učinkovit. Baletni ples se ilustrira in upodablja ritem glasbene umetnine. Plesna umetnina baleta je v treh oziroma nesvobodna, ona je v prvi vrsti sužnja glasbe, navezana je na gotovo literarno vsebino in končno je glavni cilj baleta gracija in navidezna zmaga giba, ki je pa le omejen. Prost vsake podreditve sorodnim umetniškim panogam, nemetniskemu naturalizmu in zastarelim lepote idealov se je razvil novi ples v veliko slogovno čisto in svobodno umetnino, oddaljeno osladnim revijskim gledališčem in kabaretnim ter varietetskimi zabavališčem.

Vremenski poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga, v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1-10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin.

Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo 14. aprila.

Ljubljana 7, 766.1, 12.2, 84, mirno, 2, 0.1 dež; Ljubljana 13, 764.9, 20.4, 47, SW1, 5, —, —; Maribor 7, 765.1, 11.0, 90, mirno, 4, —, —; Zagreb 7, 765.8, 15.0, 80, SE1, 10, —, —; Beograd 7, 766.8, 12.0, 70, SE1, 10, —, —; Sarajevo 7, 765.2, 11.0, 90, mirno, 10, 0.2 dež; Skopje 7, 766.6, 13.0, 80, mirno, 7, —, —; Split 7, 763.7, 15.0, 70, N3, 8, —, —; Kumbor 7, 765.2, 16.0, 80, NW3, 7, —, —; Rab 7, 765.3, 15.0, 60, NE3, 10, 0.6, dež.

Temperatura: Ljubljana —, 11.3; 21.4; —; Maribor 19.1, 10.0; Zagreb 23.0, 14.0; Beograd 23.0, 12.0; Sarajevo 24.0, 10.0; Skopje 24.0, 8.0; Split 22.0, 14.0; Kumbor —, 14.0; Rab —, 12.0.

NAROČAJTE najboljšo slovensko družabno revijo. — Celoletno Din 60.—

„NAŠA POTA“

LJUBLJANA, poštni predal št. 114

Iz Maribora

a— Predavanje Božidarja Borka. Ljudska univerza opozarja na velenimivno predavanje, ki ga bo imel jutri g. Božidar Borko, urednik iz Ljubljane, o idejnih smerah sodobnega češkega slovestva. Globoko je razgibano od svetovnih valov češke duhovno življenja, v njem se združujejo kot v močnem žarišču duhovni žarki severa in juga, zapada in vzhoda. Veliki sodobni češki književniki so verni tolmači teh mnogovrstnih stremeljenj. Gospod Borko spada k prvim poznavalcem čeških književnih razmer. Pred kratkim je bil dalje časa med njimi. Naša občinstvo ga ne pozna le kot odličnega kulturnega sodelavca pri »Ljudskem zvonu« in pri »Jutru«, ampak tudi kot očjega rojaka, ki je mnoga leta prebival med nami in v najzljubljenejšem času uspešno oral kulturno ledino v našem mestu. Težko se je ločil Maribor od gosp. Borka, a tem topleje ga pozdravljamo v svoji sredi kot predavatelja »Ljudske univerze«. V petek 20. t. m. pa bo predaval senator gosp. dr. Francež iz Zagreba o temi »Italija, Nemčija in mi« politično — gospodarskega vidika.

a— Predavanje o filmu. V Maribor je došel na študijskem potovanju najznamenitejši manežer Nemčije in režiser »Intrac« filmskega podjetja v Berlinu g. Olaf Barrou, ki bo imel v torek 17. t. m. ob 20.15 v dvorani hotela »Zamorec« zanimivo predavanje pod naslovom: »Kako pridem v resnici k filmu« in »Pogled za kulise filma«.

a— Zveza Maistrovih borcev sklicuje za 22. t. m. ob 10. v zgornjo dvorano hotela »Orla« izredni občni zbor. Dostop bodo imeli samo člani z legitimacijami.

a— Društvo »Nanos« poziva vse člane, da se udeležijo pogreba tovariša Ivana Gerželja jutri, v ponedeljek, ob 17. na Pobreškem pokopališču.

a— Gozdni požar. Včeraj zjutraj je začel goriti gozd v Logu pri Bistrici, ki je last narodnega poslanca g. Kračija. Gašinci iz Ruš in drugih krajev so po večernem gasenju preprečili nevarnost, ki je pretile nekaterim gospodarskim objektom. Sumijo, da je vzrok zanatila zločinska roka.

BAŠKA na KRKU

Poznano udobno morskopokališče na otoku Krku za odrasle, otroke in neplavalce. Ugodno sončenje in odpočitek na peščenih morskobal, dolgi 1600 metrov. Dnevna parobrodski zveze s Sušakom in ostalimi mesti na gornjem Jadranu. Hoteli na morskobal (plazi) prav pri pokališču. Pokališče z kabinami in šotiri. Vodovod, električna razsvetljava. Sezona od 1. maja do konca septembra. Prospekti na zahtevo pošlje Pokališka uprava Baška. Hoteli: Baška, Grandić, Velebit, Volarić, Europa, Penstioni: Jadran, Kvarner, Praha, Ruža, Tomša, Triglav, Zvonimir, Barbalčić, Buffet F. C. Dujmović. 130

a— Aretiran. Tezenski orožniki so aretirali Franca Lubša iz Juršincev. Imel je ljubico v Dobrovcih in tam so orožniki po daljšem zasedovanju izvedli, da Lubša prodaja kolesa. Ko so preiskali barako, v kateri je stanoval na T-znem, so našli več delov od raznih koles. Lubša je bil namreč strokovnjak in je ukraden kolesa razstavljal, zamenjal posamezne dele in jih tako spravil v denar. Priznal je, da je v zadnjem času v Mariboru ukradel 6 koles. Izročen je bil sodišču.

a— Nočna lekarniška služba. Prihodnji teden ima nočno lekarniško službo Sirakova lekarna pri »Angelu varhu« na Aleksandrovi cesti.

Iz Celja

e— V počastitev 80letnice prof. Josipa Kožuha v Celju so darovali Dijaški kuhinji v Celju: živinozdravnika g. Jože Samec v Murski Soboti 100 Din, gđc. Roza Koroseva in g. Joško Korosec 50 Din, odvetnik g. dr. Ervin Mejak v Konjicah pa 30 Din.

e— Iz gimnazijske službe. Diplomirana filozofka gđc. Desa Mrvoševa iz Zagreba je imenovana za honorarno nastavnico na drž. realni gimnaziji v Celju.

e— Predavanje za rezervne oficirje. Bo jutri ob 19.15 v Oficirskem domu v vojašnici Kralja Petra v Celju. Udeležba obvezna za vse rezervne oficirje.

e— »Bratje Karamazovi« v celjskem gledališču. Ljubljanska drama bo uprizorila v torek 24. t. m. ob 19.30 v Mestnem gledališču v Celju Dostojevskoga »Bratje Karamazovi«. Ker bo predstava trajala približno štiri ure, se bo pričela že ob 19.30. To bo zadnje gostovanje za abnoma v tej sezoni. Neabonenti dobijo vstopnice v knjižarni »Domovini« na Kralja Petra cesti. — Uprava celjskega gledališča se pogaja z upravo Narodnega gledališča v Ljubljani zaradi dveh opernih odnosno opernih gostovanj v maju.

e— Moška in ženska Civil-Metodova podružnica v Celju bosta imeli občni zbor v ponedeljek 16. t. m. ob pol 21. v Celjskem domu.

e— Podružnica »Merkurja«, društva trgovskih in privatnih nameštencev Jugoslavije, je imela pred dnevi IV. redni občni zbor v hotelu »Evropa« v Celju. Predsednik g. ravn. Drago Kralj je pozdravil vse udeležence zlasti pa odposlanca matičnega društva g. Sikica iz Zagreba. Računski zaključek podružnice za l. 1933, ki ga je prečital poverjenik g. Schmidchen, izkazuje 16.893.28 Din dohodkov in 18.257.68 Din izdatkov. Primanjkljaj znaša torej 1364 dinarjev 40 par. Člani celjske podružnice »Merkurja« so prejeli lani 124.375.95 Din podpor bolniške blaginje, med temi 31 tisoč 182.73 Dni za višje dajatve. V začetku leta 1933. je imela celjska podružnica 198 članov (in 301 rodbinskega člana). Ob koncu lanskega leta 207, sedaj pa ima 217 članov. Na predlog člana nadzornega odbora g. ravn. Turnška je bil računski zaključek soglasno odobren in je odbor prejel razrešnico. Novi odbor, ki je bil izvoljen soglasno, tvori gđc. predsednik ravnatelj Drago Kralj. I. podpredsednik Robert Himmer. II. podpredsednik ravnatelj Franc Turnšek. Odborniki: Ivan Litera.

DARMOL

čokolada za odvajanje

deluje blago in smiselno

Ne škoduje!

Odobreno od Ministerstva socialne politike in narodnega zdravlja

5. lize 248 od 15. 4. 1932.

h— Veliki shod Narodne strokovne zveze bo danes ob 15. na prostem pri Logarčevih gostilni. Razpravljalo se bo o položaju delavstva sploh, posebno pa še o rudarskem vprašanju. Med drugimi govorniki bo nastopil tudi g. Bajt iz Maribora.

h— Kino Sokol predvaja veselo opereto, glasba od Paula Abrahama, »Ljubezen z neba« tednik in kulturni film.

Iz Novega mesta

n— Dodatno k poročilu o karambolu motocikla z avtomobilom bi pristavili še to, da je na mestu, kjer se je dogodila nesreča vedno zelo velik promet, ker se križata tu dve cesti. Z ene strani Trdinova cesta, ki precej strmo pada proti mostu, z druge strani pa Zagrebška cesta, ki isto tako visi. Obe cesti se križata v kotu 90 stopinj in ker so ob križiščih hiše, ki močno ovirajo razgled vozačem, ni nič čudnega, da se pogosto pojavljajo tu nesreče. Potrebno bi bilo postaviti na tem mestu stalnega stražnika.

n— Danes ob 15. vsi na cerkveni koncert, ki bo v cerkvi oo. frančiškancev v spomin skladatelja Ignacija Hladnika.

SEZONA SE PRIČENJA 1. MAJA

1400 Din Vas stane 20-dnevno zdravljenje v Radenci (maj, junij, september). V pavšalu je stanovanje, hrana (dijetna ali navadna), kopanje, dva zdravniška pregleda (Röntgen, analiza seči), vključno vse takse. V maju uživata na povratku 75% popust na železnici, sicer pa 50%. Uspešno zdravljenje srca, ledvic, želodca, jeter, kamenčkov, pri zaostajanju sečne kisline I. t. d.

Zahtevajte kopališčne prospekte! 88 Slatina Radenci, Slovenija

Iz Laškega

l— Preklc. Podpisana Višner Terezija, brivska pomočnica v Laškem, izjavljam, da je vse, kar sem govorila o ge. Miri Bernardovi, soprogi brivskega mojstra v Laškem, in njeni sestri gđc. Gusti Jasličevi iz Celja, neresnično. Obžalujem, da sem ju žalila ter se jima zahvaljujem, da sta mi odpustili in odstopili od kazenske obtožbe.

Iz Prekmurja

pm— Poslanec g. Hajdinjak med »Prodom«. V nedeljo popoldne bo imel poslanec g. Hajdinjak shod na Dolnji Bistrici. Kakor znano, je vas Dolnja Bistrica zelo ogrožena ob poplavih od Mure, o čemer je govoril g. poslanec tudi v Narodni skupščini. Obstoja upanje, da se bo izvršila na Muri pri Dolnji Bistrici potrebna regulacija, da se odstrani najhujša nevarnost. Za ta dela se bo porabil tudi kredit iz bednostnega fonda, določen za naš srez. Istega dne bo prisostvoval poslanec g. Hajdinjak tudi občnemu zboru organizacije JNS v Črensovcih.

pm— Za popolno gimnazijo v Murski Soboti. Upravičenost obstoja popolne gimnazije v Murski Soboti je dokazana. Organizacija JNS v lendavskem srezu so se pridružile v boju za popolno gimnazijo onim iz »obsokega sresa«.

pm— Mladinski koncert, ki ga priredi lendavski mladinski pevski zbor v soboto 21. t. m., bo posetil tudi g. Šuligoj, vodja trboveljskih slavkov.

pm— Evangelske cerkve v Lendavi. Te dni so pričeli dela na dograditvi evangelske cerkve v Lendavi. Cerkev bo še letos dograjena in predana svojem namenu. Cerkev, hram bo prav lep in bo v kras Lendavi, zlasti še, ker je na lepem prostoru.

Repertoar

DRAMA

Začetek ob 20.

Nedelja 15 ob 15.: INRI. Izven. Globoko znizane cene od 6 do 20 Din. — Ob 20.: Zaprtlo (gostovanje v Smartnem pri Kranju).

Ponedeljek 16.: Koncert Jugoslovenskega akademskega pevskega zbora iz Zmuna. Znižane cene.

Torek 17.: Zaprtlo.

OPERA

Začetek ob 20.

Nedelja 15 ob 15.: Carmen. Izven. Izredno znizane cene od 30 Din navzdol. — Ob 20.: Poljska kri. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek 16.: Zaprtlo.

Torek 17.: Libuša. Izven.

*

»INRI« uprizaro danes zadnjič v tej sezoni po znanih cenah od 20 Din navzdol. Opozorjamo zainteresirane, da si nabavijo po možnosti vstopnice že prej v opernem gledališču.

Repriža Smetanove svetane opere »Libuša«, ki je dosegla pri premieri veliki uspeh, bo v torek. Naslovno ulogo polje tudi pot ga. Kunčeva. Opozorjamo prav posebej abonente, da imajo z abonentsko izkaznico za to opero 30% popust.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.15.

Nedelja 15.: Dama na slabem glasu.

*

»Dama na slabem glasu«, zabavno in duhovito veseloigro v treh dejanjih, ponovijo v Sentjakobskem gledališču danes ob 20.15. Glavne vloge igrajo g. Ervina Wrišcher-Petrovičeva in g. Košak, Karas in Hanžič. Ker so bile vse dosedanje predstave popolnoma razprodane in je odšlo mnogo ljudi brez vstopnic, naj blagovolijo občinstvo kupiti vstopnice že v predprodaji, ki bo danes od 10. do 12. in od 15. do 17. ter eno uro pred predstavo.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Nedelja 15 ob 15.: Stambulski rož. Zadnjič. Globoko znizane cene od 3 do 20 Din. — Ob 20.: Hokuspokus.

Ponedeljek 16.: Zaprtlo.

Vse lepe žene v Parizu

uporabljajo, da ohranijo svežost svojemu obrazu in da dosežejo od vsakogar zavidevno mladostno polt samo učinkujočo, zdravo, dobrodejno in nepogrešljivo

CRÈME SIMON

Zjutraj in na večer jo namažite na še od emivanja vlažno kožo; dela čudeže.

CRÈME SIMON

SIMON PUĐER SIMON MILO

Sokol

Srebrni jubilej Sokola Vič

Sokolsko društvo na Viču se pripravlja v letošnjem letu na izredno pomemben dogodek, na proslavo svojega srebrnega jubileja, ki se bo vršil v dnevi od 1. do 8. julija. Društvo se že marljivo pripravlja na to svečanost. Ob tej priliki bo razvit tudi naraščajski prapor, ki ga bo izdelal Osrednji državni zavod za ženski obrt v Ljubljani. Vse delo se vrši v glavnem v telovadnici, ki se je napolnila z novimi močmi pri vseh oddelkih, zlasti deca in naraščaj izkazujeta velik porast, tako da vaditelji in vaditeljice s težavo zmagujejo ogromno delo. Pozivamo pa tudi vse brate in sestre, ki so obvezni do 26. leta obiskovati telovadbo, da prihajajo k rednim telovadnim uram. Pri javni telovadbi bodo nastopili tudi starejši bratje in na novo ustanovljena konjenica, ki jo vzbija konjeniški podpolkovnik br. Dragotin Masek. Poleg telovadnih nastopov bodo tudi prosvetne prireditve tvorile važen del društvene proslave. V okviru proslave bo jubilejna društvena razstava, zato pozivamo vse brate in sestre, ki hranijo spomine od ustanovitve viškega Sokola do danes, da jih stavijo razstavnemu odseku na razpologo. Za brezhibno vrnitev jamči društvena uprava. Ravno tako namerava društvo izdati društveno spomenico, zato prosimo zlasti starejše brate in sestre, da prispevajo idejne in zlasti zgodovinske članke, da bo spomenica čim bolj celovita.

Društvena uprava je izdelala naslednji spored srebrnega jubileja: 5. maja bo slavnostni občni zbor in slovesna proglasitev vstopa v jubilejno leto, 1. julija otvoritev društvene jubilejne razstave, popoldne gledališka predstava »Za pravdo in srce« na letnem telovadišču, od 2. do 6. julija društvene in meddruštvene tekme vseh oddelkov, 5. julija slavnostna akademija na telovadišču in Cirilmetodov kres, 7. julija baklada po občini, 8. julija popoldne skušnje, popoldne povorka, razvite naraščajškega prapora in javni telovadni nastop.

Opozorjamo že danes vse Sokolstvo in napredno javnost na ta pomembni jubilej, ki mora biti mogočen odjek naše sokolske volje in našega ponosa, pa tudi mogočen dokaz hvalnosti do vseh onih bratov in sester, ki so položili temelj in z delom pisali 24letno zgodovino Sokola na Viču. — Zdravo! — Uprava.

Mladinska akademija Sokola I. na Taboru bo prihodnji nedeljo 22. t. m. ob 15. v veliki dvorani sokolskega doma. Pester in zelo zanimiv spored bo prav gotovo privabil poleg staršev deca tudi številne druge prijatelje naše sokolske mladine. — Ze 25 p. m. se je vršila za deco lepo pripravljena čajanka, ki je bila nekakaj glavna skušnja za akademijo 22. t. m. Čajanka je potekla v najlepšem razpoloženju in je deca skupno z naraščajem ves za akademijo določeni spored izvedla v veliko zadovoljstvo navzočih staršev in številnega sokolskega članstva, ki ni štedilo z zasluženim priznanjem mladim deklatorjem in tekmovalcem. Zato ponovno najtopleje vabimo vse starše in prijatelje naše deca, da se udeležijo nedeljske akademije in s tem dokažejo, da se zanimajo za vzgojo deca v sokolski telovadnici. Opozorjamo na bogat spored, ki obsega poleg godbenih točk in nagovora br. staroste še več deklamacij oboje deca, dalje same novo nastudirane telovadne teke, rajalne in skupinske vaje, vaje z lok in s tamburini in še mnoge druge zanimive točke. — Mladinski odsek pričakuje številnega odziva in kliče »na svidenje« v nedeljo 22. t. m. pri deci na Taboru.

ivljenja na dežel

RIBNICA. Zvočni kino Sokolski dom bo predvajal danes v nedeljo ob četrta na 16. in 20. Kalmanovo opereto »Grafico Marico« za dodatke zvočni tekni.

SV. JERNEJ PRI LOČAH. Na belo nedeljo je zaključila prvo leto svojega dela kmetijska nadaljevalna šola. Po geslu »Iz domačije za domačijo« je v zimski dobi vzgajala kmečko mladino, da jo reši domu in jo napravi sposobnejšo za gospodarski napredek. Nabito polna šolska soba staršev je pričala o zanimanju, pa tudi o zapušanju, ki ga gojijo domačini do te šole. Zanimiv spored zaključne prireditve je zadovoljil domačine in goste.

Angleška tovarna pneumatike

prvovrstne kakovosti za osebne in tovrne avtomobile

išče

samoprodajalca

za Dravsko in Savsko banov.

Vpeljane tvrdke, ki razpolagajo s primerno prodajno organizacijo, naj se obrnejo pismeno v angleškem, francoskem ali nemškem jeziku pod šifro »British Tyres Nr. 633« na Publicitas d. d. Zagreb, Ilcija 9.

3858

GOSPODARSTVO

Taksiranje računov

Zbornica za TOI v Ljubljani se je v zadnji taksiranju računov obrnila na različni vprašanja na ministrstvo financ za pojasnilo. Ministrstvo (davčni oddelek) je z razpisom od 11. aprila na ta vprašanja odgovorilo takole: Namerna zakonodajalca pri uveljavljanju predpisov glede računskih taksiranj ni šla za tem, da se ena in ista terjatev in dobava kakorkoli obremenijo z dvojnimi plačili takse, niti za tem, da se po izbira taksa od listin, ki s temi terjatvami in dobavami nimajo neposredne zveze. Namen je le ta, da se računski takse v vsakem primeru plačajo in njeno plačilo zagotovi. Zato je davčni oddelek odločil, da na liberalnejši način ugodi željam interesentov, da ne bodo v formalnem oziru nastale nekatere posebne težave za poslovanje, samo da bodo državni interesi zaščiteni.

1. V primerih, v katerih bi bilo zaradi notranje ureditve podjetja potrebno, da se računi in slične listine o terjatvah in dobavah izdajajo v več izvodih, je že predvideno v taksem in pristojbinskem pravilniku, da lahko podjetja bloke teh listin s potrebnim številom kopij sama naročijo in nabavljajo, vendar morajo pred porabo dati vsak blok taksirati pri davčni upravi. Podjetje lahko samo določi velikost, obliko in besedilo in lahko tudi samo določi kraj, na katerega se nalepi taksa znamka. Taksa se nalepi samo na originalni račun ali slične listine, ne pa tudi na kopije. Kupcu se izroči vedno le originalni račun. Za taksiranje ni treba vlagati nikakih prilož. Davčne uprave pa morajo taksiranje brez odloga izvršiti še isti dan, ko se jim bloki izročijo, najkasneje pa naslednji dan.

2. V hotelskih in gostiteljskih obratih in pri podjetjih za tujski promet, v katerih zavzema obratovanje večji obseg, bo poslovanje urejeno tako, da se za vsakega prijavitelja gostja odpre v kartoteki tekoči račun, za katerega se v naprej ne more vedeti, koliko bo zaslaga. Davčni oddelek bo na utemeljene prošnje takšnim podjetjem dovolil, da takso na račune sama lepijo in uničijo s svojim pečatom. Takih računov ni treba vezati v bloke. Po preteku vsakega meseca do 10 dne prihodnjega meseca pa morajo taka podjetja sporočiti davčni upravi, koliko so v teku meseca izdala računov s takso 50 par in koliko s takso 1 Din. Podjetje, pri katerem bi se v enem samem primeru ugotovilo, da takso po zakonu ni plačala, bo poleg kazni izgubilo pravico, da takso samo lepijo in uničuje.

3. Ona podjetja, ki pišejo svoje račune, note, poročila in slična pisma s pisalnimi strojem v potrebnem številu izvodov, morejo na utemeljeno prošnjo dobiti od davčnega oddelka dovoljenje, da dajo svoje računske listine taksirati, ne da bi bili povezani v bloke. V izjemnih primerih lahko dobe tudi dovoljenje, da smejo sama takso lepiti in uničiti. V primerih, da se pobira tudi običajna taksa, po posebnem, od običajne izdanem taksiranem vzorcu, se morejo ieti vzorci porabiti tudi za pobiranje državne takse, na ta način, da se predloži davčni upravi na taksiranje, ne glede na to, ali so vezani v bloke, ali ne.

4. V primerih, v katerih se pred končno prodajo blaga izdajajo dobavni listi, s katerimi se poželje blago zaradi izbire na ogled in ki služijo v čisto kontrolne namene pod-

jetja samega, taki dobavni listi ne podlegajo taksi, ker ne predstavljajo prodaje in se šele ob pogojeni prodaji izda taksiran račun.

5. Opomini za plačilo že dospelih faktur ne podlegajo taksi, ker ne predstavljajo niti terjatve, niti dobave, temveč običajno trgovsko korespondenco.

6. Posebna potrdila, ki se izdajajo o plačilu, ki na fakturi ni potrjeno, podlegajo plačilu takse po tar. postavki 33 takena tarife (1/2%). Samo ona potrdila, ki se potrjujejo na fakturi sami ob njeni izdaji, so prosti takse po tar. post. 33 (1/2%) in se obravnavajo z računsko takso po tar. post. 34.

7. Ako podjetja sama naročajo zase bloke računov s potrebnim številom kopij, morajo biti z originalnimi računi povezane tudi kopije. Vsaka kopija mora biti izrecno označena z besedo »kopija«. Če bi se izgotovilo, da je podjetje izdalo kupcu namesto originalnega računa netaksirano kopijo, se izvede kazensko postopanje zaradi izdajanja netaksiranih računov.

8) V primeru, ako se za potrošnjo v hotelu začne pisati taksiran račun za 50 par, pa se po zaključnem računu vidi, da račun ni zadosti taksiran in da je treba takso dopolniti na 1 Din, se lahko izjemno tak račun naknadno taksira. Dopolnjeni kolek se mora se istega dne uničiti s štampiljko podjetja samega. V vseh teh primerih mora podjetje po preteku meseca obvestiti davčno upravo, v kolikih primerih je dopolnilo računsko takso z nalepljenjem koika za 50 par.

9) Če ima podjetje že zalogo tiskanih formularjev za izdajanje računov, lahko davčni oddelek na posebno prošnjo dovoli, da se ti računi, čeprav niso povezani v bloke, po davčni upravi taksirajo. Prošnjo je vložiti najdalje do 10. maja t. l. na davčni oddelek in je v njih navesti, koliko števil takih računov žele podjetja, da se taksira. Po 10. maju t. l. se take prošnje ne bodo upoštevale. Enako se postopa tudi v primeru, če imajo podjetja netaksirane bloke s kopijami na zalogi.

— Maksimiranje obrestne mere pri zastavljalnicah. Z naredbo kraljevske banke uprave dravske banovine, ki je objavljena v »Službenem listu« 14. aprila, je urejeno vprašanje obrestne mere pri zastavljalnicah. Z odredbo je določeno, da sme obrestna mera v poslovanju zastavljalnice znašati največ 7%, odškodnina za rešitve zastavljalnih poslov na največ 2%.

— Bela - Motniška premogokopna družba v Celju eklicije izredni občni zbor za 13. maja v Celju, na katerem se bo sklopile o nadaljnjih investicijah, odnosno o razširjenju obrata in o doplačilih na kučke.

Devize.

Curij. Pariz 20.38, London 15.9060, New-York 308.75, Bruselj 72.15, Milan 26.30, Madrid 42.2250, Amsterdam 209, Berlin 122, Dunaj 56.85, Stockholm 82, Oslo 79.90, København 71, Praga 12.84, Varšava 58.3950, ZITO

+ Chicago, 14. aprila. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 84.75, za julij 85.125, za september 86.125; koruza: za maj 47.125, za julij 50, za september 50.25.

S P O R T

SK Celje : SK Ilirija

Danes ob 15.30 na igrišču Ilirije ob Celovški cesti

Danes popoldne odigra Ilirija svojo drugo tekmo v pomladanskem prvenstvu in ima za nasprotnika borbeno moštvo SK Celja. V svoji prvi tekmi je Ilirija kaj srečno spravila dve točki, po razmerju moštev več kot zaslužno. Današnja tekma se odigra v Ljubljani pred sportnim občinstvom, ki obiskuje tekme le zaradi lepote sporta samega in zna ceniti in pohvaliti uspehe, kdorkoli jih doseže. Celje je nasprotnik, ki bo dal Iliriji mnogo opravka, saj beleži v zadnjem času prav lepe uspehe in ga moremo šteti med najboljše izvenljubljanske prvotne klube. Ilirijani smatrajo današnjo tekmo za nadvse važno in so se na to srečanje pripravili z vso resnostjo. Ni pa dovolj biti nadmočen v tehničnem pogledu, kar gotovo so, važnejša pri prvenstvenih tekmah je borbenost in močna volja po zmagi, ki največkrat odloči v svojo korist, saj niso redki primeri, ko so šibkejša moštva pripravila samozavestnim favoritom bridka razočaranja, ker so znala presenetiti s svojo odločnostjo. Današnji dan je torej za Ilirijane nadvse resen, treba bo krepko prijeti, treba bo znati zmagati in si priboriti novih točk za pot naprej!

Ob 14.30 predtekma, v kateri nastopi kranjski Korotan proti izvršni rezervi Ilirije.

Ilirija : Gorenje

Danes ob 9.15 na igrišču Ilirije

V okviru današnjega dopoldanskega sportnega programa na igrišču Ilirije, bomo imeli priliko gledati tudi prvo letošnje hazensko tekmo. V goste nam pride neoficielni prvak naše province, jeseniški ASK Gorenje, ki bo nastopil proti našemu prvak Iliriji. Današnja tekma je prvenstvena. Položaj Ilirije v prvenstveni tabeli je sicer tako trden, da ji prvega mesta skoraj ne more nihče več ogroziti, vendar pošlje v današnjo borbo svojo trenutno najmočnejšo družino, da si na ta način svojo pozicijo še bolj utrdi. Današnja tekme sta zanimiva in vredna, da si ju naša sportna publika ogleda. Gorenjeva družina je izredno poštena, disciplinirana in se bori s silno voljo, manjka pa ji še tehničnega znanja in rutine. Nasprotno je Ilirija v tehničnem oziru že na zavidljivi višini, njene igralke imajo dovolj izkušenj in so po dolgotrajnem country treninju tudi v dobri kondiciji. Iz navedenega je razvidno, da gre Ilirija v boji kot siguran favorit, imela pa bo v živahih Gorenjkih vendarle opasnega in težkega nasprotnika. ki se bo gotovo potrudil, da doseže čim kašnejši uspeh Tekma nam obeta dober in zanimiv sport, zato naj si jo ogleda vsak.

V predigri nastopijo ob 8. nogometaši Slavije in Sloge v prijateljski tekmi, po hazenski tekmi pa se vrši ob 10.30 prvenstvena nogometna tekma Reka : Jadran.

Dopoldanski sportni program v Ljubljani. Na prostoru Ilirije sta danes dopoldne na sporedu nogomet in hazena. Ob 8. se srečata v prijateljski nogometni tekmi Sloge in Slavija, dva izmed manj znanih ljubljanskih klubov. Zatem nastopijo ob 9.30 brhke hazenašice Ilirije in Gorenje. Končno se odigra ob 10.30 prvenstvena nogometna tekma ILA razreda Reka : Jadran, v kateri se definitivno odloči, ali postane Reka prvak svojega razreda za leto 1933-34. Jadran stoji v prvenstveni tabeli takoj za njo in edino on more še ogroziti njeno mesto na čelu razreda. — Na igrišču Primorja bo ob 10. prvenstvena tekma med Grafiko in Maršom za II. in III. mesto ILA razreda. Tekma bo ob vsakem vremenu in je vstopnina zelo nizka.

Službene objave LNP

(Nadaljevanje seje p. o. 11. aprila 1934.)

Popravišča se verifikacija igralca Skoka Ferda za Celje s tem, da ima pravico takojšnjega nastopa za vse tekme, ker se je naknadno ugotovilo, da že nad leto dni ni nastopil za svoj prejšnji klub. Suspendira se do nadaljnjega igralce Teran Srečko, Korotan, Kranj, dokler ne poravnava svojih obveznosti do prejšnjega kluba.

Potrjujejo se dopisi: CSK br. 82 gd 3. aprila, Trbovlje št. 42 od 3. aprila, Ilirija od 12. aprila, Ptuj št. 16-12 od 10. aprila, Celje od 6. aprila, SZNS od 11. aprila, zapisnik O. O. Trbovlje od 9. aprila in zapisnik O. O. Celje od 9. aprila; vzamejo se na znanje poročila službovalnih odbornikov: gg. Ravnikarja, Marna, Buljeviča, Peterke, Mahkova, Bucika, Juvana, Dorčeca. Ostali dopisi se rešijo pisмено.

V smislu poročila g. Marna se poziva Litija, da na svojem igrišču postavi kotne zastavice in da označi reditelje ob priliki tekem z rediteljskimi trakovi.

Sodniško poročilo o tekmi Maribor : Ilirija, 8. aprila v Mariboru se odstopi u. o. Iz seznama verificiranih igralcev se črta Pere Zane, Sava.

Ker so se ob začetku prvenstvene sezone pokazali razni nedostatki na igriščih, se pozivajo klubi, da določajo primerno število resnih in sposobnih rediteljev, ki naj bodo označeni z rediteljskimi trakovi, da določijo primerne osebe za stranske sodnike. Nadalje se opozarja v tej zvezi verificirani člani in funkcionarji klubov, ki prisostvujejo tekmam kot gledalci, da so prav tako povzročeni kazenskemu pravilniku JNS kot aktivni igralci.

Službeno iz OZDS. Za prvenstveno tekmo Zalog : Disk na igrišču Hermesda danes ob 10.15 se delegira ss. g. Dolinar namesto zadržanega ss. g. Baltesarja.

ASK Primorje (Lahkotletska sekcija). V ponedeljek važna seja ob 20.30 v tajništvo, neobčutnik 4V. soba 410, na katero so obvezno vabljeni gg. načelnik, Kermavner, Lulin, Rajč D., Zorja A., Sosič, Putljina, Slamič Lavoslav. Redni treningi se vrše sedaj vsak ponedeljek, sredo, četrtek in soboto ob 16. naprej. Obiskovanje tre-

ningov je strogo obvezno za vse v Ljubljani bivaajoče verificirane atlete. Novi člani, zlasti juniorji, se sprejemajo v sekcijo. Oni, ki so voljni pristopiti, naj se javijo pri vsakem treningu na igrišču. Opozarjajo se vsi ljubljanski atleti, da je nastop za njih pri klubovem mitingu, 21. in 22. t. m. obvezen. Tekmovanje vsebuje naslednje discipline: sobota, 21. t. m. ob 15.30: 100 m, 100 m jun., C, met krogla, met krogla jun., C, 300 m, skok v daljavo z zaletom, skok v daljavo z zaletom jun., C, 3000 m, met diska, met diska jun., C, 800 m, skok v višino z zaletom, skok v višino z zaletom jun., C, Nedejla, 22. t. m. ob 15.: 200 m, 200 m jun., C, met kladiva, met kladiva jun., C, troskok jun., C, 1500 m jun., C, met kopja, met kopja jun., C, 1000 m, skok ob palici, skok ob palici jun., C, stafeta 4x100 m, stafeta 4x100 m jun., C. Discipline, v katerih nameravajo nastopiti, naj sporoče atleti sekcijsekemu gospodarju žorgi Alešu pri treningih ali pa trenerju.

Ligino moštvo Primorja odpotuje danes v Zagreb, kjer bo igralo revanšno prijateljsko tekmo proti Hasku. Prvo moštvo Primorja je gost Bratstvo na Jesenicah, kjer vlada veliko zanimanje za gostovanje Primorja, ki je vedno zaželen gost na Jesenicah.

SK Ilirija (Nogometna sekcija). Sestava prvega moštva za tekmo s Celjem je objavljena v članski knjigi. R moštvo igra ob 14. predtekmo s Slovanom I. Zato naj se javijo ob 13.30 v garderobi: Jandl, Zivanovič, Dernik, Franzot, Lah II., Pogačnik, Černač, Kveder, Illovar, Grintal, Hörtner, Doberlet, Illovar gotovo! Rezerva igra prijateljsko tekmo v Hrastniku s Hrastnikom. Zato naj bodo točno ob 13.30 na glavnem kolodvoru: Malič, Glušič, Šrimšek, Cvrm, Gogala, Rohaček, Primožič, Rihter, Scagnetti, Pečan, Bizovičar, Gogala gotovo. — Reditelji se imajo javiti točno ob 13.30 službovalcem odborniku LNP in sicer: Kriše, Cebren, Müller, Pribovek, Vodnik; dalje 5 tekoatletov, ki jih preskrbi g. Nered. Službojuči odbornik sekcije je g. Kuhar. Stranska sodnika za predtekmo: Dežman, Goršič, za glavno pa Rože in Egor. — (Plavalna sekcija). Opozarjamo vse aktivno članstvo, da je zimsko kopališče odprto, in sicer vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto. Redni treningi se prično v ponedeljek 16. t. m. pod vodstvom g. Ulage. Dolžnost vsakega člana je, da se treningov redno udeležuje. Ob istih dnevih se sprejemajo tudi novinci, ki se naj prijavijo trenerju. (Hazenska sekcija). Ker se vrši današnja tekma že ob 9.15, morajo biti vse igralke v garderobi najkasneje ob 8.45.

TSK Slovan. Danes ob 11.15 morajo biti pred glavnim kolodvorom: Lesica, Šavs, Dečman, Znidarčič, Smrekar, Rozman, Sincik II., Jerančič, Thuma, Galle, Leon in Šorn, imenovani se morajo ob določenem času javiti vodji pota g. Fricku v svrhu gostovanja v Trčiču. Ob 13. naj se javijo na igrišču Ilirije: Moša I. in II., Marchini, I., Kobal, Grm, Uhan, Jovanovič, Videti, Ceglar, Kolarič, Jankovič in Sluga, Ceglar, Kolarič, Jankovič in Sluga. Igramo predtekmo proti Iliriji II. Stranski sodnik Batič. V ponedeljek ob 20. v gostilni »Krušič«, Ljubljanska cesta, Moste, prva seja centralnega odbora. Priidejo naj dr. Perko, Dorčec, Krušič, Poznik, Stojan, Globelnik, Fuček, Jean, Smoljan Tone, Kerne Rihard, Felber, Grm, Alič, Pavlič in Plevnik.

SK Svoboda. Danes igramo na Rakovniku trening tekmo s Korotanom. Na igrišču morajo biti ob 9.15: Zupet, Zemljak, Kamnikar, Ribič, Vinšek I. in II., Pouh, Teug, Petrič, Pajz, Samar, Jakše, Amid, Prinešeti s seboj opremo. Ostalo preskrbi gospodar.

SK Jadran. Danes ob 9.30 na igrišču Ilirije tile igrači: Pelc, Kisel I., Modrijan, Lipovek, Marolt, Verbič, Kocjan, Kalčič J., Brar, Oven II., Benedetič, rez.: Oven 3, Prezeli, Plantan; reditelji: Vrandič, Goli Klir, stranski sodnik Lukečič. — XIV redni letni občni zbor kluba bo v soboto 28. t. m. ob 19.30 v salonu gostilne M. Soklič. Pred konjušnico 4 z običajnim dnevnim redom. Samostojne predloge je stavljal pisмено potom u. o. na občni zbor, toda najmanj 8 dni pred občnim zborom. Vsi člani so obvezani osebno se udeležiti občnega zbora.

SK Mars. Danes ob 10. prvenstvena tekma z Grafiko na igrišču Primorja. Ob 9.30 morajo biti na igrišču: Zavri I., Ban, Dolinar, Jenko, Zavri II., Kligenstein, Vrhovec, Zupančič, Zupanc, Humer II., Klemenčič, Zigon, Drobež 3. Reditelji: Drobež I., Trček I., Vrhovec 2, stranski sodnik g. Strah. Nadzor g. Slamič.

MK Ilirija razpisuje redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom na četrtek 26. t. m. ob 19. v restavraciji »Zvezda« v Ljubljani.

SK Domžale (nogometna sekcija). Za današnjo tekmo proti Hermesu naj bodo naslednji igralci ob 14.30 v garderobi: Stifter, Krek, Jovič, Može, Roman, Oto, Jančič I., Čak, Zabret, Kováč in Aman.

S. D. Sora, Dravljice. Članski sestanek bo v torek 24. t. m. Udeležba za vse člane obvezna, ker se bo razpravljalo o skupnem izletu in društvenem znaku. Odborove seje bodo redno vsak prvi in tretji petek v mesecu. Sestanek in seje bodo v Gasilskem domu v Dravljah ob 20. Člane, ki še niso poravnali članarine za leto 1933-34 pozivamo, da to izvrše tekom tega meseca.

Pred nakupom si oglejte veliko razstavo otroških in izgračnih vozil: kov, stolic, holerderjev, malih dvokoles, triciklov, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne

»TRIBUNA« F. Batjel, Ljubljana, Karlovska cesta 4 Ceniki franko.

RAZPIS O LICITACIJI

Mestno načelstvo v Mariboru razpisuje za dobavo in montažo ekshaurista v zgradbi carinske pošte v Mariboru na glavnem kolodvoru

I. JAVNO PISMENO PONUDBENO LICITACIJO na dan 3. maja 1934 ob 11. uri

v sobi štev. 1 mestnega gradbenega urada v Mariboru. Pojasnila in ponudbeni pripomočki so proti plačilu napravnih stroškov dobivalo med uradnimi urami istotam, soba štev. 5.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto odobrenega proračuna, ki znaša Din 27.000.—. Ponudbe je kolekovati po § 9 zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o takсах z dne 25. III. 1932, Službene Novine br. 70-XXIX z dne 26. III. 1932.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglaš o licitaciji v »Službenem listu kraljevske banke uprave dravske banovine« in na razglasni deski mestnega načelstva mariborskega.

MESTNO NAČELSTVO MARIBORSKO.

3866

Mestni načelnik: DR. LIPOLD, I. r.

VRTNE SOLNČNIKE

Industrijsko podjetje
išče 400 do 500.000 Din

posojila v gotovini proti primernim obrestim. Varnost absolutno zajamčena. Točne ponudbe pod »Sigurna varnost« na oglasni oddelek »Jutra« 3862

Javna zahvala.

KARITAS

mi je po smrti moža, ki se je v tovarni KID na Jesenicah smrtno ponesrečil, takoj izplačala dvojno zavarovano vsoto. Zavarovanje je trajalo komaj 6 mesecev. Zavarovanju KARITAS se iskreno zahvaljujem ter ga vsem priporočam kot pošteno in popolnoma varno ustanovo.

Jesenice, dne 7. aprila 1934.

3798

Repine Terezija I. r.

Krojači, šivilje

zbirajte vse najmanjše odrezke blaga. — Prodaste jih na kg ugodno. Pišite na oglasni oddelek »Jutra« pod »Lahki zaslužek«. 3859

Plise za volane v različnih gubah, specialni entel oblek, volan, šalov itd., azuriranje, entel vložkov in čipk, predtiskanje, vezenje monogramov, zaves, perila hitro, fino in poceni izvrši

Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Štrukelj. 129

Parketne desčice, trstje za strop, asfaltno strešno lepenko, bitumenjute

za izolacijo,

bitumen, lesni cement, karbolinej,

strešni lak

in razna izolacijska sredstva proti vlagi dobite najceneje pri trvdki

JOS. PUH, LJUBLJANA

Gradaška ulica 22

Telefon št. 2518

131

Vila

v lepi legi, s sadovnjakom in vinogradom v bližini tramvaja, 70 m ulične fronte, s 6 prostornimi sobami, kletjo in inventarjem zaradi rodbinskih razmer ugodna naprodaj. — Demo in levo od vile dve krasni stavbišči po 200 hv. Ponudbe na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9, pod »Br. 36652«.

POMANJKANJE MOČI

Razkrojeni živec povzroča utrujenost in nervozno stanja depresije, kakor tudi predčasno pomanjkanje najboljših moči. Znanemu učenjaku, zdravstvenemu svetniku dr. Magnusu Hirschfeldu se je posrečilo na podlagi temeljitih preiskav tekom več desetletij sestaviti preprati, ki odpravlja take motnje. Ko so

„TITUS-PERLEN“

kakor se imenuje ta preprati, praktično preizkušali skozi nekaj let, je izročil sedaj javnosti. »TITUS-PERLEN« je preprati z zajamčeno vsebino hormona v standardizirani obliki, ki vrača moč. »TITUS-PERLEN« se izdeluje pod stalno kontrolo instituta za seksualno znanost.

Zastopnik: mag. farm. Drag. Kajzer, tt.

COSMOCHEMIA - ZAGREB 105
Smilčičkova ulica 23

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH

Oglas odobren od ministrstva soc. pol. in nar. zdravja št. 2.192 od 16. januarja 1933.

ZAHVALA

Ob težki in prezgodnji izgubi našega nepozabnega in dobrega so-proga, očeta, brata in svaka, gospoda

FRANCA ŽUŽE

DAVČNEGA UPRAVITELJA V P. IN HIŠNEGA POSESTNIKA

se zahvaljujemo vsem, ki so nam izkazali svoje sočutje in so nas tolažili v najtežjih urah bolesti.

Posebno se zahvaljujemo vsem, ki so rajnega obiskovali v dolgih dneh njegove bolezni in mu lajšali gorje, zdravniku g. dr. Flajsu za njegov požrtvovalni trud, č. duhovščini za tolažbo v zadnji uri in za spremstvo na zadnji poti, posebno mariborskemu stolnemu proštu mil. g. dr. Maksu Vrabčju, ki je vodil pogreb in blagoslovil zemsko ostanke pokojnega, kakor tudi za njegove tolažilne besede ob odprtem grobu, pevskemu zboru za prekrasno petje doma in pri grobu. Nadalje se zahvaljujemo njegovim stanovskim tovarišem za obilno spremstvo pri pogrebu, vsem prijateljem in znancem, ki so v tako obilnem številu prihiteli, da se še zadnjič poslovilo od njega. Najiskrenejša zahvala tudi vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem tistim, ki so nam stali te dni na kakršnokoli način ob strani in nam bili v uteho.

Vsem skupaj za njihov trud in tolažbo: Bog plačaj!

Celje-Zalec, dne 14. aprila 1934.

ŽALUJOČI OSTALI.

Taninski

KOSTANJEV LES

kupujemo po najvišji ceni

proti takojšnjemu plačilu. Ponudite na poštni predal 1 Celje.

3861

A. Petričič, major v pokoju, naznanja vsem sorodnikom in prijateljem žalostno vest, da je njegov stric, oziroma svak, gospod

Dr. RUDOLF THOMANN

DVORNI SVETNIK V POKOJU

po težki in dolgi bolezni v četrtek, dne 12. aprila v Inomestu mirno v Gospodu zaspa.

Sv. maša zadušnica se bo brala v torek 17. t. m. ob 7. uri v franciskanski cerkvi v Ljubljani pri at. Sv. Križa.

Inomest-Ljubljana, dne 14. aprila 1934.

3861

Žalujoči ostali.

Kraljestvo mode

Beli sport

Vsi se še dobro spominjamo dobe, ko je bil tenis nekaka pravica »gornjih desetisočev« in se je navaden zemljan približal tenišu le, da bi plaho občudoval brezskrbne, ki si morejo privoščiti tak luksus. Položaj pa se je tekom let temeljito izpremenil in je danes »beli« sport zabava, ki si jo more marsikdo privoščiti, ne da bi zato potreboval posebnih sredstev. Seveda je k temu mnogo pripomoglo večje število tenišč, ker se je na ta način pristojbina za igro znižala, a tudi dejstvo, da danes za tenis ni treba posebne opreme, je silno olajšalo to reč. Obleka za tenis je namreč lahka navadna poletna obleka, ki jo ne nosimo samo za to priliko, temveč tudi na počitnicah in v mestu.

Seveda pa mora takšna obleka izpolnjevati gotove pogoje, brez katerih si ne moremo misliti dobre teniške obleke. Predvsem mora biti tvorivo dobro pralno in bo najboljše, če izbrano blago že predhodno operemo in tako preprečimo, da bi se nam že gotova obleka po prvem pranju preveč ne skrčila. Razen tega nam mora takšna obleka omogočati popolno prostost gibanja in moramo zlasti pri krilu paziti, da je dovolj široko. Idealna so zvončasta krila, ki pa jih letos moda zapostavlja in jih nadomešča z nagubanimi deli. Gube morajo biti dovolj globoke, sicer je njihov pomen iluzorjen.

Mnogo se je že razpravljalo o barvi teniške obleke. Še pred kratkim so vodili modni saloni tudi za tenis priporočali barvaste modele, in sicer v pastelnih barvah. Toda ta moda se ni izkazala. Pod močnim soncem so namreč tudi najbolj odporne barve nekoliko obledele, mnogim elegantnim ženskam pa so se barvaste obleke za ta sport zdele premalo stvarne. Izkušnja je znova potrdila domnevo, da je bela barva za tenis najbolj prikladna.

»Vsekakor vse ne leži« je pravilo, po katerem se moramo tudi tukaj ravnati. To je upoštevala tudi moda, ki nam prinaša letos izredno raznolične teniške modele, ki so sportno stvarni in vendar tako elegantni, da jih moremo nositi tudi v druge svrhe.

Ravno pri sportu srečujemo dostikrat bolj obilne postave, kajti mnoge dame izvajajo sport zato, da si popravijo postavu. Dotlej je treba z obleko prikriti razne nedostateke vendar tako, da ohranimo sportni videz modela. Letos poznamo elegantne, prekritizane plašne obleke z okusnim okrasjem iz gumbov. Obleke te vrste, ki je posebno prikladna za obilnejše postave, vidimo na drugi skici. Živobarvni gumbi in pas oživljajo enolično belino obleke (2. skica).

Nasprotno je naš tretji model namenjen docela vitkim postavam. Princeno krilo je spodaj nagubano, bluzna ima obliko moške srajce z zaviranimi rokavi. Opremo izpopolnjuje karistarski telovnik iz kretona ali poletne flanele (3. skica).

Model na prvi skici je značilen za moderno teniško obleko. Gornji del ima obliko tako zvane floridske bluze, sicer gladko krilo pa je v spodnji polovici popolnoma nagubano (1. skica).

Poleg ravnih gub se za teniške obleke

uporabljajo tudi gube v obliki žarkov, ki zadostno razširijo krilo. Zadnja skica nas seznani s to letos izredno priljubljeno obliko. Tukaj opazimo tudi majhen kep, ki ga doslej še nismo videli na sportnih modelih. Seveda je kep na našem modelu na obeh straneh preklan, da omogoča rokam popolno prostost gibanja. Široki žepi in niz živobarvnih gumbov še povečajo učinek te korektne in modno izredno zanimive obleke (zadnja skica).

Dvobarvno usnje in kovina

nam rabi za nenavadno lepe garniture, ki so deležne velike pozornosti. Na naši skici vi-

dimo šal, torbico in krajce klobuka iz peščenega barvnega, rdečega karistarskega jelenjega usnja. Na krajih, kjer se križajo rdeče proge, so našte štirikotne kovinaste ploščice, ki dajejo garnituri nenavaden blešč.

»Lovski« kostum

se je kaj hitro udomačil v sportni modi. Tak kostum je siv ali modrikast, često pa tudi rjav, za vroče poletne dneve ga izdelu-

jemo iz naravnobarvnega platna. Žepi v obliki stiliziranih listov so izdelani iz klobu-

MILOSTIVA

Vaš krzneni plašč čez poletje najskrbneje konzervira tvrdka L. ROT, Mestni trg 5, Ljubljana. Obenem istega tekoma poletja za polovično ceno popravi in modernizira. Plačljivo šele jeseni pri prevzemu.

čevine in znotraj rdeče podloženi, tako da se mali, rdeči prerez živahno odraža od nevtralnega pobarvanega modela. Običajno vidimo na takšnem modelu štiri žepne na vsaki jopici in po en žep na vsakem rokavu. Lepi gumbi iz jelenje roževine so važni za celotni učinek tega sportnega modela, ki ga seveda moda ni določila samo za lov, temveč kot nadomestilo za naveden sporten kostum. Kostum izpopolnjuje lep »lovski« klobuk iz zelene klobučevine.

Zdravniška posvetovalnica

Slabokrvna. V dobi razvoja, v kateri se nahajate v Vašem 18. letu, je slabokrvnost običajen pojav. Sčasoma preide sama po sebi. Vsekakor pa morate ravno sedaj uživati krepko hrano, t. j. šunko, kuhano perutnino, teletje, močvirje, roast-beef, namastne ribe, jetra, mleko, jajca, zeleno prikuho. Kot zdravila pridejo v poštev preparati železa in arzena. Razvoj rdečih krvnih teles jak popešuje bivanje v planinskem svetu. Sprehodi na prostem so priporočljivi, vendar se pri tem ne smete utruditi; v takšnem primeru je bolje, da ležite na svežem zraku. Če se boste tako negovali, se bo tudi perilo uredilo in tudi dojke se bodo razvile, posebno še, če uživate hormone preparate jajčnikov. — J. S. Po opisu soditi, bolujete predvsem na živčni bolezn, ki se je še poslabšala s tem, da ste iskali v zdravniških knjigah pomoči, namestu da bi šli takoj k zdravniku, ki bi Vas spravil na pravo pot. Vendar pa ni prepozno in morate takoj k zdravniku, posebno če sumite, da bolujete na sladkorni bolezn. Trganje je lahko revmatično, zaradi otekline bi pa tudi bila potrebna zdravniška preiskava. — M. Z. Da od 57letnega moža ne

morete več pričakovati mladeniške prožnosti, ste morali sami vedeti pred poroko, posebno še, če imate sladkorno bolezn, ki zmanjša moč. Vendar pa tudi v takih slučajih pogosto prav, dobro vpliva fizikalna terapija (kopeli, diatermija) in pa hormonski preparati (Ergon, Prelaban). — I. K. Zahvaljujemo se Vam, da ste pripravili način zdravljenja haemoroidov, po katerem ste Vi ozdraveli, svetovati tudi drugim. Pomisliti pa morate, da so obolenja različna in da je način zdravljenja popolnoma odvisen od slučaja. — Delavec. Verjetno je, da draži cement, s katerim imate posla, Vašo kožo in sigurno tudi cement škoduje očem. Če ne morete spreminiti poklica, Vam svetujemo, da si pred delom dobro namažete prizadeto kožo z oljem ali vazelinom ter si nabavite zaščitna očala. — Marjanca. Ne delajte si zaradi navedene razvade nikakih skrbi. Z dobro voljo in energijo boste vse premagali. Oglabite se, posebno zvečer, alkoholnih pijač in obilne večerje, spite pri odprtem oknu in le malo pokriti, zjutraj pa takoj, ko se zbudite, vstanite in se okopajte v hladni vodi. Čez dan se pa kolikor mogoče gibajte na svežem zraku. — K. L. V. G. V. Opisani pojavi — slabo spanje, utrujenost — so tipični znaki rekonvalescence po prestopu težkem zastrupljenju krvi. Stanje se bo boljšalo, seveda prav polagoma. Sicer pa veljajo tudi za Vas nasveti v današnji posvetovalnici pod »Slabokrvna«. — Fr. S. V. splošnem, posebno pa pri tvorbi zobnega kamna je dnevno enkratno izpiranje ust z mlačno vodo nezadostno. Usta je treba izpirati najmanj dvakrat na dan, če mogoče pa po vsaki jedi s kako ustno vodo n. pr. Perhidrolom. Zobje se pa morajo pri otrocih z mehko ščetko osnažiti s kakšno zobno pasto, in sicer se čistijo vertikalno na notranji in zunanji strani. Pogosto so pa zobna obolenja v zvezi s prehrano (pomankanje vitaminov). V tem primeru se morate obrniti na zdravnika. — K. R. K. Verjetno je, da v sled slabokrvnosti še ni nastopilo perilo po porodu. Mogoče je tudi, da se je lega maternice spremenila, na kar kažejo bolečine v križu. Zdravniška preiskava bi bila vsekakor priporočljiva.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

V Budimpešti bo velik turnir. Prav zares. Prvega majnika bo otvoritev. Udeležencev mu bo 16. Trajal bo do 20. majnika. Dolgo sem dvomil, dolgo nisem mogel verjeti, da bo zares konec mrtvih šahovskih let.

Turnir bo internacionalen in združil bo zelo pomembne mojstre. Flohr pride iz Prage, dr. Tartakower iz Pariza. Spielmann in Grünfelda bo poslal Dunaj. To je že četrtič v letošnjem. Toda na seznamu vidim tudi Lillenthala, ki je na božičnem turnirju v Hastingsu stopil v vrsto mladih vemojstrov.

Igral bo genialni Peruanec Canal, ki ga poznamo s številnih mednarodnih turnirjev. Igral bo naš mojster Pirc in mladi madžarski mojster L. Steiner. Igral bom mogoče tudi jaz. Pogajanja še niso zaključena.

Madžari bodo seveda postavili celo vrsto svojih mojstrov. Po večini bo turnir zbral mlade moči. Pozabiti pa ne smemo, da smo v prehodni dobi, da prihaja nova mojstrska generacija, da smo približno tam, kjer smo bili v letih 1904—1906.

Težka je določba budimpeštanskega turnirja, da teče igra nepretrgano od 15. do 21. ure. Šest ur brez premora. Mladini to ne bo delalo težav. Toda Spielmann bo tarna. Meni se zdi prav, da odpade odmor po četrti uri in njegove neizbežne analize. Po šesti uri je že skoraj vsaka partija odločena.

Z božičnega turnirja v Hastingsu prinašam naslednjo zanimivo partijo:

Beli: dr. A. Aljehin Črni: E. Eliskases

1. d2—c4 Sg8—f6

2. c2—d4 e7—e6

3. Sb1—c3

Turnirski praksa se zopet vrača k tej potezi, ki ji dolgo nismo prav zaupali.

4. a2—a3 Lf8—b4

Tako igra vedno Sämisch.

5. b2×c3 Lb4×c3+

6. f2—f3 b7—b6

Beli hoče seveda učvrstiti točko e4.

7. Lc1—g5 Lc8—a6!

Mladi tirolski mojster prihaja z novo potezo. Doslej smo igrali Lc8—b7

8. e2—e4 h7—h6

9. Lg5—h4 La6×c4

10. Lf1×c4 d5×c4

11. Dd1—a4+

Beli gre seveda po kmeta, ki ga je izgubil.

12. Da4×c4 Dd8—d7

13. Sg1—e2 Sb8—c6

14. Dc4—d3 Sc6—a5

15. 0—0 Dd7—c6

16. Ta1—b1 g7—g5

Črni igra zelo sveže in podjeto.

17. Lh4—g3 Sf6—h5

18. f3—f4 f7—f6

19. Tb1—b4 Th8—g8

20. f4—f5

To ni najboljša. Beli bi bil moral igrati Dd3—f3.

21. d4—d5 e6—e5

22. Se2×g3 Sb5×g3

23. Kg1—h1 Kc8—b7

24. Tf1—b1 c7—c6!

Eliskases se ne boji velikega nasprotnika. Z dobro igro si je že priboril boljšo pozicijo. Sedaj pa začneja z napadom.

25. c3—c4 Td8—d6

26. Sg3—e2 c6×d5

27. e4×d5 Tg8—c8

28. Tb1—c1 Kb7—a8

29. h2—h3 Sa5—b7

30. Se2—c3 Dc5—d4!

31. Dd3—e2 Td6—d8!

32. Tb4—a4 Sb7—d6

33. c4—c5

Beli žrtvuje kmeta, toda kaj naj sicer igra?

34. De2—a6 Dd4×c5

35. Tc1—b1 Dc5—c7

36. Sc3—b5 Tc8—b8

Aljehin išče rešitve v končnici težkih figur.

37. Da6×b5 Dc7—c5??

Nerazumljiva napaka. S potezo Dc7—d7 ali Dc7—d6 bi črni odbral zmagovito igro.

Beli vmet na d5 je vendar zelo slaboten.

Po igri potezi postane črni kmet na c5 slaboten.

38. Db5×c5 b6×c5

39. Tb1—d1 Td8—d6

40. Ta4—c4 Tb8—c8

41. Kh1—g1

Kralj hiti kmetu na d5 pomagat.

42. Kg1—f2 Tc8—c7

43. Kf2—e3 Ka8—b7

44. h3—h4! Kb7—c8

Beli odpira važno napadalno linijo.

45. h4×g5 Kc8—d7

46. h4×g5 h6×g5

47. Kd3—e4

Ze stoji bel kralj izvrstno, črni pa slabo.

48. Kd3—e4

49. Td1—h1! Ta6—a6

50. Th1—h7+ Kd7—d6

51. Th7×c7 Kd6×c7

52. Tc4×c5+ Kc7—d7

53. Tc5—c6 Ta3—a4+

54. Kd4—e3 Kd7—e7

55. Tc6—e6+ Ke7—f7

56. d5—d6 Ta4—d4

57. Te6—e7+ Kf7—f8

58. Te7—e6

Remi se že svetlika.

59. Kf8—g7

60. Kf7—h6

61. Kf7—e6

Zadnji, slabotni poskus.

62. Te6×f6+ Kh6—g5

63. Tf6—f8 a7—a5

64. d6—d7!

Izsiljuje belemu kralju dostop do aredišča.

65. Kf8—g7

66. Kf7—h6

67. Kf7—e6

68. Kf8—g7

69. Kf7—h6

70. Kf7—e6

71. Kf8—g7

72. Kf7—h6

73. Kf7—e6

74. Kf8—g7

75. Kf7—h6

76. Kf7—e6

77. Kf8—g7

78. Kf7—h6

79. Kf7—e6

80. Kf8—g7

81. Kf7—h6

82. Kf7—e6

83. Kf8—g7

84. Kf7—h6

85. Kf7—e6

86. Kf8—g7

87. Kf7—h6

88. Kf7—e6

89. Kf8—g7

90. Kf7—h6

91. Kf7—e6

92. Kf8—g7

93. Kf7—h6

94. Kf7—e6

95. Kf8—g7

96. Kf7—h6

97. Kf7—e6

98. Kf8—g7

99. Kf7—h6

100. Kf7—e6

101. Kf8—g7

102. Kf7—h6

103. Kf7—e6

104. Kf8—g7

105. Kf7—h6

106. Kf7—e6

107. Kf8—g7

108. Kf7—h6

109. Kf7—e6

110. Kf8—g7

111. Kf7—h6

112. Kf7—e6

113. Kf8—g7

114. Kf7—h6

115. Kf7—e6

116. Kf8—g7

117. Kf7—h6

118. Kf7—e6

119. Kf8—g7

120. Kf7—h6

121. Kf7—e6

122. Kf8—g7

123. Kf7—h6

124. Kf7—e6

125. Kf8—g7

126. Kf7—h6

127. Kf7—e6

128. Kf8—g7

129. Kf7—h6

130. Kf7—e6

131. Kf8—g7

132. Kf7—h6

133. Kf7—e6

134. Kf8—g7

135. Kf7—h6

136. Kf7—e6

137. Kf8—g7

138. Kf7—h6

139

Zaklad v puščavi

Najstrašnejša noč med volkovi in šakali

Nedavno smo poročali, da se je odpravila ekspedicija pod vodstvom svetovnega avtomobilskega rekorderja Malcolma Campbella v bivšo Nemško Jugozapadno Afriko, da bi v puščavi Namib, »Puščavi puščavi«, poiskala neki zaklad. Ta ekspedicija se vrača sedaj domov s praznimi rokami.

Campbell je menil, da bo kraj, kjer baje leži zaklad, dosegel z letalom, a že pri prvem poletu iz Lüderitzborge do Kitovega zaliva se je moral prepuščati, da v puščavi Namib ni ugodnih tal za pristajanje. Sredi puščave je moral letalo po sili na tla, pri čemer se je nekaj poškodovalo. Le s težavo sta ga Campbell in pilot toliko popravila, da se je mogel pilot vrniti do Lüderitzborge zaliva. Campbell sam pa je moral prebiti, preden so ga rešili, »najstrašnejšo noč med volkovi in šakali«.

Ta neuspeh mu pa ni vzel poguma, odločil se je, da poskusi svojo srečo še enkrat. To je pa bilo skoraj še huje. Podnevi je sonce neusmiljeno žgalo, ki so se vdrali do kolen v pesek in so le z največjim naporom napredovali. Ponoči so bili potem izpostavljeni ledenemu mrazu. Več dni je

deževalo v veletokih, a potem je spet za divjal peščeni vihar, pred katerim so morali leti na tla in si varovati oči, da jih ni uničila peščena zrna. Vendar je ekspedicija prišla dnevno povprečno za 40 km naprej. Počasi so se izčrpale zaloge vode, tako da je prišlo na zadnje komaj po en kozarec vode na moža dnevno. Nekega dne so zadeli na človeško okostje. Tu je bil nekdo bogve kdaj umrl od napore in žeje. Nato so srečali čedalje več okostij, tako da so jim postala pravi kačipot.

Čez dan je bila puščava drugače kakor izumrla. Le zdaj pa zdaj so naleteli na kakšno kačo. Tem več pa je bilo ponoči volkov in šakalov, ki so se plazili tik okrog taboriščnega ognja. S strašnimi strelji so morali odganjati vsiljive in nevarne zverine.

Pot je šla mimo visokih skalnih gorovij. Preiskave so kazale, da so polna železa, mangana, sljede in — zlata. To je bilo veliko odkritje, toda na izkoriščanje teh zemeljskih zakladov za sedaj ni mislili.

Tudi z domnevanjem zakladom, zaradi katerega se je ekspedicija odpravila na to težavno potovanje, ni bilo nič. Pesek je prekril vsa pričakovanja. Puščava je ena

sama potujoča sipina, ki se ne ustavlja niti pred gorovji niti pred morjem. Obala se pomika nezadržno v morje in do 700 m visoke skale izginjajo začasno v peščinem morju. Tako je bilo tudi z gorovjem, ob vznožju katerega naj bi ležal zaklad. Ko so prišli tja, jih je čakalo veliko razočaranje. Vsa skalnata veriga je bila pod peskom, treba bi bilo odkopati na milijone ton peska, da bi prišli do njenega vznožja. Pod temi pogoji seveda ni mislili na to, da bi razgrnili skalo, pod katero je baje zaklad. Preiskava pa je ugotovila, da je pod peskom res gorska veriga, ki je zaznamovana na zemljevidu, ki ga je imel Campbell s seboj. V velikem razočaranju so se morali močje vrniti proti Lüderitzborge zalivu.

Campbell se je med tem že vdal: »Čeprav nismo imeli uspeha«, je izjavil ob svojem povratku, »me vendar ni preveč potlačilo. Kdor ima kdaj kakšno šanso, mora poskusiti, da jo izkoristi. Četudi ničesar ne doseže — poskus je vendarle boljši nego prekrizanje roke.« Sedaj se vrne na Anglesko, kjer bo nadzoroval konstrukcijo novega dirkalnega avta, s katerim namerava prekositi svoj lastni rekord.

Igra na morskih valovih ob morskem nabrežju Kalifornije

Pisane zgodbe

Južnoafriške orhideje

Harry Bolus je danes zelo znan botanik in poseben specialist za južnoafriške orhideje. V tej deželi je kakšnih 600 teh krasnih cvetov in vse je Bolus natančno popisal in tudi z lastno roko natančno naslikal. V veliki dvorani bernske Botanične družbe visijo na steni številni najlepši primerki teh njegovih slik.

Bolus se je že kot trgovski vajenček izselil v Južno Afriko, kjer je postal s svojo pridnostjo sčasoma bogat mož. Znanstvene izobrazbe ni imel, toda na svojih potovanjih po Južni Afriki se je zanimal vedno za orhideje. Ko mu je umrl ljubljani otrok, je ostavil trgovski poklic in se je vdal ves obvezanju s svojimi nežnimi in čudnimi cveti. Danes je, kakor rečeno, zelo znan botanik. Za veliko, bogato ilustrirano delo o južnoafriških orhidejah ga je angleška Kraljeva botanična družba imenovala za svojega častnega člana.

Brivka iz Zermatta

V 74. letu starosti je umrla te dni v Jermattu »teta« Marija Bienerjeva, ki je prav do svoje smrti vršila poklic brivke. Že v 12. letu se je lotila tega poklica, in sicer o priliki, ko si je nje oče, cerkovnik, zlomil desno roko. Ker se ni mogel briti sam, ga je brila ona in v tem si je pridobila v kratkem času tolikšno mojstrstvo, da je prihajalo čedalje več vaščanov k nji pod britev, posebno še, ker je bila vesele narave in je rada klepetala. Kmalu so zvedeli tudi turisti za žensko brivko v Jermattu in tako je postala polagoma mednarodno znana »osebnost«. Šestdeset let si je beležila vse goste, ki so imeli kakšen visok čin in znano ime. Iz teh beležk je razvidno, da je v vsem času obrila kakšnih 300.000 mož ali približno 5000 na leto, kar je lepo število. Te beležke pridejo sedaj v neki švicarski gorski muzej.

Najvišja stalna znanstvena opazovalnica

Švica ima v lepi višini 3437 m znanstveno raziskovalnico in opazovalnico, ki so jo zgradili s pomočjo 1 milijona frankov iz sredstev neke mednarodne ustanove. To je visokopinski zavod ob Jungfraujochu.

Podnevi in ponovi proučujejo tu znanstveniki vremenske komponente, kako nastajajo in izginejo oblaki, kakšni so učinki visokogorskega ozračja na človeško telo, vse vrste žarenj, ki izvirajo iz sonca ali od neznane kod. V zadnji časih proučujejo s posebno vneto skrbnostjo kozmične žarke, o katerih še vedno ne vemo točno, od kod prihajajo. Istočasno se vršijo podobna opazovanja v Amsterdamu, Stock-

holmu, Kraljevcu, Kapskem mestu in Chitcagu. Toda opazovalnica na Jungfraujochu ima zaradi svoje visoke lege prednost pred opazovalnicami v vseh teh mestih.

Najstarejši mož

Pred nekoliko dnevi je šla po listih vest, da se namerava stalni Turek Zaro Aga, ki trdi, da šteje 160 let, poročiti v štirinajstič. Nihče neče prav verjeti, da bi bil starec v resnici tako star, toda v zadnjem času dobivamo poročila, ki možnosti tako visoke starosti ne zavračajo.

Tako poroča vodja statističnega urada v Kalkuti dr. Y. H. Hutton, da so pri zadnjem ljudskem štetju v indijskih osrednjih pokrajinah naleteali na starca, ki je trdil, da šteje 150 let, iz listin pa se da razbrati, da jih šteje vsaj najmanj 130. Nekoč je bil slaven rokoborec na dvoru maharadže Kanderaja Gekvarja iz Barode. Imenuje se Sidi Vastad. Iz Huttonovega poročila zvevmo še to, da narase prebivalstvo Indije, dežele kuge in kolere, vendarle letno za 3 in pol milijonov otrok in da ima sedaj 11 milijonov moških več nego žensk.

O tretjem »najstarejšem človeku na svetu« poroča pisatelj Henri Barbusse. Naleteel je nanj v kavkaški vasi Lati. Možakar, ki se piše Nikolaj Hapkovski, in ki je še popolnoma krepak, trdi, da se je rodil leta 1782, sedem let pred francosko revolucijo. Bolezni sploh ne pozna. V svojem 120. letu se je še pozimi kopal v reki, vedno je rad pil in jedel in še danes se ne ustraši vina ne vodke. Eden njegovih pravnukov je star 40 let. Njegova tretja žena šteje 81 let, ena njegovih hčer pa 26 let. V vasi je kup stoletnikov, ki pravijo, da so Hapkovskega že v svojih detinskih letih poznali kot starega moža. Barbusse se je pozneje obrnil na Znanstveno družbo Abhazije, da bi z znanstveno strogo preiskala, koliko je Hapkovski prav za prav star. Čez pol leta je prejel odgovor, da je do vseh podrobnosti natančna anketa dogonjala, da šteje možakar najmanj 140 let.

Zora voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Odobrena od higienskega zavoda v Ljubljani pod št. 2392-933 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh siguren in trajen. Cena steklenici brez poštne Din 35.—.

ZORA VODA I. OREL

ZAGREB, Radićeva (Duga) ulica 32

Pri naročilu navedite vašo naravno barvo las.

ANEKDOTA

Neki mesarski pomočnik je kradel svojemu gospodarju kosti in si je s tem napravil lepe postranske dohode. Gospodar je to zvedel in zapodil tatinskega pomočnika iz službe.

Pomočnik je prišel po spravevalo. »Kaj?« ga je nadrl gospodar, »najprej me okraše, potem pa še prihajaš po spravevalo? Kaj pa naj ti napišem vanj?« »Nič drugega kakor: »Bil je pošten do kosti,« je odvrnil pomočnik.

VSAK DAN ENA

Gospod Previdnež išče sobo (Söndagsnisse)

Prah in higiena

Prah je zdravju škodljiv. To ni čudno, saj vsebuje poleg mineralnih sestavin, zdrobljenih kamnov in peska in po hoji in vožnji zdrobljenih organskih delcev, zlasti živalskih ekskrementov, bacile vseh vrst, posebne bacile iz izmečkov jetničnikov. Prah vpliva po eni strani mehanično, po drugi kemično na sluznice in dihalne; nastajajo vnetja, ki delajo sluznice manj odporne zoper bakterije, ki so v prahu. Tuberkulozi in drugim boleznim so vrata na široko odprta.

K cestnemu prahu prihaja še prah iz stanovanj kajti mnoge gospodinjice in služkinje so dovolj nemarne, da iztepavajo in iztresajo ta prah enostavno na ulico. Seveda pa prihaja iz prahu v stanovanju večnoma s čevlji in zračenjem s ceste. Edini pravilni način za odstranitev prahu je izpiranje cest, pri čemer se prah z vodo odstrani v kanale. Najmanj med vsakim dežjem ali za njim bi morali mokre ceste pomesti. Nezasodna odstranitev prahu iz mest pomeni isto, kakor naraščanje bolezni dihal posebno tuberkuloze in influence. Mestne uprave ne bi smele dopuščati, da bi prebivalstvo propadalo zaradi prahu posebno zdravniki bi morali vedno znova ponavljati, da gre štednja pri spranjenju cest na račun zdravja.

Doživljaji švedskega pilota

Švedski poštni pilot Ahrenberg je nedavno praznoval 15letnico svojega poklicnega udejstvovanja. Ob tej priložnosti je objavil v nekem dnevniku spomine na svojo službo. V petnajstih letih je prevozil nad 650.000 km proge in prepeljal 64.000 potnikov. Najstarejši potnik je bil neki 94-letni starec, ki je hotel pred smrtjo poskusiti vožnjo po zraku. Najmlajši Ahrenbergov potnik pa ni bil niti rojen, ko ga je vzel Ahrenberg na krov. Mati je prosila, naj jo prepelja v poročnišnico, toda vožnja je tako vplivala nanjo, da je rodila preden je prišla na cilj.

Inozemski delavci v Parizu

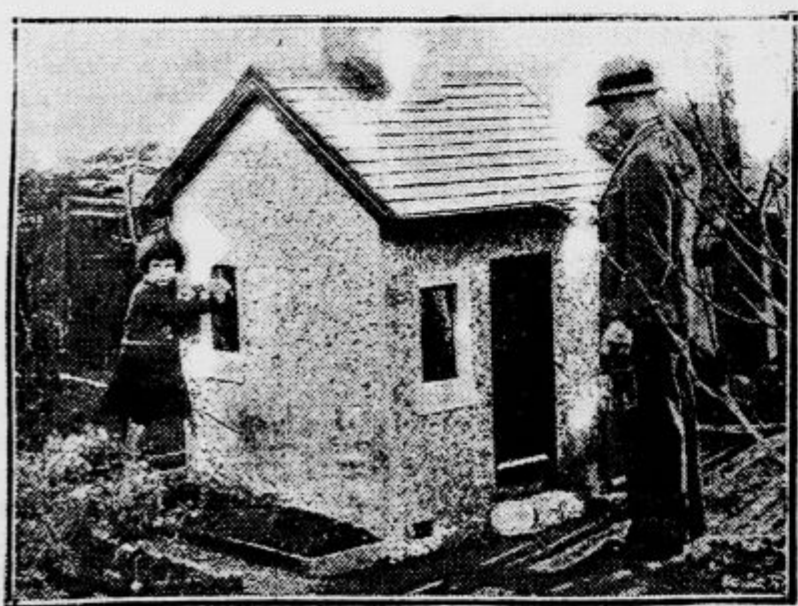
Po bulletinu ki ga je nedavno izdal mestni urad v Parizu, je trenutno zaposlenih v območju Velikega Pariza 233.208 inozemskih delovnih moči. Istočasno izkazuje statistika, da te na ozemlju Velikega Pariza 180.000 domačinov brez dela. V bodoče bodo oblasti, ki izdajajo zaposlitvena dovoljenja za inozemce, strožje postopale in pazile posebno na to, da bodo imeli prednost Francozi.

Mož, ki zbira dolge brade

Na londonskih ulicah opazujejo ljudje, da doli časa originalnega možkega. Kier sreča človeka z dolgo brado, pristopi k njemu ter ga roti, naj mu jo odstavi za njegovo zbirko. Ker mož plačuje za te usluge od 5 do 200 funtov, se mu res večkrat posreči, da mu žrtev podleže. Možakar pripoveduje, da ima doma zbirko 538 brad, ki je največja kraljeva zbirka v svetu.

Trdovratno zapeko, katar debelega črevesa, napetosti, želodčne motnje, zastajanje krvi, nedelavnost jeter, zlato žilo, bolečine v kolkih odpravimo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice. Zdravniški strokovne veličine izpričujejo, da učinkuje »Franz Josefova« grenčica celo pri zdražljivem črevesu brez bolečin. Dohi se v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Hišica za hčerko

Neki anekdotični inženjer je zgradil hipotetsko vilo za svojo hčerko. Hišica je opremljena s centralno kurjavo in majhnim pohištvom.

Nehvaležni mrtvec

V Moskvi se je nedavno primerila naslednja resnična zgodba: Neki hitro brzec tovorni avtomobil je trčil v mrtvaški voz, ki je vozil proti krematoriju. Na vozu v krsti je po ruskem obredu ležalo odkrito truplo mrljca. Krsta je padla z voza in bod deskami je hipoma nastal velik hrup. Bil je smrliček, ki ga je sunek prebuditel od navidezne smrti, ter si je zaradi padca z voza zlomil nogo.

Človek, ki je bil po tem čudnem naključju oter in pohabljen hkrati pa se je zdaj izkazal nevaležnega državljana, čim si je nekoliko opomogel, je vstal in se proti vozaču tovornega avtomobila zahteval, da od njega rento zaradi telesne poškodbe. »Trupenec je odklonil« zahtevu in dejal, da bi sam imel pravico do rente, kar je navidezno mrtvega obdajal k življenju, alcer bi ga bili sezvali pri živem telesu. Tožitelji na mu je odvrnil, da bi tega gotovo ne bil ukal, ker v krematoriju še onkraj preiskujejo vsakega mrtvega pred ugnatitvijo. Smrtiše je nato odgnal, proces da začne nekateri očividci, naker bo šele izrekel razsodbo.

Modelka — dedična velikega imetja

Miss Margherite James, mlada modelka, se je seznanila na nekem umetniškem plesu z nadarjenim slikarjem po imenu Tempell. V umetniški četrti Londona Chelseji je imel majhno delavnico. Tempell se je zaljubil v lepo dekle in kmalu sta se poročila. Živela sta sicer skromno, toda srečno. Žena se ni nikoli vtilkala v denarne zadeve svojega moža. Čez nekoliko mesecev pa jo je zadel trd udarec. Tempell je podlegel kapi. Šele sedaj je Margherite zvedela, da je bil slikar v resnici znameniti kirurg, ki je secirni nož iz ljubiteljstva zamenjal s čopičem in paleto. Ostavil je oporo, ki je bila sestavljena pri notariju neke čase pred njegovo smrtjo. V nji je odredil, da dobi njegova žena v primeri njegove smrti imetje 15.000 funtov šterlingov. Prosti jo je nadalje, naj ne bo huda zaradi tega, ker ji je zamislil svoj pravi poklic. Smrti je to zaradi tega, ker je hotel, da bi ga žena ljubila zaradi njega samega ne zaradi njegovega imetja in časti. Oporo, ki je sklenil z zahvalo za najlepše ure svojega življenja, ki jih je preživel s svojo mlado ženo.

Nobelove nagrade se zmanjša

Za letošnje nagrade iz Nobelovega fanda ima ustanova na razpolago 813.059 kron. Ker je nagrad petero, bo prejel vsak nagradenec 162.607,92 kron, približno 7720 kron manj kakor lansko leto. Premuženje Nobelove ustanove znaša trenutno 47 milijonov kron.

Rekord prekomorske pošte

Te dni je dospela v Nemčijo pošta iz Južne Amerike v dveh dneh in 23 urah. Pošto letalo nemške Luftbanse, ki je startalo 6. aprila ob 9.14 v Natalu (Pernambuco), je dospelo v ponedeljek ob 8.59 v Stuttgart. Rabilo je potemtakem za 9000 km puta samo dva dneva 23 ur, t. j. pol dneva manj kakor dosedanjim slabi transporti.

Lord in igralka

Londonski listi pišejo, da je vložila igralka in bivša ljubica kraljice Angela Joyce tožbo proti lordu Revelsteoku, ki se je prevaroval s poročeno potovanjca Joycevega čez toži zaradi svedene obljube da jo bo vzel za ženo. Revelsteoke je eden najbolj bogatih članov angleške aristokracije. Prav bo predvidoma v iseni.

Gospodje!

Moderni vzorci blaga za spomladanske obleke

so dospeli Najugodnejši nakup oblek po meri je in ostane pri

Drago Schwab, Ljubljana

Pes, ne medved

V Versaillesu pri Parizu imajo trenutno razstavo posv. Na sliki vidimo krasen pasji primerik iz Firencev

Bolestni samomori

Harakiri, zastrupljenja, voda, svinec, vrv in plin

Mnogo je vrst samomora, ki so združene z velikimi bolečinami, pravi na podlagi svojih dolgoletnih izkušenj šef-zdravnik sanitetnega oddelka dunajskega policijskega ravnanjstva dr. Kundrat. Samomorilni kandidati, ki se vrže pod avto ali vlak, je n. pr. obsojen na najhujše muke, če nima sreče, da mu vozilo takoj zada rano, ki ga usmrti. Vrhu tega je v nevarnosti, da ga spretnost zdravnikov reši in ostane za vse življenje pohabljen. Skok skozi okno če se pri tem ne raztrešči lobanja do smrti, je isto tako zvezan s strašnim trpljenjem. Nekoč je hči nekakega generala skočila iz 4. nadstropja in ji je lobanja, po čudnem naključju ostal nepoškodovana, v ostalem pa si je na tridesetih mestih polomila kosti. Po dolgotrajnem zdravljenju so ji popravili te poškodbe tako, da niso imele zanj nobenih posledic, toda trpljenje, ki ga je nesrečnica med tem prebila, je bilo nepopisljivo. Eden najhujših samomorov je razparanje trebuha. To smrt si more izbrati pač le človek, ki ni več pri pravi pameti. Nekoč se je Kundratu primeril samomorilni kandidat, ki si je v lahki pijanosti zadal 6 vbodilajev v trebuh in se je reševalcem upiral na vso moč, čeprav je trpel neznansko. S težavo so ga rešili.

Smrt sstrupi si ljudje radi izbirajo, a tudi tu ne gre brez bolečin. Najhujši je v tem pogledu pač strihinj. ki povzroča strašne, dolgotrajne bolečine kakor mrtvični krč. Čiankalij deluje v tem pogledu veliko sigurneje, a včasih se je zgodi, da so ljudje pred zastrupitvijo zaužili kaj alkalnega in so trpeli dolgo časa. Čiankalij namreč ne deluje sam na sebi, temveč pruska kislina, ki je v njem vezana: ta se pa stvori pod vplivom kakšne druge kisline, za kar zadostuje že ogljikova kislina v zraku ali želodčna kislina. Smrt s pitjem kislin, zlasti nekoč zelo priljubljeno octove kisline, terja velikeanske muke, ker povzročajo kisline razjednine v požirniku in želodcu. Bolečine trajajo še dolgo časa celo tedaj, če se posreči takšnega samomorilnega kandidata rešiti. Precej siguren smrtni učinek ima karbolna kislina, ki baje nima slabega okusa.

Histerične ženske in jetniki često požrejo s samorilnim namenom igle, steklene drobce in slične stvari. Bolečine so velike, uspeh pa v večini primerov izostane, ker zastopuje precej preprosta operacija, da se te stvari odstranijo iz telesa.

Najbogatejša dekleta

Najbogatejša dekleta na svetu žive navzlic vsem krizam seveda v Ameriki. Na prvem mestu imenujemo tamošnji listi Barbaru Huttonovo, dedično premožnih milijonov družine Wolworthove. Ni ji na treba čakati, da postane temu imetu prava lastnica, kajti že sedaj razpolaga s kontom več sto milijonov dolarjev, ki jih je prejele za rojstni dan.

Takšni darovi so v ameriških milijonar-skih družinah menda snob navada, kajti za svoj zadnji rojstni dan je prejela podobno vsoto tudi miss Dorie Dubie od svojih staršev. Odtlej na živi v stalnem strehu, da postane žrtev gansterjev, in jo morajo detektivji stalno stražiti. Tretja najbogatejša dekleta je v tujini hči znanca, nekadašnja tinka Mellon, ki bo na smrti svoje-nega starca očeta podedovala vse njegovo ogromno imetje.

Spoštovani bralec!

Predno pričnete čitati našo reklamo, bi želeli, da naslovimo na Vas osebno nekaj besedi:

Naša reklama nas obvezuje. Kar obetamo, to moramo tudi držati! Ako pri nas ne dobite, kar ste pričakovali, boste seve razočarani. A en sam razočaran naročnik nam lahko več škoduje kot nam bi moglo koristiti 10 zadovoljnih. Naša reklama nas torej obvezuje, da Vas zadovoljimo v vsakem pogledu, ker je Vaša korist tudi naša korist in Vaša škoda bi bila tudi naša škoda.

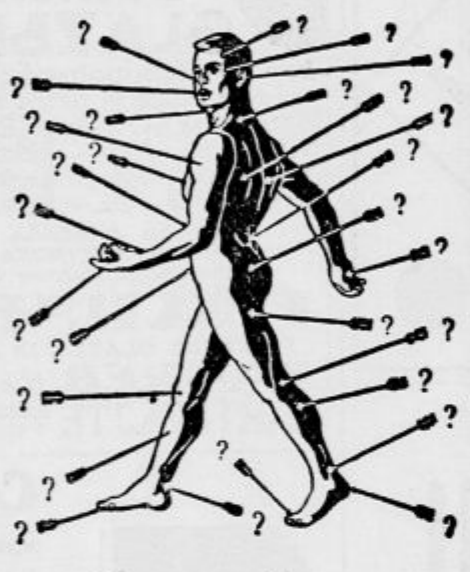
Samo tako smo uspeli, da smo pridobili toliko privržencev in prijateljev našim Elsa-preparatom tekom 36 let njihovega obstoja.

Tudi Vam obetamo preparate brezhibne kakovosti, nizke cene, vestno dobro postrežbo, da tudi v Vas pridobimo dobrega odjemalca. Toliko smo vam hoteli povedati, a sedaj izvolite, v imenu božjem, prečitati, kar sledi:

Kako se uporablja

Fellerjev „ELSA“ prijetno dišeči fluid

TRIDESETIN-SESTLETNE IZKUŠNJE NAŠIH ODJEMALCEV so vsebovane v nižje naštetih kratkih navodilih. Fellerjev blagodišeči Elsa-fluid iz rastlinskih esenc je zlato-rumena tekočina, krepkega prijetnega vonja, ki z vodo pomešana po belji kot mleko. Služi, kakršne je že slučaj, čist ali pomešan (z vodo, oljem, itd.) za zunanjo ali notranjo uporabo.

A) Notranja uporaba.

ZA ZELODEČ, PROTI SLABOSTI, KREČEM BOLEČINAM VSAKE VRSTE, V DROBU I. T. D. se jemlje nekolikokrat na dan 20–30 kapljic Elsa-fluida na sladkorju, vodi ali mleku.

Zahvaljujem se za Vaš Elsafluid, ker mi je ublažil bolečine v želodcu in mnogo koristil. Lukoran (otok Ugljen) J. DUNAT

PROTI KASLU, HRIPAVOSTI IN SLUZI, PRI ODRASLIH IN OTROCIH

zelo hvalijo Elsafluid (10–20 kapljic) na kavino žličko mleka ali Elsa »čaja za prsa«. To jemati česče čez dan in ponoči vedno kadar začne siliti kašelj. (Posebno se hvali istočasno jemanje Elsa zagorskega soka!). Dobro je v takih slučajih namazati prsa tudi z Elsa-fluidom.

Uporabljal sem Elsafluid tudi ob času kašlja in mi je tako dobro deloval. Elsa je zdravilo, katerega mora vsak človek imeti v svoji hiši, pa najsi bo največji ali najbogatiji. I. BIOGRADLIJA Olovo (Bosna)

B) Zunanja uporaba

PROTI REVMAZMU, KOSTOBOLJU, TRGANJU, ZBADANJU, BOLEČINAM V ŽIVCIH V TILNIKU IN KRIZU

bolno mesto se dobro masira, s čistim, nerazredčenim Elsafluidom vse dokler koža ne postane zelo rdeča —

kar je znak, da so se odprle pore in razširile drobne krvne žilice. Kadar se to doseže, tedaj se dotično mesto iznova polije z malo količino Elsafluida, ki se tam rahlo razmaže in takoj zavije v robec ali brisačo. To treba redno ponavljati vsak večer, a če potrebno tudi jutraj.

Smatram za dolžnost, da Vam se tem potom zahvalim za Vaš cenj. Elsafluid, ki mi je mnogo pomagal. Ze od časa vojke sem trpel na težkem revmatizmu in po porabljenih štirih steklenicah ne občutim nikakih bolečin več, ter morem vsakomur priporočiti Vaš rešilni Elsafluid. Zato Vas prosim še za šest steklenic. Teslić (Bosna) JAROSLAV BEJČEK, konobar

PROTI GLAVOBOLU, MIGRENI, OMOTICI, OPE-SANJU I. T. D.

izvrstno koristi, ako se pravočasno pomaže čelo, sence, (če treba tudi glavo) s čistim Elsafluidom. (Hvali se istočasna uporaba Elsa črtnika za glavobol!)

ZA OČI,

se zelo hvali 40 kapljic Elsafluida pomešati s pol čaše mlačne ali postane čiste vode, za dnevno pranje oči. Po vsakem naporu oči (dolgo gledanje, ročno delo), za rdeče ali nečiste oči; obkladki od iste razpojine, dočim je pri vsaki očesni bolezni treba iskati zdravniškega nasveta.

PROTI NAHODU, KIHANJU, OZEBI, PREHLA-JENJU VSAKE VRSTE,

se hvali kot zelo uspešno drgnjenje z razredčenim Elsafluidom (50–80 kapljic na pol litra vode).

Prosim, da mi pošljete 12 dvojnatih steklenic Vašega izvrstnega Elsafluida, ker ga ne moremo pogrešati. To je naše domače zdravilo. Laze, p. Gorje pri Bledu. NEŽIKA LIPOVEC

ZA UHO,

za katero kot najnežnejši organ treba mnogo pazljivosti in čistosti, da se vzdrži njegovo zdravje in dober sluh, se zelo hvali mešanico nekoliko kapljic Elsafluida z nekoliko čistega olja, ki se na čisti vati oprezno dene v uho.

PROTI ZOBOLU

namažite zobno meso okrog bolnega zoba s čistim Elsafluidom, a istotako tudi od zunaj obraz in ga toplo zavite z robcem. Ako je zob vnet, tedaj se položi vanj še kroglica iz vate, namočena v čistem Elsafluidu. Dobro je držati v ustih skozi nekaj časa toplo vodo z Elsafluidom (1 kavina žlička na ¼ litra vode).

Prav posebno ga morem priznati kot najboljši proti zobobolu, ker me je edino Elsafluid mogel rešiti tolikih muk in bolečin; zobje so mi zdravi in čisti, ter nikoli več ne občutim bolečin. Skopljje IVO SIVEC

ZA DNEVNO NEGO UST, ZOB IN ZOBNEGA MESA

daje Elsafluid idealno zobno vodo, če se vzame 20 do 50 kapljic na eno čašo mlačne vode; za izpiranje po vsaki jedi in za grgranje. Kdor vedno tako dela nikdar ne trpi na zobobolu. Ista razpojina je obenem tudi najizvrstnejše sredstvo proti neprijetnemu duhu iz ust.

ZA IZPIRANJE RAN, ZA OBKLADKE, NA OTEKLINE, POTOLČENA MESTA I. T. D.

služi antiseptična voda, prirejena od 1 kavine žličke Elsafluida na ¼ litra vode.

OPEKLINE

takoj namazati z Elsafluidom, ako imate pri roki mešanico iz enakih delov olja in Elsafluida. Na ta način se redno mehurji sploh ne bodo pokazali.

Elsafluid nam jako dobro deluje. Priporočam vsem onim, ki niso poizkusili, naj ga poizkusijo, pa se bodo prepričali, da je ono edino domače sredstvo, ki odstranjuje vse bolečine. Vajška, št. 97 (Bačka) JOSIP PEČIČ

ZA OZEKLINE

se jako hvali bolna mesta (na rokah ali nogah) vsak dan kopati v poparku žalfingne listja, kateremu se pridene ena žlica Elsafluida in po potrebi tudi 1–2 Elsa boraksove pastile. Nato namazati z mešanico iz enakih delov olja in Elsafluida.

Zahvaljujem se za Vaše Elsa preparate, ker sem zelo zadovoljen z njimi posebno Elsafluid dobro deluje. Zato naročam že vdrugič deset specialnih steklenic. Marija Snežna (Slovenija) ALOJZ STIFTER

PROTI NERVOZI, SLABIM ŽIVCEM, NESPANJU I. T. D.

hvalijo drgniti telo in glavo s čistim Elsafluidom. Zelo uspešnim se je pokazalo, pred spanjem držati noge skozi 5–10 minut v hladni vodi, kateri je pridodano 1–2 žlice Elsafluida.

PROTI PIKOM MRČESA (KOMARJEV, MUH, CEBEL, OS I. T. D.)

hvalijo čisti Elsafluid čimprej namazati prizadeto mesto.

V imenu vseh znanih naročnikov se toplo zahvaljujem za Vaše preparate posebno za »Elsafluid«. Mnogo mi je pomagal in koristil, kakor tudi mojim znancom, ter so se v krogu mojih prijateljev začeli zanimati zanj. Mostar JOSIP PESUTIĆ vojna muzika

ZA ŠPORT

se vedno bolj uporablja Elsafluid, ki sveži, krepi in jača in s tem omogoča najboljše rezultate. Pri plavanju, lahki atletiki i. t. d. se jemlje za masažo Elsafluida pomešan s finim oljčnim oljem (kavina žlička na ¼ l vode); izkušeni nogometaši, planinci, turisti, potopniki i. t. d. masirajo noge že vnaprej, a tudi pozneje s čistim Elsafluidom, ter tako vzdržijo tudi največji napor.

Najprej se Vam prav lepo zahvalim za zadnjič mi poslani Elsafluid, ker je meni in mojim prijateljem prav dobro pomagal. Gor. Lepanjava (Slovenija) I. DIMEC

ZA NEGO LAS

se hvali drgnjenje s čistim Elsafluidom. S tem se jača lasišče, prepreči tvoritev prhljajev, odstranjuje čezmerno mast iz las. (Elsa tannochina pomada in Elsa mila popolnijujejo racionalno nego las).

Vedno sem imela skrb s svojimi lasmi, ter zastoj poizkušala najrazličnejša sredstva ali brez vidnega uspeha. Ker sem imela že prej Elsafluid v hiši radl njegove mnogostranske uporabe, sem poizkušala naposled uporabiti to dragoceno sredstvo, obenem z Elsa-tannochina pomado tudi za svoje lase. Uspeh je bil nad vsakim pričakovanjem. Kočevje IVANKA URBANČIČ

ZA NEGO LEPOTE,

je Elsafluid najboljši in najugodnejši kosmetikum. Dnevno umivanje lica v vodi deževnice s pridodanim Elsafluidom vzdržuje in ohrani deklško svežost in čistost lica — glavni predpogoj lepote. (Kdor ima Elsa toaletne borakspastile, temu ni treba deževnice! Elsa obrazna pomada in Elsa mila popolnijujejo racionalno nego lepote).

Čast mi je najprej zahvaliti se za Vaš Elsafluid, ki je deloval proti trganju moji materi, in meni odstranil pege na licu. Jazavica p. Rajč M. HORVAT

KOT DOMAČA APOTEKA

služi Elsafluid v tisočih prilikah onemu, ki ga vedno drži pripravljenega in gleda, da mu hiša nikdar ne ostane brez njega. Elsafluid čim je starejši tem boljši in plemenitejši je. Zato je bolje naročiti za čim dalj časa vnaprej.

„ELSA“

(Fellerjev prijetnodiseči fluid z znanko »Elsafluid«)

Dobiva se v lekarnah in zadevnih trgovinah po Din 6.—, 9.— in 26.—

CENE

za FELLERJEV ELSAFLUID že obenem z zabojem in poštnino stane:

1 zaboj je 9 poskus. ali 6 dvojnatih ali 2 poskus. ali 12 poskus. ali 24 poskus. ali 48 poskus. ali 96 poskus. ali 192 poskus. ali 384 poskus. ali 768 poskus. ali 1536 poskus. ali 3072 poskus. ali 6144 poskus. ali 12288 poskus. ali 24576 poskus. ali 49152 poskus. ali 98304 poskus. ali 196608 poskus. ali 393216 poskus. ali 786432 poskus. ali 1572864 poskus. ali 3145728 poskus. ali 6291456 poskus. ali 12582912 poskus. ali 25165824 poskus. ali 50331648 poskus. ali 100663296 poskus. ali 201326592 poskus. ali 402653184 poskus. ali 805306368 poskus. ali 1610612736 poskus. ali 3221225472 poskus. ali 6442450944 poskus. ali 12884901888 poskus. ali 25769803776 poskus. ali 51539607552 poskus. ali 103079215104 poskus. ali 206158430208 poskus. ali 412316860416 poskus. ali 824633720832 poskus. ali 1649267441664 poskus. ali 3298534883328 poskus. ali 6597069766656 poskus. ali 13194139533312 poskus. ali 26388279066624 poskus. ali 52776558133248 poskus. ali 105553116266496 poskus. ali 211106232532992 poskus. ali 422212465065984 poskus. ali 844424930131968 poskus. ali 1688849860263936 poskus. ali 3377699720527872 poskus. ali 6755399441055744 poskus. ali 13510798882111488 poskus. ali 27021597764222976 poskus. ali 54043195528445952 poskus. ali 108086391056891904 poskus. ali 216172782113783808 poskus. ali 432345564227567616 poskus. ali 864691128455135232 poskus. ali 1729382256910270464 poskus. ali 3458764513820540928 poskus. ali 6917529027641081856 poskus. ali 13835058055282163712 poskus. ali 27670116110564327424 poskus. ali 55340232221128654848 poskus. ali 110680464442257309696 poskus. ali 221360928884514619392 poskus. ali 442721857769029238784 poskus. ali 885443715538058477568 poskus. ali 1770887431076116955136 poskus. ali 3541774862152233910272 poskus. ali 7083549724304467820544 poskus. ali 14167099448608935641088 poskus. ali 28334198897217871282176 poskus. ali 56668397794435742564352 poskus. ali 113336795588871485128704 poskus. ali 226673591177742970257408 poskus. ali 453347182355485940514816 poskus. ali 906694364710971881029632 poskus. ali 1813388729421943762059264 poskus. ali 3626777458843887524118528 poskus. ali 7253554917687775048237056 poskus. ali 14507109835375550096474112 poskus. ali 29014219670751100192948224 poskus. ali 58028439341502200385896448 poskus. ali 116056878683004400771792896 poskus. ali 232113757366008801543585792 poskus. ali 464227514732017603087171584 poskus. ali 928455029464035206174343168 poskus. ali 1856910058928070412348686336 poskus. ali 3713820117856140824697372672 poskus. ali 7427640235712281649394745344 poskus. ali 14855280471424563298789490688 poskus. ali 29710560942849126597578981376 poskus. ali 59421121885698253195157962752 poskus. ali 118842243771396506390315925504 poskus. ali 237684487542793012780631851008 poskus. ali 475368975085586025561263702016 poskus. ali 950737950171172051122527404032 poskus. ali 1901475900342344102245054808064 poskus. ali 3802951800684688204490109616128 poskus. ali 7605903601369376408980219232256 poskus. ali 15211807202738752817960438464512 poskus. ali 30423614405477505635920876929024 poskus. ali 60847228810955011271841753858048 poskus. ali 121694457621910022543683507716096 poskus. ali 243388915243820045087367015432192 poskus. ali 486777830487640090174734030864384 poskus. ali 973555660975280180349468061728768 poskus. ali 1947111321950560360698936123457536 poskus. ali 3894222643901120721397872246915072 poskus. ali 7788445287802241442795744493830144 poskus. ali 15576890575604482885591488987660288 poskus. ali 31153781151208965771182977975320576 poskus. ali 62307562302417931542365955950641152 poskus. ali 124615124604835863084731911901282304 poskus. ali 249230249209671726169463823802564608 poskus. ali 498460498419343452338927647605129216 poskus. ali 996920996838686904677855295210258432 poskus. ali 1993841993677373809355710590420516864 poskus. ali 3987683987354747618711421180841033728 poskus. ali 7975367974709495237422842361682067456 poskus. ali 15950735949418990474845684723364134912 poskus. ali 31901471898837980949691369446728269824 poskus. ali 63802943797675961899382738893456539648 poskus. ali 127605887595351923798765477786913079296 poskus. ali 255211775190703847597530955573826158592 poskus. ali 510423550381407695195061911147652317184 poskus. ali 1020847100762815390390123822295304634368 poskus. ali 2041694201525630780780247644590609268736 poskus. ali 4083388403051261561560495289181218537472 poskus. ali 8166776806102523123120990578362437074944 poskus. ali 16333553612205046246241981156724874149888 poskus. ali 32667107224410092492483962313449748299776 poskus. ali 65334214448820184984967924626899496599552 poskus. ali 130668428897640369969935849253798993199104 poskus. ali 261336857795280739939871698507597986398208 poskus. ali 522673715590561479879743397015195972796416 poskus. ali 1045347431181122959759486794030391945592832 poskus. ali 2090694862362245919518973588060783891185664 poskus. ali 4181389724724491839037947176121567782371328 poskus. ali 8362779449448983678075894352243135564742656 poskus. ali 16725558898897967356151788704486271129485312 poskus. ali 33451117797795934712303577408972542258970624 poskus. ali 66902235595591869424607154817945084517941248 poskus. ali 133804471191183738849214309635890169035882496 poskus. ali 267608942382367477698428619271780338071764992 poskus. ali 535217884764734955396857238543560676143529984 poskus. ali 1070435769529469910793714477087121352287059968 poskus. ali 2140871539058939821587428954174242704574119936 poskus. ali 4281743078117879643174857908348485409148239872 poskus. ali 8563486156235759286349715816696970818296479744 poskus. ali 17126972312471518572699431633393941636592959488 poskus. ali 34253944624943037145398863266787883273185918976 poskus. ali 68507889249886074290797726533575766546371837952 poskus. ali 137015778499772148581595453067151533092743675904 poskus. ali 274031556999544297163190906134303066185487351808 poskus. ali 548063113999088594326381812268606132370974703616 poskus. ali 1096126227998177188652763624537212264741949407232 poskus. ali 2192252455996354377305527249074424529483898814464 poskus. ali 4384504911992708754611054498148849058967797628928 poskus. ali 8769009823985417509222108996297698117935595257856 poskus. ali 17538019647970835018444217992595396235871190515712 poskus. ali 35076039295941670036888435985190792471742381031424 poskus. ali 70152078591883340073776871970381584943484762062848 poskus. ali 140304157183766680147553743940763169886969524125696 poskus. ali 280608314367533360295107487881526339773939048251392 poskus. ali 561216628735066720590214975763052679547878096502784 poskus. ali 1122433257470133441180429951526105359095756193005568 poskus. ali 2244866514940266882360859903052210718191512386011136 poskus. ali 4489733029880533764721719806104421436383024772022272 poskus. ali 8979466059761067529443439612208842872766049544044544 poskus. ali 17958932119522135058886879224417685745532099088089088 poskus. ali 35917864239044270117773758448835371491064198176177856 poskus. ali 71835728478088540235547516897670742982128396352355712 poskus. ali 143671456956177080471095033795341485964256792704711424 poskus. ali 287342913912354160942190067590682971928513585409422848 poskus. ali 574685827824708321884380135181365943857027170818845696 poskus. ali 1149371655649416643768760270362731887714054341637691392 poskus. ali 2298743311298833287537520540725463775428108683275382784 poskus. ali 4597486622597666575075041081450927550856217366550765568 poskus. ali 9194973245195333150150082162901855101712434733101531136 poskus. ali 18389946480390666300300164325803710203424869466203062272 poskus. ali 36779892960781332600600328651607420406849738932406124544 poskus. ali 73559785921562665201200657303214840813699477864812249088 poskus. ali 147119571843125330402401314606429681627398955729624498176 poskus. ali 294239143686250660804802629212859363254797911459248996352 poskus. ali 588478287372501321609605258425718726509595822918497992704 poskus. ali 1176956574745002643219210516851437453019191645836995985408 poskus. ali 2353913149490005286438421033702874906038383291673991970816 poskus. ali 4707826298980010572876842067405749812076766583347983941632 poskus. ali 9415652597960021145753684134811499624153533166695967883264 poskus. ali 18831305195920042291507368269622999248307066333391935766528 poskus. ali 3766261039184008458301473653924599849661413266678387153305
--